

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo št. 7563; Zagreb št. 39.011; Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Obletnica vojne na Vzhodu

Dne 7. julija lanskega leta so nenadoma začele pokati puške na slovečem mostu južno od Pekinga, ki ima svoje ime od beneškega trgovca Marka Pola, ki je pred nekaj manj kot 700 leti prepotoval ves Kitaj. Bila sta japonski in kitajski bataljon, ki sta se spopadla, ne da bi bil znan povod. Na vsak način je prišlo do izraza sovraštvo, ki vlada med obema državama, zlasti od leta 1932, ko so Japonci izkoristili državljansko vojno na Kitajskem, da se polastijo velike in bogate mandžurske province.

Iz streljanja na mostu Marka Pola se je razvila vojna, ki je do danes, to je točno po preteku enega leta, zahtevala že strahovite žrtve. Po statistiki ameriške »United Press« je kitajska armada izgubila že pol milijona vojakov, ki leže mrtvi, nad 800.000 pa je ranjenih, dočim znaša izguba cesarskih japonskih čet 90.000 mrtvih in 100.000 ranjenih. Toda to še ni nič v primeri s trpljenjem neoboroženega prebivalstva. Iz srednjekitajskih pokrajin, ki jih pustoši vojna, se okoli 10 milijonov kitajskih kmetičev nahaja na poti oziroma je že odpotovalo na daljni zapad proti Tibetu in Sinkiangu, da si tam najde novega prostora za življenje. Poplava Rumene in Modre reke, ki jo je povzročilo vrhovno poveljstvo kitajske armade, da zadrži prodiranje japonske vojske, pa je zahtevala življenje najmanj 150.000 nedolžnih ljudi, ki so potonili v umazanih valovih. Vse to zato, ker je politika dvignila na površino vprašanje, kdo naj vodi 600 milijonov ljudi na Vzhodu, ki se probujajo: ali kitajska republika, ali japonsko cesarstvo. Ker bo vojna gotovo trajala še najmanj toliko časa, kolikor ga je preteklo do danes od prvih strelcev blizu Pekinga, bodo te žrtve narasle v ogromne izmere, da ne upoštevamo izgub v finančnem in gospodarskem pogledu, ki bodo šle na obeh straneh v naravnost astronomske številke.

Borba je izredno težka, kakaj na eni strani stoji štiristomilijonski narod, ki živi na ogromnem prostoru pod vodstvom enega največjih državnikov 20. stoletja, na drugi strani pa imamo 80-milijonsko pleme, ki se z brezprimerno pohlevnostjo in disciplino ter delavnostjo bori za to, da si pribori prvenstvo v Aziji, in zato potrebuje Kitaja kot torišče svoje gospodarske delavnosti, kot vir svojega blagostanja in kot izhodišče za nadaljnja gospodarska osvajanja in razširjenje svojega političnega vpliva po vsej Aziji, pa po vsem območju Tihega morja tja do Indije in Avstralije. Maršal Čankajšek je trd oreh za Japonce in mnogo jih je, ki so prepričani, da si bo ob njem polomila svoje zobe. Čankajšek je rešil kitajsko republiko polne anarhije, ki ji je bila zapadla po proglasitvi republike, ko so bile pretrgane vse vezi, ki so v večstoletni prošlosti vezale kitajski narod na državo, vero in očetno kulturo. Ko je hotel ruski boljševizem izriniti to stanje, da Kitajsko spremeni v sovjetsko veldržavo, je bil Čankajšek tisti, ki je združil vse narodne sile Kitajcev, da premaga komunizem in Kitaj okrepiti ter prerodi na podlagi sodobne nacionalne misli in združnega gospodarstva, v katerem se kitajsko izročilo lepo druži s socialno-reformnimi načrti sodobnega gospodarstva. V to svrhu se je moral Čankajšek celo vrsto let boriti ne samo zoper komunistične armade, temveč tudi zoper celo vrsto generalov, guvernerjev in pustolovcev, ki bi bili raztrgali kitajsko državo na drobne kose, če ne bi bilo Čankajšku uspešno, da pridobi zase mladino in kmeta, da po neprestanih državljanskih vojnah ustvari enotno državo, nakar se je lotil tudi duhovne in moralne reforme svojega naroda.

Toda prav to borbo s komunizmom je izrabila Japonska, da napade Kitajsko, ko se je moral Čankajšek še boriti z rdečimi armadami in upornimi generali na severu, na zapadu in jugu. Cesarske armade so osvojile Mandžurijo, ki je Čankajšek ni mogel braniti, in so začele stegati svojo roko tudi po mongolskih pokrajinah, ki bi bile že danes v celoti japonske, da ne bi ob njihovih mejah stala močna armada vrhovnega sovjetskega poveljnika na Daljnem vzhodu, maršala Blücherja. Toda žalostne notranje razmere v Rusiji, kjer vzdržuje notranji red samo krvava diktatura Jožefa Stalina, ki si ne upa napasti Japonske v hrbtu, ker Sovjetska Rusija ni zavarovana niti napram svoji bivši veliki prijateljici Nemčiji in napram Poljski, niti napram svojim lastnim državljanom in opoziciji proti režimu, so dale poguma Japonski, da se ni zadovoljila z osvojitvijo Mandžurije pred šestimi leti, ampak je lani, potem ko se je prvi poizkus osvojitve Šanghaja ponorečil, poslegla po Pekingu oziroma po vsem severnem Kitaju in skuša zdaj prodreti do srca Kitajske, to je do Hankova, kjer je sedaj državno in armadno vodstvo Kitaja. Prodiranje Japonske je zelo počasno, vsako ped zemlje si mora cesarska armada izvojevati z velikimi žrtvami, celo v ozadju jo neoprestano ogrožajo kitajski četaši takoj na njenem desnem krilu, kakor za hrbtom. Toda velika milijonska kitajska armada se le mora umikati pred silno premočjo japonskega letalstva in topništva pa pehote, dajši odpor Kitajcev čedalje bolj raste in Čankajšek v ozadju izvršuje naravnost ogromno delo preureditve, izpopolnitve in opreme kitajskih vojnih sil, ki jih tudi inozemske države, predvsem Sovjetska Rusija, pa tudi Anglija, Amerika in Francija, oskrbujejo z obilnim vojnim materialom.

Zaradi vseh teh okoliščin ni mogoče ne z veliko, ne z majhno verjetnostjo sklepati, kak-

Mirovni pas med Nemčijo in SSSR

Poljska pridno zbira baltiške države v zvezo nevtralnih držav

Poljski zunanji minister že tretjič v baltiških državah

Varšava, 14. julija. TG. Beckovo potovanje v Rigo spremljajo v diplomatskih krogih z največjo pozornostjo. To je namreč že tretje potovanje zunanje ministra Poljske med baltške države. Najprej je bil v Stockholmu na švedskem, zatem je obiskal Tallin v Estoniji, sedaj je v Rigi v Letonski. Pred Beckom je obiskal iste države — in tudi še Finsko — poveljnik generalnega štaba poljske armade general Stachiewicz, trgovski minister Romam pa se je pravkar vrnil z obsežnega potovanja po Baltičkih državah. Beck je na potu v Rigo obiskal tudi prestolnico Litve Kaunas in je bil to po 20 letih prvi obisk poljskega državnika v Litvi.

V diplomatskih krogih nečjejo popolnoma verjeti uradnim izjavam poljske vlade, češ da so ti obiski nekaj naravnega in da Poljska noče zbirati okrog sebe neke skupine nevtralnih držav, ki bi segala od Baltičkega morja do Črnega morja in bi objemala vse skandinavske in baltičke države, Poljsko ter Rumunijo — in morebiti celo še Madžarsko. Poljski uradni ljudje pravijo, da to ni res, da Poljska noče nobenih blokov, da je proti vsaki borbi med ideologijami, toda izredno podprtano delovanje poljske diplomacije na baltičkem prostoru inozemskih krogov ne more prepričati o tem, da se Poljska zares ne trudi, da bi med veliki dve nasprotujoči si sili, to je Nemčijo in Rusijo, postavila nepretrdno zvezo nevtralnih držav, tako, da bi med Nemčijo in Rusijo nikoli ne moglo priti do oboroženega spopada, ki bi bil le mogoče na hrbtu poljskega naroda in baltičkih držav.

Zravice v Rigi

Riga, 14. julija. AA. (Pat.) Snoči je bila v čast poljskega zunanje ministra Becka pritrjena svečana večerja in pri tej priliki je imel zunanji minister Munters govor, v katerem je med drugim dejal:

Letonska zunanja politika se opira zmerom na dve načeli. Mir in mednarodno sodelovanje ter organska prilagoditev zahtevam regionalne politike. Danes se držimo teh načel bolj kot kdaj prej, posebno v takem mednarodnem položaju, ki ne dopušča prevelikega optimizma. Naše delo ima v prvi vrsti cilj, da zbere naše lastne moči, ki bi s njimi zavarovali svobodo naših odločitev. Poleg tega iščemo skupne poti s onimi državami, ki imajo v zunanji politiki iste cilje kakor mi. Trudimo se tudi, da bi se izognili vsega, kar bi nas moglo potegniti v kak spor, ki nima s našimi živ-

ljenjskimi interesi nič skupnega. Razumljivo je, da gre taka naša politika vzporedno s poljsko zunanjo politiko. Moram poudariti, da naši skupni pogledi na mednarodno politiko kakor tudi sklepi, ki smo jih na tej osnovi v teku zadnjih let stili, popolnoma omogočajo in olajšujejo razumevanje in sodelovanje med našima dvema državama. Poljska je velika sila na Baltiku, začetnik neodvisne zunanje politike, ki nasprotuje blokom vsake vrste ter je zato v naši državi zmerom uživala veliko spoštovanje in željo do prisrčnega prijateljstva. V nadaljnjem delu svojega govora se je minister Munters spominjal borb, katere sta bili vojski obeh držav skupaj in s katerimi je za vedno zvezano ime maršala Pilsudskega.

V odgovor na to zdravico je poljski zunanji minister Beck med drugim dejal: Prijateljstvo, ki veže naš dve državi je trajno in toliko bolj pomembno in dragoceno, ker bo tako za naprej tudi ostalo. Dobri odnosi med sosedi so važen činitelj v mednarodnem življenju. Ko ustvarjamo

ozračje prijateljstva in zaupanja v neki odmerni zemljepisni celini in ko prispevamo k političnemu pomirjenju ter poglobljajmo razumevanja za naše življenjske interese, koristimo obenem tudi razvoju mednarodnega sodelovanja. Letonska politika, ki se zaveda svojega narodnega življenja, je zvesta idealu nezavisnosti. Zaradi tega bo imela zmeraj ob strani Poljsko pri vseh naporih, da ustvari svoje cilje. Nato se je zunanji minister Beck najpovoljnejše izrazil o izidih razgovorov, ki jih je imel z letonskimi državniki: Sklepajoč iz srečnih izkušenj v preteklosti in upoštevajoč sedanje stanje stvari upam, da bo tudi v bodočnosti pomemben razvoj stikov med Poljsko in Letonijo trajno korist za utrditev položaja obeh držav, prijateljstva med njima ter bo še bolj tesno in prijateljsko povezal med seboj vse države na obali Baltičkega morja.

Poljski zunanji minister Beck je večeraj obiskal več predstavnikov oblasti, nakar je položil venec na grob letonskih junakov.

14. julij v Parizu letos v znamenju francosko - angleškega prijateljstva

Pariz, 14. julija. AA. (Havas.) Francoski narodni praznik je bil letos proslavljen z nenavadnim sijajem. Proslava je bila v znaku francosko-angleškega prijateljstva. Vse javne zgradbe in veliko število zasebnih hiš so izobesile zastave obeh držav. Avtobusi so okrašeni s francoskimi in angleškimi zastavicami. Prav tako so okrasili svoja vozila šoferji taksijev in drugi avtomobilisti ter biciklisti. Tradicionalna revija čet je bila na prostoru pred »Slavolokom zmage«, kjer je pripravljen prostor za sprejem angleških vladarjev. Krasno vreme je svečanost še povečalo. Velikanske množice ljudi so napolnile ta prostor do zadnjega kotička in vse ulice so bile nabite polne ljudi. Revija vojske se je začela ob 9 zjutraj. Moderna francoska vojska je korakala mimo predsednika republike Lebruna, ministrskega predsednika Dardiera, članov vlade in drugih odličnikov, večje dela članov diplomatskega zbora z apostolskim nuncijem Valerijem na čelu. Pred vojsko so korakali francoski telovadci, 400 po številu, njim je sledila godba republikanske garde in šole za njo je na konju prijahal general Bigaut, vojaški

guverner Pariza v spremstvu svojega generalnega štaba. Gojenci Politehnične šole, Saint Cyra in drugih vojaških akademij so korakali za generalom. Za polkom pomorskih strelcev in za polkom alpskih lovcev je prikorakal polk spahijev. Vse oddelke je množica ljudi navdušeno pozdravljala. Ko so ti oddelki odkorakali mimo predsednikove tribune, je nastal odmor nekaj minut, nakar se je začelo ropotanje motoriziranih oddelkov, katerih defile je izzval največje navdušenje.

Strasbourg, 14. julija. AA. (Havas.) Podpredsednik vlade Chautemps je imel o priliki proslave narodnega praznika velik govor, v katerem je med drugim dejal: Čeprav zbira vlada republike pod svojo oblast vse francoske dežele in čeprav vsem posveča enako skrb, se pa kljub temu zmerom najbolj briga za dve dragi pokrajini, za Alzacijo in Loreno. Še tem, da je odposlal enega izmed svojih sodelavcev, da predseduje proslavi v Strasbourgu, je predsednik vlade hotel pokazati posebno bratsko kretnjo, kako vlada ceni pomen teh pokrajin. Predvsem je Francija država svobode, zato išče in strpnosti. Njena prva dolžnost je, da odklanja vse, kar bi moglo vzhemirjati in prepajati s skrbjo duše njenih državljanov. Francija bo še naprej spoštovala moralne in duhovne vrednote ter bo zavarovala vsem izpovedovanje njihove vere. Francija smatra to izročilo svobode ne kot slabost, temveč kot narodno silo, ker ne dvomi, da je dostojanstvo človeštva odvisno najbolj od svobode vesti. Zaradi tega bo Francija vedno in vselej spoštovala individualnost vseh svojih državljanov.

Stalin se približuje Angliji

Pariz, 14. julija. B. Sovjetski poslanik v Londonu G. Majski, ki je odšel pred 2 mesecema na dopust, se bo vrnil prihodnje dni na svoje mesto. Rdeči diktator Stalin ga je poblastil, da z Veliko Britanijo sklene pakt o vzajemni pomoči. Za dosedaj tega cilja je Moskva pripravljala obljubiti Veliki Britaniji, da bo ustavila protibritansko propagando in uredila vsa nerešena vprašanja ter sklenila z Anglijo tudi gospodarski sporazum.

Sovjetski poslanik pri Hitlerju

Berchtesgaden, 14. julija. TG. Semkaj je prišel novi sovjetski veleposlanik v Nemčiji Menckalov, ki je državnemu kancelarju Hitlerju izročil svoja pooblastilna pisma. V svojem nagovoru je sovjetski poslanik dejal, da se bo osebno trudil, da ustvari normalne odnose med Nemčijo in sovjetsko Rusijo. Hitler je v svojem odgovoru skoraj dobesedno ponovil te besede sovjetskega poslanika in dejal: »Tudi jaz sem mnenja, da je ohranitev normalnih odnosov med obema državama v obojestransko korist, kakor tudi posebne važnosti za splošen mir. V meni boste našli pri izvedbi svojih dolžnosti vso potrebno podporo, kakor tudi podporo moje vlade.

Stavka proti češkoslovaškemu manjšinskemu pravilniku

Praga, 14. julija. AA. (Havas.) »Česke Slovo« prinaša vest, da je delavska zveza nemške sudetske stranke sklenila za 15. julij v malih industrijskih središčih, koder so naseljeni sudetski Nemci, proglasiti stavko. Ta stavka bo proglašena v znak protesta proti statutu o narodnih manjšinah.

Predsednik vlade dr. Hodža je večeraj popoldne sprejel angleškega poslanika v Pragi Newtona. Prav tako je sprejel dr. Hodža tudi finančnega ministra dr. Kallusa, s katerim se je dalj časa razgovarjal v denarnih zadevah.

Bratislava, 14. julija. AA. Vodja odposlanstva ameriških Slovkov dr. Hledko je večeraj skozi Dunaj odpotoval v Rim, kjer bo ostal dva tedna. Dr. Hledko bo od papeža Pija XI. sprejel v avdienco.

Zagrebska vremenska napoved: Nekoliko hladneje.

Zemunska vremenska napoved: Hladnejše bo. Zvedrilo se bo v zapadnih krajih. Delno oblačno v ostalih krajih države, kjer bo v teku dneva tudi nekaj dežja in krajevne nevihte.

Dunajska vremenska napoved: Večinoma jasno, ponekod nevihte.

Po španskih bojiščih

Olenziva pri Teruelu. Divizija „Sinov Miaje“ poražena

Bilbao, 14. julija. AA. (DNB.) Večeraj se je začela velika nacionalistična olenziva na teruelskem bojišču. Na odseku pri Puebla Valler so nacionalisti prebili republikansko vojno erto in napredovali do mesta Sarrión na cesti Teruell-Sagunt. Tudi mesteca Sarson so zavzeli. Sovražnikove postojanke so raztrgane. Pri ofenzivi so nacionalistične čete naletele na velike množice republikanskih čet, ki so se zbrale, da bi zaustavile nacionalistični napad. Republikanci so postavili v boj 26 brigad. Tu je bila tudi znana divizija vojakov, ki se imenuje »Sinovi Miaje«, in od katere so pričakovali, da se bo napadu najodločneje uprala. Toda nacionalisti so vso brigado razbili. Nacionalističnim četam, ki so bile razdeljene na tri kolone, je poveljeval general Varella.

Valencia, 14. julija. B. »United Press« poroča, da se je velika olenziva generala Franca proti Valencijski pričela še enoči z vso silovitostjo. Po vseh znakih sodi, gre za eno izmed najbolj odločilnih bitk španske državljanske vojne. Na fronti, ki je dolga 20 km, so nacionalistične čete pričele streljati iz 170 topovskih cevi. Peklenski ogenj traja že celih 24 ur. V bitki si stojijo nasproti z obeh strani četrt milijona in sicer 100.000 Francovih vojakov in prostovoljcev, na republikanski strani pa 150.000 vojakov. Franco namerava obkoliti Valencijo z vseh strani. Številne važne strateške postojanke so že večkrat menjale gospodarja in do sedaj še nobena stranka ni zabeležila kakšnega važnega uspeha. Vsek trenutek pričakujejo odločilnega naskoka Francovih čet, ki hočejo za vsako ceno prebiti rdeči pas.

Novi madžarski poslanik baron Bakaš Bessenyi in češkoslovaški poslanik dr. Jaroslav Lipa ob odhodu z Brda, kjer sta knezu namestniku izročila svoja pooblastila

šen bo izid te borbe med dvema velikanoma. Kitajska strategija je veliko izgubila s sklepom Hitlerja, ki je odpoklical iz sedanje kitajske prestolnice vse nemške vojaške inštruktorje z generalom Falkenhausenom na čelu, ki je bil najdragocenejši pomočnik maršala Čankajškega v organizaciji obrambe proti Japonski. Ta izguba se bo seveda dala nadomestiti, na vsak način pa razpolaga Čankajšek še z nekaj sto milijoni ljudi in velikanskim prostorom, pa tudi z gospodarskimi in denarnimi rezervami, tako iz Kitaja samega, kakor iz inozemstva, da bo končno japonskemu osvajaletnemu pohodu kos. Njemu gre za to, da za ceno največjih žrtev Japonce utrudi, jih izvabi čim bolj globoko v deželo, jih nadleguje ob bokih in v ozadju ter

potem odreže od domovine in uniči; seveda računata tudi na poseg Sovjetske Rusije v najugodnejšem trenutku, če bi bilo sploh treba, kakaj Bog ve kaj ljub bi Čankajšku ta poseg ne bil. Tudi računa s tem, da se bo japonsko ljudstvo končno vojske, ki jo je zanimala vojaška klika, naveličalo. Če so ti računi pravilni, pa bo seveda pokazala šele bodočnost. Japonci Čankajšku lahko tudi ne sledijo dalje in se zakoreninijo v severnem, vzhodnem in osrednjem Kitaju ter lahko tudi Čankajškega politično izpodkopljejo, kar pa je bolj neverjetno.

Takó ali drugače — vojska na Vzhodu se bo še precej časa vlekla in nosi s seboj celo vrsto političnih neznank in možnosti, katerih se Evropa gotovo nima povoda veseliti.

Proslava 14. julija v Belgradu

Francoski poslanik o prijateljstvu med Jugoslavijo in Francijo

Belgrad, 14. julija. m. Tukajšnja francoska kolonija kakor tudi francosko-jugoslovansko društvo sta danes slovesno proslavili francoski narodni praznik. Kakor običajno, je bil tudi danes ob tej priliki na francoskem poslanstvu velik sprejem, pri katerem je številne zbrane goste s daljšim nagovorom pozdravil francoski poslanik na našem dvoru g. Brugere. V svojem govoru je poslanik naglašal, da je Francija ostala zvesta svojim tradicijam in da s polno zaslugostjo v tem pogledu predstavlja eno najzanesljivejših jamstev za mir in mednarodno varnost. Poudarjal je tudi veliko važnost nedavno sklenjenega angleško-francoskega sporazuma. Izjavil je, da se zaradi tega vsi Francozi kakor tudi vsi njihovi prijatelji, ki so istočasno prijatelji miru, veselijo bodočega vi-sokega in slovesnega obiska angleških vladarjev v Parizu.

Kar pa se tiče jugoslovansko-francoskih odnosov, je francoski poslanik s zadovoljstvom ugotovil, da so ti odnosi obojestransko določeni z medsebojnim velikim zaupanjem in širokim sodelovanjem. To sodelovanje je bilo že

do sedaj med obema državama izredno živahno na gospodarskem polju, s novo trgovinsko pogodbo pa bo to sodelovanje še večje. Obisk francoske trgovinske delegacije v Belgradu je najboljši dokaz za to, da Francija želi povečati nakup raznega blaga v Jugoslaviji. Medsebojno gospodarsko sodelovanje med Francijo in Jugoslavijo se je v zadnjem času še posebno manifestiralo zadnjič v Splitu in Bori. Končno je poslanik navajal, da bi mogel še dodati splošno znana kulturna dejstva, ki jasno dokazujejo, da stoji Francija in Jugoslavija vedno s rami ob rami in da zaradi tega moreta bolj kakor kdorkoli drugi skupno proslavljati v enotnem duhu in razpoloženju slovesne dogodke svojega nacionalnega obstoja. Danes proslavljamo 14. julij, jutri pa bomo skupno proslavili 20 letnico slavne osvoboditve in zedinjenja Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Svoj govor je poslanik zaključil z zdravico Nj. Vel. kralju, kraljevskemu domu in predsedniku francoske republike. Nato je poslanik podelil odlikovanje legije časti inž. Josipu Skariću in inž. Charlesu Mareschal, ravnatelju rudnika v Kostolcu.

Olimpijada v Tokiu

— odpovedana

Tokio, 14. julija. AA. (DNB.) Sklenjeno je, da se odloži velika mednarodna razstava v Tokiu, ki bi morala biti leta 1940.

London, 14. julija. AA. (Havas.) Zaradi končnega sklepa, da bodoči olimpijadi ne bo v Tokiu, se v angleških lakoatletskih krogih razpravlja o možnosti, da bi se ta olimpijada priredila v Londonu za primer, da finski olimpijski odbor ne more sprejeti organizacije in prireditve olimpijade v Helsinkih.

Helsinki, 14. julija. AA. (DNB.) Vest, da so Japonci odpovedali olimpijado, ki naj bi bila leta 1940 v Tokiu, je povzročila razumljivo veselje v finskih športnih krogih. Nadejajo se, da bo Finska mogla prevzeti nase odgovornost za prireditve prihodnje olimpijade.

Polet okrog sveta

Jakutsk — Beringova ožina — Fairbanks — Mineapolis

Newyork, 14. jul. AA. (Reuter) Letalec Hughes je po radiu javil ameriški vojski postaji na Aljaski, da je ob 9 zvečer 830 milj oddaljen od Fairbanksa in da je začel leteti preko Beringove ožine.

Fairbanks, 14. jul. AA. Včeraj je bilo vse pripravljeno za prihod letalca Hughesa. Letalec je po radiu javil, da je v njegovem letalu vse v redu in da upa prileteči že okrog polnoči v ta kraj. Obenem so pripravili 6.800 l bencina in 800 l olja. Računajo, da se bo Hughes v Fairbanksu zadržal 2 uri zaradi natovarjanja goriva. Tudi vdova pokojnega letalca Posta, ki se je leta 1935 ponesrečil na Aljaski in katerega rekord poleta okrog sveta namerava potolči Hughes, je prišla na letališče. Hughes je prispel ob 0.30 krajevnega časa. Razdaljo od Jakutska do Fairbanksa, ki je dolga 3.350 km, je letalec preletel v 12 urah in 17 minutah. Ta del poti je bil eden najnevarnejših, ker je moral letalec preleteti divje sibirskie stepe in Beringovo ožino. Pri svojem pristanku je letalec izjavil, da je posadka sicer utrujena, vendar pa dobro razpoložena. Pristavil je tudi, da poti od Fairbanksa do Newyorka ne bo preletel v eni etapi. Utegne se zgoditi, da se bo spustil

7. Bleda

Bled, 14. jul. Nocoj je z Brzovlakom odpotoval belgradski vojni minister armadni general g. Mariš. Predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinovič je sprejel danes v vili »Zlatorog« turškega poslanika na našem dvoru g. Ali Hajdar beja, nato pa predsednika senata dr. Mažuraniča, ki je prispel na Bled včeraj dopoldne.

Danes je dopotoval na Bled šef presbiroja g. Kosta Lukovič. Ostal bo na Bledu nekoliko dni.

125 milijonov za nove ceste

Belgrad, 14. julija. m. Gradbeno ministrstvo je odprlo kredite za graditev novih cest v skupnem znesku 125 milijonov dinarjev. Od tega kredita je določenih 40 milijonov za graditev cest v Sloveniji. Gradbeno ministrstvo bo razpisalo licitacijo za graditev cest v Sloveniji takoj, kakor hitro bo banska uprava dovršila načrte za te ceste.

Pred občnim zborom

Glavne zadrudne zveze

Belgrad, 14. julija. m. V zvezi z napovedanim občnim zborom Glavne zadrudne zveze, ki bo 1. septembra, je bila včeraj seja ožjega upravnega odbora Glavne zadrudne zveze. Na tej seji so člani razpravljali o novih pravilih in sklenili, da jih določijo vsem zadrudnim zvezam z naročilom, da morajo do 1. septembra Glavni zadrudni zvezi sporočiti svoje morebitne pripombe.

O izvozu živine v Nemčijo

Belgrad, 14. julija. m. Na Dunaj so odpotovali upravni zavodi za zunanjo trgovino dr. Petrovič in interesi izvoznikov ustanov. Stopili bodo v stike s merodajnimi nemškimi činitelji, da ostane v veljavi do konca tekočega leta isti izvozni sistem za izvoz naše živine, kakor je bil v veljavi do sedaj. Pri nemških oblasteh obstojijo tendence, da uvedejo pri nakupovanju naše živine sistem, kakršnega velja za Nemčijo, to je da se kupovanje centralizira po posebnem, v ta namen pooblaščenem novem uradu. Prodaja naše živine v bivši Avstriji pa je slonela do sedaj na sistemu svobodnega izbiranja posebnega komisarja.

Proslave 20 letnice države po naši deželil

Pred dvajsetimi leti v teh dneh je bila vsa naša domovina razgibana. Avstroogrška monarhija je sicer uradno še obstajala, toda ljudstvo v svojem narodnem valovanju že ni več vedelo zanjo. V dušah je že bila nova država, Jugoslavija. V proslavo tega znamenjavnega mejnika v zgodovini slovenskega naroda so se z nedeljo že pričele slavnostne dvajsetletnice, v katerih govorniki ljudstvu pojasnjujejo pomen države za narod in konkretno pomen Jugoslavije za Slovence, v katerih tudi ves ostali program izraža državotvorno misel in ljudstvo vzgaja v državniško zrel narod. V nedeljo so bile take proslave — poleg največje pri Sv. Trojici v Slov. goricah — v sledečih krajih:

Okraj Kamnik: St. Gotard, Moravče, Sela nad Kamnikom.

Okraj Kranj: Velesovo, Cerklje pri Kranju.

Okraj Litija: Dobovec.

Okraj Ljubljana-okolica: Grosuplje, Rudnik pri Ljubljani, Dolosko pri Ljubljani, Sv. Križ pri Moravčah.

Okraj Novo mesto: Šmihel pri Novem mestu.

Okraj Skofja Loka: Lučine, Bukovšiča.

Okraj Kočevje: Dolenja vas pri Ribnici, Mozelj pri Kočevju.

Okraj Crnomelj: Metlika, Starl trg ob Kolpi. Shodi so bili večinoma po dvoranah prosvetnih domov, zamišljeni v manjšem obsegu za prebivalce kraja. Vsi pa so bili prav dobro obiskani in je ob izvajanju govornikov povsod ponovno prišla do izraza močna državna zavest ljudstva in globoka zvestoba do kraljevske hiše in kr. namestništva. Skoro na vseh shodih je sodelovala tudi godba in pevski zbori, da je bil vsak shod zase prava manifestacija našega pristnega ljudstva za Jugoslavijo kot našo nacionalno državo.

Zanimanje za naše izseljenstvo

Naše izseljenstvo vprašanje je že prodrla meje naše ožje domovine in vzbudilo zanimanje tudi v belgrajski javnosti in časopisju. Poleg drugih časopisov, ki so omenili prvo zasedanje Izseljenške zbornice v Ljubljani pretekli ponedeljek, je temu zasedanju »Vreme« posvetilo dolgo poročilo, v katerem izčrpno opisuje ves potek zasedanja. Navaja odlične, ki so se zasedanja udeležili, v daljših izveščilih ponatiskuje govore posameznih govornikov, tako govor škofa dr. Rožmana, govor dr. Korošca, govor dr. Kreka, govor načelnika izseljenškega oddelka v socialnem ministrstvu dr. Arancickega, govor ljubljanskega župana dr. Adlešiča, in referat p. Zakrjaska; daje poseben poudarek odstavkom, ki govorijo o nujnosti našega izseljenškega skrbstva. Ker je to zasedanje podalo zelo popolno sliko obseznosti in važnosti tega vprašanja, je »Vreme« s tem, skoraj tri stolpce dolgim poročilom, svoje bralce dobro seznanilo s to našo skrbjo, kar je gotovo velik doprinos k pravemu skrbstvu v državi.

„Jutrove“ skrbi

»Jutro« silno bode, da belgrajsko časopisje, zlasti tisk JRZ, ki je v naši prestolnici gotovo že najmočnejši in najbolj organiziran, toliko piše o nacionalnih prireditvah v naši ožji domovini. Ker prireditve samih zaradi ljudskega vala ne more ustaviti ali jim vzeti veličine, skuša izvržati kje kako kost, da bi jo glodalo. Tako pravi, da belgrajsko JRZ naklonjeno časopisje, poroča, da se na teh prireditvah poje himna »Hej Slovanci«, dočim slovenski listi iste politične smeri poročajo, da se poje himna »Hej Slovinci« in sedaj se »Jutro« vse v skrbih vprašuje: »Kdo ima prav, belgrajška ali ljubljanska glasila JRZ?« — Take otročje skrbi se večkrat kažejo iz »Jutrac«, zlasti kadar je dr. Kramer v Ljubljani. Te so tudi krive, da je JNS s svojim »Jutrom« vred prišla na to, kjer danes je — v svoj politični konec.

Dejce pogrebnih društev v Sarajevu

V Sarajevu že dolgo vrsto let deluje dobrodelno in pogrebno društvo sv. Antona. V zadnjih mesecih pa so v zvezi s političnimi vprašanji in nazori nekaterih političnih osebnosti v društvu nastali spori, ki jih nobeno posredovanje ni moglo izgladiti. Posledica tega je bila, da je en del članov izstopil in si ustanovil svoje društvo s istim namenom in ga imenoval po sv. Frančišku Asiškem.

Dr. Baričević hiti pod „streho“

Dasi je predsednik vlade dr. Stojadinovič v Skoplju napovedal, da je do volitev še nekaj časa, je vendar dr. Baričević ob tej besedi takoj zaskrbelo, kaj bo takrat. Ker mu na svojo pest ne kaže, kljub temu, da se je precej trudil, da bi si za svoje ime pridobil potrebno popularnost, in ker nobena druga politična skupina po njem nič ne povprašuje, se je zatekel nazaj pod streho, izpod katere je prišel — pod JNS. S se nekaterimi tovariši iz nezvestega »Jugoslovanskega poslanskega kluba« je že začel pridno agitirati po shodiščih, ki jih skuša JNS sklicevati po južni Srbiji, tako v Prilepu in Bitolju in še nekaterih drugih mestih, in to v družbi z najbolj trdovratnimi prvaki JNS, ki nikdar niso mogli nikamor drugam. Tako si dr. Baričević skuša za čas volitev preskrbeti vsaj neko streho, naj že bo kakršnakoli.

Osebnosti

Belgrad, 14. julija. m. Vpokojen je Josip Šinč, višji pisarniški oficial 7. skupine. Upokojena sta na področju ljubljanskega železniškega ravnanstva prometni uradnik Peter Sušič in vlakovodja Jurij Jagodica.

Belgrad, 14. julija. m. V sanatoriju dr. Zivkovića je snoci umrl znan srbski gledališki umetnik Mihajlo Isajlovič.

Belgrad, 14. julija. Današnja »Samouprava« prinaša poročilo o obisku predstavnika vlade dr. Stojadinoviča in navaja vse predstavnike oblasti in zastopstvo Zveze fantovskih odredov, ki so visokemu gostu razlagali vso zgradbo in nje ureitev. »Vreme« pa o tem obisku prinaša sliko.

Tečaj za učitelje telesne vzgoje

Belgrad, 14. jul. AA. Z odlokom ministra za telesno vzgojo, da se v Belgradu priredi enoletni tečaj za izobrazbo učiteljev telesne vzgoje, se razpisuje konkurz za sprejem 50 slušateljev tega tečaja. Prošnje za sprejem v tečaj je treba poslati v ministrstvo za telesno vzgojo do 20. avgusta t. l. Predpisano takrsni prošnji mora kandidat priložiti sledeče dokumente: krstni list, spričevalo o narejenem zrelostnem izpitu (srednje ali učiteljske šole), potrdilo, da je kandidat državljani kraljevine Jugoslavije, potrdilo, da ni oženjen, ter fotografijo 6x9 v zelovadni obleki. Kandidati ne smejo biti mlajši

od 18 let in ne starejši kot 26. V prvi vrsti se bodo sprejemali v tečaj mladeniči z dovršeno filozofijo in abiturienti, ki imajo že izpit za rezervne častnike. Kandidati, ki bodo izpolnili vse te pogoje, bodo poklicani na sprejemni izpit in zdravniški pregled. Sprejemni izpit je praktičen ter mora pri njem kandidat doseči tele najmanjše uspehe: tek na 100 m v 13,5 sek., skok v daljavo 4,75 m, tek 200 m, skok v višino 135 cm, metanje krogle (7,25 kg) 8 m, plavanje na 100 m s poljubnim stilom v 2 minutah. Sprejeti kandidati bodo dobili vsak osebno poziv za zdravniško komisijo in za praktični izpit.

— Pri težki stolici, napetosti, glavobolu vsled naprtja očisti ena do dve čaši naravne »Franz-Josefove« grenke vode prebavne organe. »Franz-Josefovo« vodo lahko jemljejo tudi bolniki, ki leže, in jo imajo za dobro.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Komisar Bürckel na dopustu

Vojaška zbiranja južno od Dunaja

Dunaj, 14. julija. b. Odhod komisarja za Avstrijo Bürckela na dopust smatrajo politični krogi za precejšno senzacijo. V odhodu Bürckela vidijo začasni uspeh spodnjeavstrijske organizacije proti narodnim socialistom, ki so postali v zadnjem času zelo objestni. Negotovost Bürckelovega položaja izhaja tudi iz dejstva, da je kardinal Innitzer zanikal njegovo trditve o sporazumu s avstrijskim katoliškim episkopatom. Bürckel se bo bržkone vrnil v Avstrijo z omejenim pooblastilom. Splošno se je opazilo, da po dunajskih ulicah ni nič več toliko vojaštva kakor pretekli dni, ker so nemške čete koncentrirane ob južnih železniških progah blizu Dunaja. Tam je koncentriranih tudi veliko število tankov. V zadnjih 24 urah pa se je zelo poostрила kontrola nad tujci. Vse to je na Dunaju povzročilo precejšnje vznemirjenje. Krožijo vesti o obširnih varnostnih ukrepih.

Avstrijski komisar Bürckel bo svoj dopust preživel v posaarski pokrajini. V njegovi odsotnosti bo vodil komisarške posle gauliter podpolkovnik Klausner, ki je tudi član pokrajinske vlade v Avstriji.

„Tour de France“

Paris, 14. julija. AA. (Stefani) V osmi etapi volesarske tekme »Tour de France« je na progi Pau-Lisson zmagal Belgijec Verwecke. Najboljši čas ima do sedaj Verwecke, drugi pa je Italijan Bartali.

Oče 4 otrok — žrtev zverinskega umora

Zidani mest, 14. julija.

Dne 13. julija je prišel k Francu Zajcu iz Marije Širije neki neznanec in se mu ponudil za delo pri spravljanju sena. Zvečer je v pogovoru pripovedoval, da zna delati denar. Zajec mu je nasel in si je izposodil pri sosedu dva bankovca po 500 din. V razgovoru je tudi dejal, da zna devet jezikov. Po opravljenem delu so šli spat; neznanec v koč poleg hiše, Zajec in družina pa v hišo. Ponoči je žena svarila moža, da je bržkone nasledel neznanec. Ker se je Zajec bal za denar, je hodil neznanca opazovati na njegovo ležišče. Ko je prišel četrtič, jo je neznanec že odkuril. Zajec ga je prišel zasledovati in ga dohitel ob obronku gozda. Neznanec ga je takoj napadel in mu zadal štiri smrtno sunke z nožem. Prvi sunek je dobil Zajec v ramo ter je takoj spustil svojo palico, ker se ni mogel več braniti. Zločinec mu je zadal nato še dva sunka pod vrat, četrtega pa v srce. Zajec, ki je bil šele 34 let star, zapušča ženo in štiri otroke.

Tenis New-York : Zagreb 1 : 1

Zagreb, 14. julija. b. Danes popoldne ob 16 se je pričela na igrišču akademškega teniškega kluba medmestna teniška tekma Newyork : Zagreb. Prvi je igral naš reprezentativni igralec Mitič z drugim ameriškim igralcem Makom. Mitič je takoj serviral dobro in v začetku vodil z 2:0. Toda Mako se je pozneje razigral in je po izenačenju dosegel kmalu 3:2. Mitiču se je posrečilo zopet izravnati s 3:3, toda kmalu je zopet Mako prevzel vodstvo 5:3. Mitič popravilja na 4:5, naker pride odločilni game za prvi set. Le še ena žoga je do seta. Mitič popravi na 40:50. Po nesreči pa izgubi prvo žogo, ki ni padla na pravo mesto. Tako je Mako dobil prvi set s 6:4. Ta neuspeh je zelo vplival na Mitiča v drugem setu. Mako je najprej vodil s 4:0. Mitič v prihodnjem gameju izenači z 1:1. Mako zviša vodstvo na 2:1 in vse dalje do 5:1. V zadnjem gameju je Mitič serviral, vendar pa se mu ni posrečilo pridobiti točke. Tako je izgubil še zadnji game s 6:1. Igrala sta 50 minut in je Mako zmagal s 6:4, 6:1.

Za njim sta takoj nastopila Budge, svetovni prvak, in naš prvak Punčec. V začetku tekme je svetovni mojster z nekaterimi udarci pri mreži pokazal svoje sposobnosti. Njegove žoge so bile sigurne in tudi žoge, ki mu jih je dajal Punčec, je spretno lovil. Toda Budge je pokazal svoje znanje že v začetku igre, potem pa je počasi prišel popuščati in njegova potrdnost je poenostila. Budge je v prvem setu vodil s 4:0. Tudi Punčec je bil zelo slab. Igral je slabo in nesigurno, kakor da je že vnaprej siguren svojega poraza. Prav tako se je razvijal naslednji game. Budge ni več siguren, medtem ko se Punčec počasi popravlja. Po četrti prednosti za Punčeca Budge takoj servira in napravi dvakrat napako, ki je Punčec izkoristi in popravi na 1:4. V naslednjem gameju se rezultat vira na 2:4. Budge postaja precej netočen in ne gre za vsako žogo, ki jo servira. Potem takoj servira s svojim točnim udar-

cem in vodi 5:2. V prihodnjem gameju dovoli Punčecu, da popravi na 3:5. Budge je svojo prednost spremenil v 6:3. Ta prvi set je trajal 26 minut. V drugem setu se je Punčec popolnoma popravil.

Budge je vedno slabši. Samo vsak 10. udarec kaže njegovo pravo vrednost. Punčec pa zbrano in previdno zbira točke in izkorišča številne napake svetovnega prvaka. Punčec je dosegel 1:0. Gost izenačuje na 1:1, naker zviša Punčec po vrsti do 4:1. Budge vloži nato ves svoj napor in popravi na 2:4. Izkorišča Punčecovo krizo in pride na 3:4. Punčec dobi končno v finisu set s 6:4. Ta set je bil zelo kratek. Trajal je 18 minut. V tretjem odločilnem setu je Punčec prišel z 1:0. Trajati nato spremeni v 2:0.

Tudi v prihodnjem gameju se je Budgeu posrečilo popraviti na 1:2, toda Punčec, razigran zviša svojo vrednost na 3:1 in nato 4:1, končno pa na 5:1. Ob koncu tekme servira Budge. Stanje 30:40. Punčec dobi prvi match ball, toda vrača žogo v out. Po izenačenju ima Punčec prednost in tukaj svojo drugo žogo spremeni v 6:1. Tako se je Punčec posrečilo, da je premagal svetovnega prvaka tudi v tretjem setu. Izid igre je 3:6, 6:3, 6:1. Izid medmestne tekme je 1:1.

Takoj po odmoru se je nadaljevala tretja igra v dvoje in sicer so nastopili: Budge-Mako:Kuku-ljevič-Mitič, ki se je končala z izidom 8:6, 6:4, 6:3. V tej tekmi so Američani dali mnogo več življenja, kakor pa v singl partijah. To posebno velja za Budgea.

Odlikovanja teniških prvakov

Belgrad, 14. julija. AA. Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle je izvolil odlikovati svetovna prvaka v tenisu Donalda Budgea in Džina Makoa za zasluge pri propagiranju teniškega športa v Belgradu in Zagrebu. Donald Budge je odlikovan z redom sv. Save 4. reda, Džin Mako pa z redom sv. Save 5. reda.

Ajdovska jama pri Krškem

Uspešna izkopavanja pod vodstvom dr. Rajka Ložarja

V soboto je dr. Rajko Ložar končal svoja štiri dni trajajoča izkopavanja ne daleč od Krškega. Marljivo zbiratelj starin Oton Auman je poskrbel za obvestilo, pot traja približno eno uro počasne vožnje s kolesom proti Blanci, in kdo bi zamudil priliko za majhno vznemirjenje sredi teh soparnih dni, ki človeka napravijo topega, če se jim ne upira s skrajnim naporom? Takoj za Spodnjim in Srednjim leži še Zgornje Pijavsko, neznatna vasica na desnem savskem bregu, in nekako kilometer daleč od vasi ima cesta zidan mostiček, obokan kanal, ki vodi hudourniško vodo pod cesto. Par metrov nad višino mostička je Ajdovska jama, ki jo nosi hrib Višnjevec pod vasjo Arto. Dva delavca sta odvažala še zadnje množine odkopane zemlje, dr. Ložar pa je odložil zapise in rade volje pojasnjeval uspeh izkopavanja:

Pogled na jame ob pričetku del.

Ajdovska jama je vodna jama, ki jo ob hudih nalivih in močnem deževju zaliva voda, pri tej kajoči iz notranjosti. Tako dandanes ne kaže, da bi bila ugodna za daljše bivanje. Vendar zdaj odkrito ognjišče dovolj jasno izpričuje, da se je človek takrat dalj časa zadrževal v jami, in zato lahko tudi sklepamo, da so vladale nekdanje ugodnejše razmere, mogoče bolj suha klima. Ognjišče leži danes prav blizu vhoda, toda ta položaj je pač bil nekdanji globlje v jami, ker je kamniti material opazno zelo podvržen trošenju, pa je del stene, ki je tvorila prvotni daljši vhod, že porušen.

Ognjišče so našli zakopano in zakrito z maso razrušenega materiala, ki ga je bilo treba odnesti, da so se pokazali prvi indicii, prve sledi, ki so kazale na zgrajeno obliko ognjišča. Kopali so naprej in kmalu naleteli na prve umetne oblike. Tako so odkrili glavno ognjišče, ki je obrnjeno proti severnovzhodni steni jame. Celota je zgrajena tako, da je poleg večjega ognjišča dobro opazno še manjše ognjišče, mogoče da je bilo še katero, pa primanjkuje kamena za točno ugotovitev. Zanimiva je oblika, ki predstavlja pravilen štirikot z dolžino 4,75 m in širino 2 m.

Celotno ognjišče v jami.

Material je v glavnem znesen na živo skalo, k vzhodu glavnega ognjišča pa je položena skala, ki predstavlja stopnico. Na ognjišču samem so našli 10—15 cm pepela, zlasti gosta pa je bila preplastena kamor je človek odpiral pepel. Črepije posod so iz lepe, črne gline, nekatere tudi iz mešane gline z rdečimi in črnimi glinastimi plastmi. Razen ožgane gline so našli vretenca, koščene preluknjane jagode, brončene obročke (uhane?), kosti goveda in zraven človeške kosti. Na podlagi najdb sklepa dr. Ložar, da je ognjišče zgrajeno okoli 6. stoletja pred Kr.

Razrušeno stanje poteka od tod, ker se strop neprestano ruši in padajo z njega kamnitne plošče. Zato je posoda in manjše kamene strto. Drugi razdiralni element je voda, ki jo je zelo zavirala oblika jame. Voda je odnašala ilovico, izpod kamena je izpirala prst ter s tem zrahljala podlago, da so se plošče nagnile.

Na podlagi oblik, ki so vidne na jamski strani ognjišča, izreka dr. Ložar mišljenje, da predstavlja ta del nekakšen zapeček. Široka kamnita plošča je imela vlogo mize, na kateri so stale posode, ker so pod nagnjeno ploščo najdene črepije. Poleg ognjišča se nahaja smetišče.

Kopanje se je vršilo na stroške muzeja in k delu je bil pritegnjen tudi g. Oton Auman. Ob tej priliki je dobila zelo veliko verjetnost domneva g. Aumana, ki dobro pozna lokalne terenske razmere, da namreč iz te jame poteka meč, ki so ga leta 1931. našli v Savi.

V tej okolici je več gomil, pa je takšen dokument starega človeškega bivališča brez dvoma pomemben za prazgodovino kraja. Zato je v interesu ljudstva, da se ohranijo take stvari nepoškodovane in da se jih ne loti kdo v zablodi, da bo mogoče izkopati zaklad (šac), ker zaklada pač ni.

Ljudska fantazija je spletla razne zgodbe o Ajdovskih deklicah, ki so prebivale v tej in podobnih jamah. Tako pripoveduje ena teh še danes živih zgodb, da je šla tod Ajdovska deklica plenice prat na Savo. Stopila je z enega savskega

brega na drugi breg in je milo zastokala: Joj, kaj je to za ena luža, da niti plenice ne morem oprati! — Druga zgodba govori o slepi Ajdovski ženi, ki je prišla na Pijavsko k posestniku Puntarju in prosila miloščine, obenem pa je rekla: Rada bi vedela, če je sedanji rod še tako čvrst in velik, kakor je bil ta čas, ko sem bila mlada. Ker ne vidim, danj mi prst, da bom spoznala, kakšna je razlika med sedanjim in prejšnjim rodom. Puntar pa, ki je vedel, kako močna je Ajdovka, je stekel k brani in snel železen zob ter ga položil Ajdovki v roko. Ajdovka je s prsti mečkala zob in ga zdrobila ter je rekla: Ta rod je še čvrst in močan, tak pa le ni več, kot je bil nekdanj.

Več takih pripovedk ima zapisanih g. Auman, ki je med starimi ljudmi našel tudi živ spomin na roparje, ki so se nekdanj vgnezdili v tej Ajdovski jami in jih je ljudstvo imenovalo »špiharjci«, ker so napadali z noži. Za enega teh špiharjev vedo tudi, da je imel v Pijavskem svojo domačijo. Tod mimo je namreč vodila že prastara prometna zveza med Savinjsko dolino, oziroma Zidanim mostom in Krškim poljem, isto smer je obdržala rimska cesta, in vse do zgraditve železnice leta 1860. se je ves prevoz blaga in ljudi vršil deloma po Savi, deloma oziroma predvsem pa po cesti na desnem savskem bregu. O zadnjem špiharju pravi ljudska govorica, da je bil zaprt v Novem mestu, kjer je sojetniku zapal, kam je zakopal zaklad. Ko je prišel iz zapora, kasneje od sojetnika zaklada ni več našel. Nabozno znamenje, vdolbeno v kvadratni kamen, ki še danes leži ob cesti med Pijavskim in Krškim, pa je tisto znamenje, pod katerim je ležal zakopani zaklad.

25 letnica prve slovenske mature

V mesecu juliju se leto za letom praznujejo razne obletnice mature: bivši sošolci se zopet shajajo, da si v družbi svojih še živih profesorjev obnovljajo spomine na bolj ali manj davna šolska leta.

Med temi obletnicami mature je prav gotovo ena najpomembnejših 25 letnica za slovenski narod zgodovinsko važne prve slovenske mature, ki se je vršila v juliju 1913. leta na škofijski gimnaziji v Št. Vidu nad Ljubljano.

Ni bila lahka borba za prvo, popolnoma slovensko gimnazijo v bivši Avstriji. Slovenskemu narodu jo je priboril in ustanovil veliki slovenski vladika, nadškof dr. Jeglič, ki je neustrašeno šel preko vseh zaprek in na takrat najvišjem mestu, pri cesarju Francu Jožetu I. vztrajno in odločno zahteval ter izposloval dovoljenje, da se slovenskim dijakom omogoči celoten srednješolski pouk v slovenskem jeziku. Uspeh je in s tem izvršil za slovenski in jugoslovanski narod prepotrebno odlično nacionalno delo v dobi, ko so bile še vse druge srednje šole v slovenskih krajih popolnoma ali vsaj v višjih razredih nemške. S tem je škofijska gimnazija utrla pot slovenskemu srednješolstvu. Zasluga nadškofa dr. A. B. Jegliča in prvih profesorjev, pa tudi učencev te gimnazije je, da so dokazali možnost popolne slovenske srednje šole. Za slovensko gimnazijo je bilo potrebno mnogo slovenskih učnih knjig, ki jih do tedaj ni bilo. Našli so se odlični slovenski strokovnjaki (ravn. dr. Tomišek, ravn. dr. Reissner i. dr.), ki so jih napisali, nadškof dr. Jeglič pa je kljub velikim težavam preskrbel denarne vire za tisk in izdajo knjig. Brez slovenskih učnih knjig bi bilo po prevratu l. 1918. silno otežkočeno ponarodenje drugih, prej skoraj popolnoma nemških srednješolskih zavodov v Sloveniji.

Prva matura na škofijski gimnaziji v Št. Vidu nad Ljubljano v l. 1913. je bila obenem tudi prva slovenska matura sploh. Pismeni izpiti (iz slovenščine, nemščine, latinščine in grščine) so se vršili od 9. do 12. junija, ustni izpiti od 5. do 9. julija 1913. Predsedoval je znani pokojni slovenski pisatelj dr. Franc Detela. Abiturientov je bilo 30. Vsi so izdelali, in sicer 15 z odliko, 15 pa soglasno. Prejeli so zrelostna izpričevala, prvič v zgodovini slovenskega naroda v slovenskem jeziku.

Medtem ko je prej dajala avstrijska vlada škofijski gimnaziji pravico javnosti samo za tekoče šolsko leto, je kmalu po odlični dohrevni prvi maturi izšel ministrski odlok, s katerim se podeljuje prvi popolni slovenski gimnaziji za stalno pravica javnosti, kakor tudi pravica zrelostnih izpiti in izdajanja državno veljavnih zrelostnih izpričeval.

Po maturi so pred razhodom imeli prvi abiturienti poslovilni večer, ki se ga je udeležil tudi ustanovitelj zavoda, nadškof dr. Jeglič.

Po 25 letih so se letos, 6. julija zvečer, zbrali tedanji abiturienti v zavodu sv. Stanislava k proslavi srebrnega jubileja, odkar so delali maturo. Proslave so se udeležili: člani tedanjega profsorskega zbora: msgr. in ravnatelj emeritus Anton Korinčič, sedanji ravnatelj dr. Anton Breznik, tedanji razrednik prof. dr. Ivan Knific, prof. Franc Pengov, ekonom g. Alojzij Markež in bivši prefekt, sedanji podravatelj semenišča g. Karel Gross. Od bivših 30 abiturientov je še živih 27, od katerih se je udeležilo proslave 20, in sicer: dr. A. Dolinar, profesor v Ljubljani; Alojzij Dužnik, trgovec in posestnik v Hrenovcih pri Postojni; Peter Flajnik, župnik v Št. Rupertu na Dolenjskem; Vinko Gostiša, župnik na Jezerskem; Anton Hostnik, župnik v Kovorju;

dr. Valentin Meršol, primarij v Ljubljani; Alojzij Peček, župnik v Kranju; dr. Makso Peterlin, notar v Dol. Lendavi; Janez Pintar, katehet v Ljubljani; Janez Pivec, katehet v Ljubljani; Valentin Pogačar, banski uradnik v Ljubljani; dr. Ciril Potončnik, vseuč. profesor v Ljubljani; dr. Blaž Svetelj, profesor trg. akademije v Ljubljani; Franjo Suštar, kaplan v Zetalah; Filip Terčelj, profesor v Ljubljani; France Urbanec, kaplan v Cerknici; Janez Vilhar, župnik v Senožečah na Primorskem; Vinko Zor, ravnatelj Prosvetne zveze v Ljubljani; Alojzij Zupanc, župnik v Šmihelu pri Žužemberku; Jože Žužek, katehet v Kranju.

Sedem tovarišev je bilo zadržanih ter se proslave ni moglo udeležiti. To so: Jože Barle, magistratni ravnatelj v Mariboru; dr. Ivan Dornik, profesor v Mariboru; Ivan Gruden, bančni prokurist v Zagrebu; Karel Naglič, industrialec v Šmarci; Edmund Schrems, carinski uradnik v Belgradu; Andrej Stare, župnik v Fari pri Kostelu; Franc Valjavec, šolski upravitelj v Smartnem pri Kranju.

6. julija zvečer je bila v zavodu slavnostna večerja. Kot zastopnik škofijske gimnazije in zavoda je zbrane s toplimi besedami pozdravil sedanji ravnatelj dr. A. Breznik. Posebno je poudarjal zgodovinsko važnost prve slovenske mature in pa veselje zavodskih gospodov nad dejstvom, da njihovi učenci dosegajo v življenju tako lepe uspehe.

Za njegovo prisrčno dobrodošlico se mu je zahvalil v imenu bivših abiturientov primarij dr. V. Meršol.

Med nagovorom dr. Meršola so vsi navdušeno pritrjevali. Navdušenje je postalo še večje, ko je povzel besedo bivši razrednik, matematik in potopisec g. dr. Knific. Zahvalil se je za pozdravne besede in izraženo priznanje, nato pa s svoje strani poudaril ponos nad dosedanjim življenjskim uspehom zavodskih pravnencev.

Sledila je pozna noč prijetna zabava v obujanju spominov na prelepe pretekle dni v zavodu.

V četrtek, 7. julija, je bila zjutraj v zavodski kapeli za umrle gg. profesorje in sošolce sv. maša, ki jo je daroval profesor dr. Knific. Po sv. maši je prof. Pengov razkazal bivšim gojencem razne nove pridobitve in preureditve zavoda v zadnjih letih. Nato pa so napravili udeleženci proslave izlet z avtobusom na Jezersko, kjer so v lepoti narave in pod gostoljubno streho sošolca župnika Gostiše v prijetnem razpoloženju preživeli nekaj nepozabnih uric. Po vrnitvi zvečer v zavod sv. Stanislava so se udeleženci razšli vsak v svoj kraj z zadovoljstvom in srečo nad lepo proslavo 25 letnice in z obljubo, da se bodo sešli zopet, ako Bog da, ob 30 letnici.

Tabor pri Dev. Mariji v Polju

V nedeljo, 17. julija, bo pod pokroviteljstvom g. ministra dr. M. Kreka prosvetni tabor pri Dev. Mariji v Polju.

Po prihodu vlaka iz Ljubljane ob 8.10 bo sprejem gostov na postaji, nato sprevod na taborni prostor, kjer bo sv. maša z ljudskim petjem. Sv. mašo in cerkveni govor bo imel preč. gospod kanonik M. Rihar.

Po sv. maši bo tabor. Popoldne ob 2.15 bode v cerkvi litanije, ob 3. se prične telovadba, pri kateri sodelujejo fantovski odseki in dekliški krožki bližnje in daljne okolice. Po telovadbi bo prosta zabava.

Zahvala čsl. Orla „Slovincu“

Spoštovani gospod glavni urednik!

Ker nisem imel v bratski Ljubljani prilike, da bi se od Vas osebno poslovil, se hočem zdaj po vrnitvi v domovino oprostiti vsaj s tem pismom.

Blagovolite sprejeti najprisrčnejši pozdrav vsega češkoslovskega orlovstva ter njihovo toplo zahvalo za dragoceno pozornost, katero je Vaš časopis ves čas nepozabnih ljubljanskih dni slave in zmage vedno izkazoval naši delegaciji.

Neizmerno cenim to redko ljubeznivost, ki je neprecenljive vrednosti za oboja bratska naroda. Vemo, da ima tudi ta levji delež pri ljubezni slovenskega naroda, ki jo je izkazoval češkoslovskega naroda in vsemu češkoslovskega narodu. Te ljubezni slovenskega katoliškega junakega naroda češkoslovskega orlovstvo ne bo nikdar pozabilo.

Prosim Vas obenem, spoštovani gosp. glavni urednik, da bi svojo prijaznost češkoslovskega Orlu ohranili tudi za naprej in v svojem listu podpirali vse, kar bi moglo še tesneje združevati bratskega češkoslovskega Orla s slovensko katoliško mladino v korist propagande telesne vzgoje.

Češkoslovske Orel se neizmerno veseli, da bo slovenska katoliška mladina med prvimi, ki jo bo navdušeno pozdravila v Pragi l. 1939.

Proseč Vas, da bi v svojem časopisu blagovolili tolažiti vsemu katoliškemu slovenskemu narodu prisrčen pozdrav češkoslovskega Orla ter njegovo najtoplejšo zahvalo za nepričakovane in tako navdušene izraze ljubezni, se Vam še enkrat zahvaljujem in ostajam

z globokim spoštovanjem vdani

Fr. Leiner,

poslovodni namestnik predsednika.

Brno, 11. julija 1938.

Ameriške žene si ogledujejo Slovenijo

Ameriške slovenske žene, ki so nedavno prišle na obisk v domovino, so napravile »pod vodstvom obeh Zakrajškov« (g. organizatorja Leona in župnika Kazimirja) sedemdnevni izlet po slovenski zemlji in bodo pri tej priložnosti videle vse krasote naše zemlje. Med njimi jih je nekaj, ki so se v Ameriki rodile in so prvič videlo deželo svojih staršev. Z izleta so »Slovincu« poslale sledeči pozdravni brzojav:

»Škofja Loka, Kranj, Brezje, Bled, Bohinj, Vintgar, Kranjska gora, Jesenice. Izletnice so vžvičene nad lepoto slovenske dežele, zlasti one, ki so v Ameriki rojene. Danes gremo naprej čez Trzin, Kamnik v Logarsko dolino. Pozdravljeni.«

† Dr. Viktor Škrabar

V Ptuj je v torek zvečer umrl g. Viktor Škrabar, notar v Ormožu. Rajni se je rodil pred 61 leti v Ptuj kot sin prerano umrlega zdravnika dr. Viktorja Škrabarja. Po dovršeni gimnaziji je študiral pravo v Gradcu. Toda to je bil samo študij za kruh, srce in glavo pa je posvetil povsem svoji srčni ljubezni — arheologiji. Zanimanje za zgodovino je podedoval po

svojem starem očetu Alojziju Škrabarju, učitelju v Štici, ki je objavil leta 1844. v Carnioli članek »Der Exaudimarkt zu Sittich in Unterkrain«. Vsebinska članka kaže več kakor diletanško znanje zgodovine in daje slutiti zmoglosti, ki so jih rojenice položile v zibko sedaj umrlemu vnuku.

V Ptuj je visokošolec Škrabar verno zasledoval rimsko izkopavanja, ki so jih vodili Rajšp, Ferk in Jenny. Že pri teh izkopavanjih je Škrabar aktivno sodeloval in je pomagal tudi pok. Ferku pri izkopavanjih na Hajdini. Od leta 1903. je začel Škrabar samostojno sistematično odkrivati stari Ptuj in objavljati svoje izsledke v strokovnih revijah s tako preciznostjo in znanjem, da je postal pozoren nanj znanstveni svet.

Pri izkopavanjih je imel Škrabar srečno roko. Razen številnih najdb manjšega pomena naj omenimo samo tako zvani III. mitrej (1913), rimski most (1912) in zlasti staroslovske grobove na gradu (1908). Škrabarjeva zasluga je, da so se vse najdbe sistematično zbiral v ptujskem muzeju, da so se postavile nad dva mitreja na kraju samem zaščitne stavbe in da je dobil ptujski muzej svoje prostore v dominikanskem samostanu.

Vedra šaljivost in neugnana življenjska stila odlikovala rajnega. Njegovo pero ni počivalo nikoli. Poleg poklicnega dela je vsak dan še našel urico, ki jo je posvetil svojemu srčnemu nagnjenju: zgodovini. Sedaj počiva v rodni zemlji, kateri je posvetil vse svoje življenje in odkrival njeno prastaro zgodovino.

Naj mu sveli večna luč! Žalujočim naše globoke sožalje!

C 14 Povsod preizkušena, vedno zanesljiva!

Guma tudi za najtežjo uporabo.
Mogoča največja sigurnost proti spolzkosti vsled globokega profila.
Zmanjšana toplota v gumi vsled vdolane zaščite proti gretju.

Continental

Zastopstva v Dravski banovini: A. GOREC, d. z o. z., Ljubljana - Ing. FERD. FRIEDAU, Maribor - ŠTEFAN HASELBACH, Celje

Drobne novice

Koledar

Petek, 15. julija: Henrik I., kralj; Vladimir, kralj.
Sobota, 16. julija: Devica Marija Karmelska.

Novi grobovi

† V Ljubljani je mirno v Gospodu zaspala ga. Ivana Zupančič roj. Breskvar, soproga višje-ga kontrolorja drž. žel. v pokoju. Pogreb bo danes ob pol 3 popoldne. Naj ji sveti večna luč! Zalujočim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Iz banovinske službe. Za obrtno učiteljico VIII. položajne skupine so napredovale Seljak Josipina na čipkarski šoli v Fari pri Kočevju, Urh Jelka na državnem osrednjem zavodu za ženski domači obrt v Ljubljani in Izlakar Marija na državnem osrednjem zavodu za ženski domači obrt v Ljubljani. V IX. položajni skupini je napredoval banovinski kmetijski uradnik Filipič Franc pri okrajnem načelniku v Novem mestu. Za banovinskega uradnega pripravnika v IX. položajni skupini pri okrajnem načelniku v Črnomlju je postavljen Žužek Pius. Za sestro pomočnico v IX. položajni skupini je napredovala Kleinschrodt-Cretnik Veronika v zdravstvenem domu v Celju. Banovinski računski inšpektor Stancer Ludvik je premeščen od kraljevske banke uprave v Ljubljani k upravi banovinske podkovske šole v Ljubljani.

— Iz policijske službe. Za podnadzornika policijskih agentov v VIII. skupini so napredovali Nanut Franc in Pavlić Karel pri upravi policije v Ljubljani ter Orel Franc pri predstojništvu mestne policije v Mariboru. Za policijske stražnike II. razreda so napredovali Raztresen Jožef, Sivka Mihael, Kuralt Matej in Hosta Anton, vsi pri upravi policije v Ljubljani ter Plevnik Leopold, a Črešnik Anton pri predstojništvu mestne policije v Mariboru. Upokojena sta bila pri upravi policije v Ljubljani upravno-pisarniški uradnik Jelenc Maks in policijski nadstražnik Kos Franc.

— Izpit so opravili za čin rezervnega sanitetnega podporočnika kaplari dijaki dr. Milan Ključec, dr. Zarko Kravič, dr. Jurij Kajtnar, dr. Milan Mitrovič, dr. Mirko Bril, dr. Valter Krusič, dr. Stanislav Lajčevič, dr. Pavel Borbaš in dr. Janko Lolin; za čin rez. vez. podporočnika kaplari dijaka Jurij Klarič in Jožef Kodela za čin strokovnega podporočnika mornariške narednika Oskar Jekić in Bogdan Mandić; za nižjega voj. kapelnika IV. razr. višji godbenik II. razr. Josip Kuletin in nižji godbenik I. razr. Matija Nemet; za čin zrakoplovnega podporočnika narednika Josip Sabotić in Avgustin Kovač in za nižjega sanitetnega pomočnika IV. razr. narednik Ivan Spoljar, Teodor Črnobernjak in Anton Sterniša.

— Telefonski promet. Z rešenjem poštnega ministrstva je uvrščeno v telefonskem prometu mesto Ptuj z Romunijo. Pristojbine za trinitutni pogovor je 6.90 zl. fr.

— »Mamutov most« je gotov. V Nevljah v Kamniku so te dni končali s poslednjimi deli pri gradbi novega mosta čez Nevlico. Znano je, da so pri kopanju temeljev našli na kosti slavnega mamuta, zato pravijo Kamničani temu mostu »mamutov most«. Da bodo pa tudi poznejši obiskovalci Kamnika vedeli, kje je bil izkopan mamut, bo na betonskem oporniku na levem bregu Nevlice vklesana slavnopredpota vršina in letnica 1938. Tako bo mamutovo najdišče trajno ovekovečeno. Okolica je zdaj vzorno regulirana, stara struga zasuta, ob bregovih, ki so obloženi z zeleno travnato rušo, pa so posajene v treh vrstah jelše. Vpravi nad nekdanjim mamutovim grobom pa je izpeljana nova cesta, ki bo vezala Nevle s Kamnikom in Mekinjam. Kamničanom je zdaj pot proti Nevljah in »mamutovemu mostu« prav prijeten sprehod.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice.

— 12 V zakramentu vse sladkosti, za mešani zbor z orglami, zložil Stanko Premrl, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena 20 din. Ti napisi so bili kmalu po vojni izdani kot »Tantum ergo« z latinskimi besedilom in so bili že nekaj let razprodani. Ker se nekateri obredi že vršijo v domačem jeziku, tako tudi blagoslov po rimskem obredu, zato je Jugoslovanska knjigarna izdala teh 12 napevov s slovenskim tekstom. Napisi so popolnoma neizpremenjeni. Vsi se odlikujejo po izredni koncepciji, kakor da so izklesani iz žlahtnega kamna in uliti iz drage rude, da ne veš, kateri številki bi dal prednost. Še posebno veličastne in močne številke so 7, 9, 10 in 12. Večina napevov je prirejena tako, da se glasovi vrstijo: sedaj poje sopran, potem alt in sopran, bas, močeno unisono zbor, pa zadoni v lepi štiriglasni harmoniji ves zbor itd., kar skladbo posebno povzdigne in učinkovito povečala. To zbirko toplo priporočamo vsem zborom, ker je izbira precej bogata.

KINO KODELJEVO Tel. 41-64

Danes in jutri ob 1,3,5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43, 45, 47, 49, 51, 53, 55, 57, 59, 61, 63, 65, 67, 69, 71, 73, 75, 77, 79, 81, 83, 85, 87, 89, 91, 93, 95, 97, 99, 101, 103, 105, 107, 109, 111, 113, 115, 117, 119, 121, 123, 125, 127, 129, 131, 133, 135, 137, 139, 141, 143, 145, 147, 149, 151, 153, 155, 157, 159, 161, 163, 165, 167, 169, 171, 173, 175, 177, 179, 181, 183, 185, 187, 189, 191, 193, 195, 197, 199, 201, 203, 205, 207, 209, 211, 213, 215, 217, 219, 221, 223, 225, 227, 229, 231, 233, 235, 237, 239, 241, 243, 245, 247, 249, 251, 253, 255, 257, 259, 261, 263, 265, 267, 269, 271, 273, 275, 277, 279, 281, 283, 285, 287, 289, 291, 293, 295, 297, 299, 301, 303, 305, 307, 309, 311, 313, 315, 317, 319, 321, 323, 325, 327, 329, 331, 333, 335, 337, 339, 341, 343, 345, 347, 349, 351, 353, 355, 357, 359, 361, 363, 365, 367, 369, 371, 373, 375, 377, 379, 381, 383, 385, 387, 389, 391, 393, 395, 397, 399, 401, 403, 405, 407, 409, 411, 413, 415, 417, 419, 421, 423, 425, 427, 429, 431, 433, 435, 437, 439, 441, 443, 445, 447, 449, 451, 453, 455, 457, 459, 461, 463, 465, 467, 469, 471, 473, 475, 477, 479, 481, 483, 485, 487, 489, 491, 493, 495, 497, 499, 501, 503, 505, 507, 509, 511, 513, 515, 517, 519, 521, 523, 525, 527, 529, 531, 533, 535, 537, 539, 541, 543, 545, 547, 549, 551, 553, 555, 557, 559, 561, 563, 565, 567, 569, 571, 573, 575, 577, 579, 581, 583, 585, 587, 589, 591, 593, 595, 597, 599, 601, 603, 605, 607, 609, 611, 613, 615, 617, 619, 621, 623, 625, 627, 629, 631, 633, 635, 637, 639, 641, 643, 645, 647, 649, 651, 653, 655, 657, 659, 661, 663, 665, 667, 669, 671, 673, 675, 677, 679, 681, 683, 685, 687, 689, 691, 693, 695, 697, 699, 701, 703, 705, 707, 709, 711, 713, 715, 717, 719, 721, 723, 725, 727, 729, 731, 733, 735, 737, 739, 741, 743, 745, 747, 749, 751, 753, 755, 757, 759, 761, 763, 765, 767, 769, 771, 773, 775, 777, 779, 781, 783, 785, 787, 789, 791, 793, 795, 797, 799, 801, 803, 805, 807, 809, 811, 813, 815, 817, 819, 821, 823, 825, 827, 829, 831, 833, 835, 837, 839, 841, 843, 845, 847, 849, 851, 853, 855, 857, 859, 861, 863, 865, 867, 869, 871, 873, 875, 877, 879, 881, 883, 885, 887, 889, 891, 893, 895, 897, 899, 901, 903, 905, 907, 909, 911, 913, 915, 917, 919, 921, 923, 925, 927, 929, 931, 933, 935, 937, 939, 941, 943, 945, 947, 949, 951, 953, 955, 957, 959, 961, 963, 965, 967, 969, 971, 973, 975, 977, 979, 981, 983, 985, 987, 989, 991, 993, 995, 997, 999, 1001, 1003, 1005, 1007, 1009, 1011, 1013, 1015, 1017, 1019, 1021, 1023, 1025, 1027, 1029, 1031, 1033, 1035, 1037, 1039, 1041, 1043, 1045, 1047, 1049, 1051, 1053, 1055, 1057, 1059, 1061, 1063, 1065, 1067, 1069, 1071, 1073, 1075, 1077, 1079, 1081, 1083, 1085, 1087, 1089, 1091, 1093, 1095, 1097, 1099, 1101, 1103, 1105, 1107, 1109, 1111, 1113, 1115, 1117, 1119, 1121, 1123, 1125, 1127, 1129, 1131, 1133, 1135, 1137, 1139, 1141, 1143, 1145, 1147, 1149, 1151, 1153, 1155, 1157, 1159, 1161, 1163, 1165, 1167, 1169, 1171, 1173, 1175, 1177, 1179, 1181, 1183, 1185, 1187, 1189, 1191, 1193, 1195, 1197, 1199, 1201, 1203, 1205, 1207, 1209, 1211, 1213, 1215, 1217, 1219, 1221, 1223, 1225, 1227, 1229, 1231, 1233, 1235, 1237, 1239, 1241, 1243, 1245, 1247, 1249, 1251, 1253, 1255, 1257, 1259, 1261, 1263, 1265, 1267, 1269, 1271, 1273, 1275, 1277, 1279, 1281, 1283, 1285, 1287, 1289, 1291, 1293, 1295, 1297, 1299, 1301, 1303, 1305, 1307, 1309, 1311, 1313, 1315, 1317, 1319, 1321, 1323, 1325, 1327, 1329, 1331, 1333, 1335, 1337, 1339, 1341, 1343, 1345, 1347, 1349, 1351, 1353, 1355, 1357, 1359, 1361, 1363, 1365, 1367, 1369, 1371, 1373, 1375, 1377, 1379, 1381, 1383, 1385, 1387, 1389, 1391, 1393, 1395, 1397, 1399, 1401, 1403, 1405, 1407, 1409, 1411, 1413, 1415, 1417, 1419, 1421, 1423, 1425, 1427, 1429, 1431, 1433, 1435, 1437, 1439, 1441, 1443, 1445, 1447, 1449, 1451, 1453, 1455, 1457, 1459, 1461, 1463, 1465, 1467, 1469, 1471, 1473, 1475, 1477, 1479, 1481, 1483, 1485, 1487, 1489, 1491, 1493, 1495, 1497, 1499, 1501, 1503, 1505, 1507, 1509, 1511, 1513, 1515, 1517, 1519, 1521, 1523, 1525, 1527, 1529, 1531, 1533, 1535, 1537, 1539, 1541, 1543, 1545, 1547, 1549, 1551, 1553, 1555, 1557, 1559, 1561, 1563, 1565, 1567, 1569, 1571, 1573, 1575, 1577, 1579, 1581, 1583, 1585, 1587, 1589, 1591, 1593, 1595, 1597, 1599, 1601, 1603, 1605, 1607, 1609, 1611, 1613, 1615, 1617, 1619, 1621, 1623, 1625, 1627, 1629, 1631, 1633, 1635, 1637, 1639, 1641, 1643, 1645, 1647, 1649, 1651, 1653, 1655, 1657, 1659, 1661, 1663, 1665, 1667, 1669, 1671, 1673, 1675, 1677, 1679, 1681, 1683, 1685, 1687, 1689, 1691, 1693, 1695, 1697, 1699, 1701, 1703, 1705, 1707, 1709, 1711, 1713, 1715, 1717, 1719, 1721, 1723, 1725, 1727, 1729, 1731, 1733, 1735, 1737, 1739, 1741, 1743, 1745, 1747, 1749, 1751, 1753, 1755, 1757, 1759, 1761, 1763, 1765, 1767, 1769, 1771, 1773, 1775, 1777, 1779, 1781, 1783, 1785, 1787, 1789, 1791, 1793, 1795, 1797, 1799, 1801, 1803, 1805, 1807, 1809, 1811, 1813, 1815, 1817, 1819, 1821, 1823, 1825, 1827, 1829, 1831, 1833, 1835, 1837, 1839, 1841, 1843, 1845, 1847, 1849, 1851, 1853, 1855, 1857, 1859, 1861, 1863, 1865, 1867, 1869, 1871, 1873, 1875, 1877, 1879, 1881, 1883, 1885, 1887, 1889, 1891, 1893, 1895, 1897, 1899, 1901, 1903, 1905, 1907, 1909, 1911, 1913, 1915, 1917, 1919, 1921, 1923, 1925, 1927, 1929, 1931, 1933, 1935, 1937, 1939, 1941, 1943, 1945, 1947, 1949, 1951, 1953, 1955, 1957, 1959, 1961, 1963, 1965, 1967, 1969, 1971, 1973, 1975, 1977, 1979, 1981, 1983, 1985, 1987, 1989, 1991, 1993, 1995, 1997, 1999, 2001, 2003, 2005, 2007, 2009, 2011, 2013, 2015, 2017, 2019, 2021, 2023, 2025, 2027, 2029, 2031, 2033, 2035, 2037, 2039, 2041, 2043, 2045, 2047, 2049, 2051, 2053, 2055, 2057, 2059, 2061, 2063, 2065, 2067, 2069, 2071, 2073, 2075, 2077, 2079, 2081, 2083, 2085, 2087, 2089, 2091, 2093, 2095, 2097, 2099, 2101, 2103, 2105, 2107, 2109, 2111, 2113, 2115, 2117, 2119, 2121, 2123, 2125, 2127, 2129, 2131, 2133, 2135, 2137, 2139, 2141, 2143, 2145, 2147, 2149, 2151, 2153, 2155, 2157, 2159, 2161, 2163, 2165, 2167, 2169, 2171, 2173, 2175, 2177, 2179, 2181, 2183, 2185, 2187, 2189, 2191, 2193, 2195, 2197, 2199, 2201, 2203, 2205, 2207, 2209, 2211, 2213, 2215, 2217, 2219, 2221, 2223, 2225, 2227, 2229, 2231, 2233, 2235, 2237, 2239, 2241, 2243, 2245, 2247, 2249, 2251, 2253, 2255, 2257, 2259, 2261, 2263, 2265, 2267, 2269, 2271, 2273, 2275, 2277, 2279, 2281, 2283, 2285, 2287, 2289, 2291, 2293, 2295, 2297, 2299, 2301, 2303, 2305, 2307, 2309, 2311, 2313, 2315, 2317, 2319, 2321, 2323, 2325, 2327, 2329, 2331, 2333, 2335, 2337, 2339, 2341, 2343, 2345, 2347, 2349, 2351, 2353, 2355, 2357, 2359, 2361, 2363, 2365, 2367, 2369, 2371, 2373, 2375, 2377, 2379, 2381, 2383, 2385, 2387, 2389, 2391, 2393, 2395, 2397, 2399, 2401, 2403, 2405, 2407, 2409, 2411, 2413, 2415, 2417, 2419, 2421, 2423, 2425, 2427, 2429, 2431, 2433, 2435, 2437, 2439, 2441, 2443, 2445, 2447, 2449, 2451, 2453, 2455, 2457, 2459, 2461, 2463, 2465, 2467, 2469, 2471, 2473, 2475, 2477, 2479, 2481, 2483, 2485, 2487, 2489, 2491, 2493, 2495, 2497, 2499, 2501, 2503, 2505, 2507, 2509, 2511, 2513, 2515, 2517, 2519, 2521, 2523, 2525, 2527, 2529, 2531, 2533, 2535, 2537, 2539, 2541, 2543, 2545, 2547, 2549, 2551, 2553, 2555, 2557, 2559, 2561, 2563, 2565, 2567, 2569, 2571, 2573, 2575, 2577, 2579, 2581, 2583, 2585, 2587, 2589, 2591, 2593, 2595, 2597, 2599, 2601, 2603, 2605, 2607, 2609, 2611, 2613, 2615, 2617, 2619, 2621, 2623, 2625, 2627, 2629, 2631, 2633, 2635, 2637, 2639, 2641, 2643, 2645, 2647, 2649, 2651, 2653, 2655, 2657, 2659, 2661, 2663, 2665, 2667, 2669, 2671, 2673, 2675, 2677, 2679, 2681, 2683, 2685, 2687, 2689, 2691, 2693, 2695, 2697, 2699, 2701, 2703, 2705, 2707, 2709, 2711, 2713, 2715, 2717, 2719, 2721, 2723, 2725, 2727, 2729, 2731, 2733, 2735, 2737, 2739, 2741, 2743, 2745, 2747, 2749, 2751, 2753, 2755, 2757, 2759, 2761, 2763, 2765, 2767, 2769, 2771, 2773, 2775, 2777, 2779, 2781, 2783, 2785, 2787, 2789, 2791, 2793, 2795, 2797, 2799, 2801, 2803, 2805, 2807, 2809, 2811, 2813, 2815, 2817, 2819, 2821, 2823, 2825, 2827, 2829, 2831, 2833, 2835, 2837, 2839, 2841, 2843, 2845, 2847, 2849, 2851, 2853, 2855, 2857, 2859, 2861, 2863, 2865, 2867, 2869, 2871, 2873, 2875, 2877, 2879, 2881, 2883, 2885, 2887, 2889, 2891, 2893, 2895, 2897, 2899, 2901, 2903, 2905, 2907, 2909, 2911, 2913, 2915, 2917, 2919, 2921, 2923, 2925, 2927, 2929, 2931, 2933, 2935, 2937, 2939, 2941, 2943, 2945, 2947, 2949, 2951, 2953, 2955, 2957, 2959, 2961, 2963, 2965, 2967, 2969, 2971, 2973, 2975, 2977, 2979, 2981, 2983, 2985, 2987, 2989, 2991, 2993, 2995, 2997, 2999, 3001, 3003, 3005, 3007, 3009, 3011, 3013, 3015, 3017, 3019, 3021, 3023, 3025, 3027, 3029, 3031, 3033, 3035, 3037, 3039, 3041, 3043, 3045, 3047, 3049, 3051, 3053, 3055, 3057, 3059, 3061, 3063, 3065, 3067, 3069, 3071, 3073, 3075, 3077, 3079, 3081, 3083, 3085, 3087, 3089, 3091, 3093, 3095, 3097, 3099, 3101, 3103, 3105, 3107, 3109, 3111, 3113, 3115, 3117, 3119, 3121, 3123, 3125, 3127, 3129, 3131, 3133, 3135, 3137, 3139, 3141, 3143, 3145, 3147, 3149, 3151, 3153, 3155, 3157, 3159, 3161, 3163, 3165, 3167, 3169, 3171, 3173, 3175, 3177, 3179, 3181, 3183, 3185, 3187, 3189, 3191, 3193, 3195, 3197, 3199, 3201, 3203, 3205, 3207, 3209, 3211, 3213, 3215, 3217, 3219, 3221, 3223, 3225, 3227, 3229, 3231, 3233, 3235, 3237, 3239, 3241, 3243, 3245, 3247, 3249, 3251, 3253, 3255, 3257, 3259, 3261, 3263, 3265, 3267, 3269, 3271, 3273, 3275, 3277, 3279, 3281, 3283, 3285, 3287, 3289, 3291, 3293, 3295, 3297, 3299, 3301, 3303, 3305, 3307, 3309, 3311, 3313, 3315, 3317, 3319, 3321, 3323, 3325, 3327, 3329, 3331, 3333, 3335, 3337, 3339, 3341, 3343, 3345, 3347, 3349, 3351, 3353, 3355, 3357, 3359, 3361, 3363, 3365, 3367, 3369, 3371, 3373, 3375, 3377, 3379, 3381, 3383, 3385, 3387, 3389, 3391, 3393, 3395, 3397, 3399, 3401, 3403, 3405, 3407, 3409, 3411, 3413, 3415, 3417, 3419, 3421, 3423, 3425, 3427, 3429, 3431, 3433, 3435, 3437, 3439, 3441, 3443, 3445, 3447, 3449, 3451, 3453, 3455, 3457, 3459, 3461, 3463, 3465, 3467, 3469, 3471, 3473, 3475, 3477, 3479, 3481, 3483, 3485, 3487, 3489, 3491, 3493, 3495, 3497, 3499, 3501, 3503, 3505, 3507, 3509, 3511, 3513, 3515, 3517, 3519, 3521, 3523, 3525, 3527, 3529, 3531, 3533, 3535, 3537, 3539, 3541, 3543, 3545, 3547, 3549, 3551, 3553, 3555, 3557, 3559, 3561, 3

Prizad kupuje pšenico po 160

Prizad je izdal objavo, s katero sporoča, da je od 13. t. m. pričel kupovati pšenico letošnje žetve. Po tej objavi je vzeta kot baza cene pšenice Tisa I., za katero znaša cena 160 din za 100 kg. Po sedanji pariteti v Liverpoolu je naša pšenica za okrog 44 din ali za nad 37% nad svetovno pariteto.

Kaj je z Gostilničarsko pivovarno v Laškem

Iz krogov malih delničarjev Gostilničarske pivovarne v Laškem smo sprejeli:

Konec maja se je vršil občni zbor Gostilničarske pivovarne d. d. v Laškem, katerega se je udeležilo okrog 100 delničarjev, ki so zastopali približno 12 odstotkov delničarskega kapitala. Družba ima okrog 2800 delničarjev, ker pa ima po pravih pristop na občni zbor le delničar, ki zastopa najmanj 10 delnic, je jasno, da velika večina malih delničarjev ni prišla pri tem občnem zboru do besede.

Družba je bila ustanovljena v interesu širokega kroga gostilničarjev, zato bi bilo potrebno, da se vsem tem interesentom, ki so delničarji, da prilika udeležbe na občnem zboru, na katerem morejo edino štiti svoje koristi kot delničarji in se informirati o stanju in poslovanju podjetja. Naj bi se torej v tem smislu izpremenila pravila. Tudi bo mogoče prišla od takega občnega zbora, kjer bodo res zastopani vsi delničarji, iniciativa za marsikatero koristno stvar.

Mali delničarji so razočarani tudi zaradi dosežanja razvoja Gostilničarske pivovarne. Prospekt, izdan ob priliki ustanovitve delniške družbe v letu 1930, je slikal bodočnost podjetja v rožnatih barvah. Podjetje naj bi proizvajalo 30.000 hl piva, kar je nekaj manj kot sedanji konsum Slovenije, ki znaša 35.000 hl. Seveda bi taka produkcija vzbudila hud konkurenčni boj z obstoječimi pivovarjami.

Sedaj se sliši, da se namerava Gostilničarska pivovarna zadovoljiti z letno produkcijo 2000 hl. Delničarji so prepričani, da pivovarna s tako malo produkcijo ne bo mogla aktivno poslovati, zato so menja, da bi produkcija morala biti znatno večja. Pri veliki produkciji delničarji-gostilničarji vsaj lahko pričakujejo, da se bo zaradi konkurence pocenilo pivo in bodo imeli na ta način od pivovarne nekaj koristi, če že pivovarna sama zaradi nizkih cen ne bo imela dobička.

Pri majhni množini piva, kakor jo namerava producirati Gostilničarska pivovarna, je treba računati z zelo drago produkcijo. Velik del stroškov je stalen brez ozira na množino produkcije, tako upravninski stroški, amortizacija investicij, deloma tudi obresti. Jasno je, da bodo pri majhni produkciji ti stroški sorazmerno bolj bremenili hektoliter piva, kakor pa, če jih je treba razdeliti na veliko množino. Po mnenju malih delničarjev bo pivovarna pri produkciji 2000 hl letno delala z izgubo, zato je potreba produkcijo zvišati. Načelo mora biti poceni producirati, kar pa bo mogoče le pri večji produkciji, kajti majhna produkcija je vedno draga.

Nadalje so v dosedanjem poslovanju pivovarne nejasnosti, glede katerih želijo delničarji pojasniti. Nepremičnine pivovarne so obremenjene z zaznambo vrstnega reda za nameravano najetje posojila. Zakaj je bilo to potrebno?

Pivovarna je imela koncesijo za kvas, ki pa jo je pustila propasti 1. 1933, dasi so bila denarna sredstva za izrabo na razpolago. Vzrok, da je bila koncesija zgubljena, ni znan.

V interesu delničarjev bi bilo, da jim uprava, glede katere so prepričani, da se je trudila za koristi novega podjetja, da več vpogleda v svoje delo in stanje pivovarne, na kateri so kot delničarji in kot bodoči odjemalci zainteresirani.

Stanje Narodne banke

Po izkazu z dne 8. t. m. je bilo stanje Narodne banke sledeče (v oklepajih sprememba napram stanju od 30. junija, vse v milj. din):

Aktiva: Zlato v blaginjah 1.818,3, zlato v inozemstvu 16,9, skupaj zlata podlaga 1.835,5 (+1,7), devize izven podlage 430,9 (-15,2), kovani denar 424,9 (-2,0), posojila meniha 1.342,9, lombardna posojila 204,9, skupaj posojila 1.547,9 (+14,18), vrednostni papirji 210,48 (-15,3), ostale aktivne postavke so ostale v bistvu nespremenjene.

Pasiva: Obtok bankovcev 6.007,2 (-29,1), obveznosti mpo vidu: terjatve države 130,6, žiro-računi 1.260,5, razni računi 1.056,7, skupaj obveznosti po vidu 2.447,9 (+29,5), razna pasiva 325,4 (-13,2).

Obtok in obveznosti po vidu so znašale 8.455,16 (+0,4), skupna podlaga s 28,5% prima je znašala 2.358,5 (+2,2) ali 27,89% (27,86%), zlato v blaginjah s 28,5% prima pa 2.336,8 (+2,3) ali 27,63% (26,61%).

Letošnja cena je nižja od lanske cene, po kateri je Prizad začel kupovati žito lanske letine. Lansko leto je v začetku Prizad plačeval pšenico na podlagi cene 180 din za 100 kg, a jo je že takoj prve dni zvišal na 190 din.

Splošni pogoji za odkup pšenice ostanejo v glavnem nespremenjeni, kakor so bili prejšnja leta.

Napram stanju z dne 30. junija ni bistvenih sprememb, denarni obtok je ostal še vedno nad šest milijard. Zdi se, da bo tudi v bodoče ostal na taki višini ter da zvišanje obtoka v preteklem mesecu ni bilo le prehodnega značaja, ampak je potreba našega gospodarstva.

Drig tečajev delnic Trepče. Kot poročajo iz Londona, so v zadnjih dneh poskočili tečaji delnic Trepče, Kopaonika in Zletova. Povod za ta dvig tečajev je dala izjava našega ministrskega predsednika ob priliki svečanosti v Boru, da Jugoslavija ne namerava ogroziti pridobljenih pravic tujega kapitala, plasiranega v naših rudnikih.

Razstava fotografske umetnosti v Solunu. V okviru XIII. mednarodnega velesejma v Solunu, ki se bo vršil od 11. septembra do 2. oktobra 1938, bo obenem prirejena tudi mednarodna razstava fotografske umetnosti. Interesenti naj se obrnejo za podrobnejše informacije na: Trgovinski muzej v Beogradu, Miloša Velikog 29.

Stanje slinavke v Nemčiji. V začetku julija je bilo v Nemčiji 103.000 hlevov okuženih od slinavke. Tekom meseca junija se je število okuženih hlevov znatno povečalo. Tudi v bivši Avstriji se slinavke zelo širi. 1. julija je bilo v mejah bivše Avstrije okuženih 892 hlevov, od tega jih je bilo 618 na novo okuženih.

Borza

14. julija.

Denar

Nemški čeki so na ljubljanski borzi popustili na 14.53—14.73, na zagrebški na 14.47—14.67, za konec julija so notirali 14.525, za sredo avgusta 14.35—14.55, za konec avgusta 14.40—14.60, na belgrajski borzi so notirali 14.43—14.63.

Angleški funt je v Ljubljani in Zagrebu notiral 238 bl., v Beogradu pa 237,20—238,80.

Grški boni so beležili na zagrebški borzi 28,65—29,35, na belgrajski pa 28,40—29,10.

Devizni promet na zagrebški borzi je znašal 1.734.008, v Beogradu pa 3.450.000 din. Promet v efektivih na belgrajski borzi pa je znašal 1.320.000 dinarjev.

Ljubljana — tečaj s primom:

Amsterdam 100 h. gold.	2400,41—2415,01
Berlin 100 mark	1750,52—1764,40
Bruselj 100 belg	737,94—743,01
Curih 100 frankov	996,45—1003,52
London 1 funt	214,69—216,75
Newyork 100 dolarjev	4327,26—4363,57
Pariz 100 frankov	120,25—121,68
Praga 100 kron	150,64—151,74
Trst 100 lir	228,55—231,63

Curih. Beograd 10, Pariz 12,095, London 21,5675, Newyork 437,375, Bruselj 74,05, Milan 23,01, Amsterdam 240,725, Berlin 175,75, Dunaj 30, Stockholm 111,20, Oslo 108,375, Kopenhagen 96,275, Praga 15,12, Varšava 82,40, Budimpešta 86,50, Atene 3,95, Carigrad 3,50, Bukarešta 3,25, Helsingfors 9,5125, Buenos Aires 113,5.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% inv. pos. 97,50—98,50, agrarji 62,25—63,25, vojna škoda promptna 479—482, begl. obv. 93—94, dalm. agrarji 92,50—93,50, 4% severni agrarji 52—53, 8% Bler. pos. 97—98, 7% Bler. pos. 92,50—93,50, 7% pos. DHB 99—100, Narodna banka 7250—7350, Trboveljska 180—190.

Zagreb. Drž. pap.: 7% invest. pos. 98—99, agrarji 62,50—63,50, vojna škoda promptna 482 do 483, begl. obv. 93,50—94, dalm. agrarji 93,50 do 94, 4% sev. agrarji 62,50 den., 8% Bler. pos. 97,50 den., 7% Bler. pos. 92,50 den., 7% pos. DHB 99 den., 7% stab. pos. 99 den. — Delnice: Narodna banka 7300 den., Priv. agrarna banka 228 den., Trboveljska 185 bl., Osješka livarna 180 den., Dubrovačka 350 den., Jadranska plovba 350 den., Oceania 800 bl.

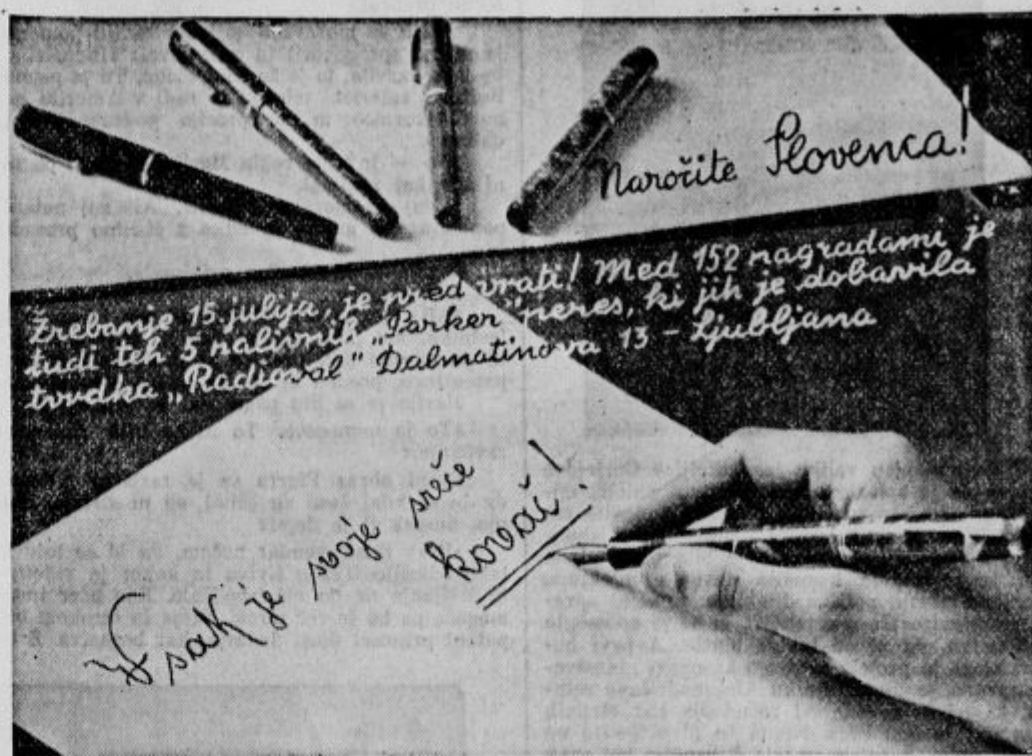
Beograd. Drž. pap.: 7% inv. pos. 99—99,25, vojna škoda promptna 482—484, konec septembra 481,50 den., konec oktobra 482 den. (482), begl. obv. 93,50—94 (93,50), dalm. agrarji 94 bl. (94), 8% Bler. pos. 97,50—98, 7% Bler. pos. 92,75 do 93,25 (93), 7% pos. DHB 99—99,25. — Delnice: Narodna banka 7300 bl., Priv. agrarna banka 233 den. (235).

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica bč. 155—157,50, srem., slav. 150—152,50, ban. 150—155, bč. potiska 160—162,50. Nova po 78 kg in 2%. Vse ostalo nespremenjeno. Tendence nespremenjene. Promet srednji.

Hitite naročiti »Slovenca«

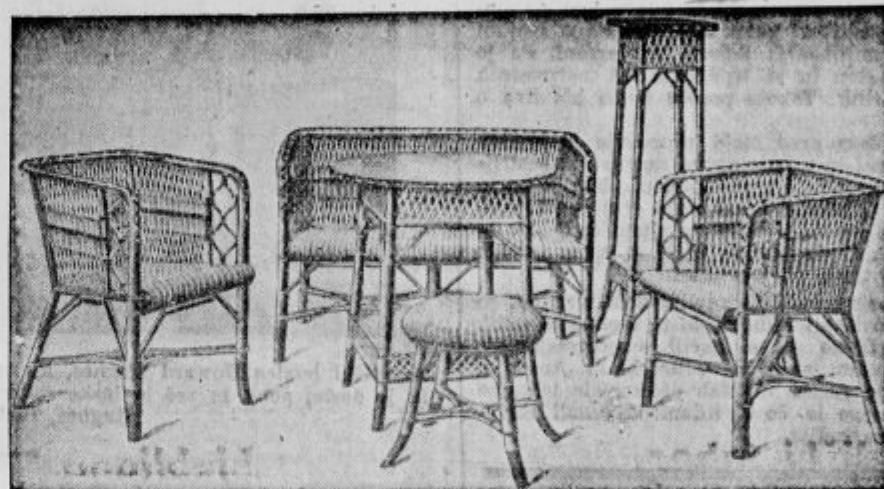
še danes dopoldne je čas!

Danes od 3 popoldne naprej bo žrebanje v prostorih uprave »Slovenca« pred komisijo v kateri bodo sledeči gg. naročniki: Fr. Theuerschuh, Poljanska c. 15; Ignac Rozman, Mavrerjeva 8; inšpektor Pavle Masič, Koroška c. 18; Anton Novak, Gosposka 8; Franc Sever, župan, Jezica; Franc Bezljaj, Vrbljenje št. 22. — Pri žrebanju bo navzoč tudi notar g. Mate Hafner.

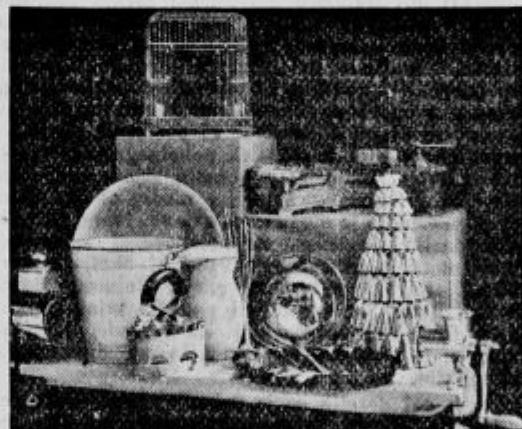
★

»Slovenca« lahko naročite le še danes dopoldne pri glavni upravi v Ljubljani, Kopitarjeva 6.

Franjo Grenko iz Orle vas

p. Braslovce izdeluje pleteno pohištvo. Za prvo nagrado je dobavl prekrasno opremo predsobe

★

Trvdka Fr. Stupica iz Ljubljane, Gospo-svetska cesta, je dobavila razne za kuhinjo prepotrebne posode in drugo. Danes popoldne bo žreb vsa ta darila razdelil med srečne naročnike »SLOVENCA«

★

Trvdka I. Kovačič iz Maribora, Koroška ulica 10, je dobavila mnogo lepih servisov za nagradno žrebanje »Slovenca«. Oglejte si njeno bogato zalogo — postregli Vam bodo z najboljšim tako, da bo tudi Vamemu okusu ustrezeno!

★

Živina

Mariborsko sejmsko poročilo. Priganjih je bilo 9 konj, 12 bikov, 194 volov, 492 krav in 16 telet, skupaj 723 komadov. Povprečne cene so bile: Debeli voli 4—5,25, poldebeli voli 3,50 do 4,75, plemenski voli 4,50—5,50, bikji za klanje 3,50 do 4,75, glavne krave, debele 4—4,75, plemenske

krave 3,50—4,50, krave za klobasarje 2,50—3,25, molzne krave 4—5, breje krave 3,50—4,50, mla da živina 4—5, teleta 4,50—6,25 za kilogram živ teže. Prodanih je bilo 383 komadov. — Mesni cene: Volovski komad I. vrste 10—12 din II. vrste 8—10 din; meso od bikov, krav in telet 6—12 din; telečje meso I. vrste 10—14, II. 8—10; svinjsko meso, sveže 12—16 din kilogram.

Kulturni obzornik

Slovensko pesništvo med prosvetljenstvom in romantiko

Dr. Lino Legiša je napisal disertacijo iz slovenske literarne zgodovine pod naslovom: Slovenska poezija od Vodnikovih Pismi za pokušino do priprave za Krajsko Obelico (1806—1828). Razprava je izšla kot knjiga na 52 str.

Veseli smo novega dela, ki je izšel iz delavnice našega mladega slavističnega seminarja pod vodstvom prof. Kidriča, zlasti še, ker našenja do zdaj najmanj raziskano in najmanj z modernimi merili ocenjeno razdobje od Vodnikovih pesniških poizkusov do nastopa Čebeličarjev, med katerimi je čudovito prerasel ves dotedanji slovenski pesniški Parnas genialni Prešeren in začel nov čas slovenske vsikele romantike. Ta razprava je še dvakrat bolj zaželena tudi zato, da se vidi ta Prešernova originalnost in njegova resnična nenavadna pesniška moč, obenem pa tudi ugotovi njegova zveza s prehodno dobo. Ta doba med Vodnikom in Prešernom ni hvalažna, ker ne nudi raziskovalcu velikih osebnosti, pri katerih bi se navdušeno in globoko razpisal in dal potegniti njihovi duhovni veličini, temveč je ta doba le šuma malih imen, pritlikavcev, ki sami ne nudijo užitka. Zato pa nudi užitek sam znanstveni problem, ki je v tej disertaciji lepo postavljen in izpeljan: težnja po spoznanju, kakšen je bil obraz slovenskega pesništva v teh suhih letih, kam je težilo in v katerih predstavnikih. Ali moremo v tem času govoriti že o romantiki? Ali niso morda naši tedanji pesniki še v starem svetu? Da dobi Legiša neko objektivno merilo o stanju našega pesništva tedanje dobe,

ga je postavil v svetovni okvir in skušal najti svetovno analogijo. Ni je pa našel med najnaprednejšo tedanjo strujo — visoko romantiko —, temveč v preromantizmu, v prehodni dobi, ko so se romantične prvne šele začele razvijati iz starega klasicizma. Legiša jasno razbere te nove elemente, ki jih potem išče v naši poeziji. Med klasicizmom in romantiko — bi lahko imenovali to disertacijo, ki razbira pesniško delo Vodnika samega, v kolikor je pesnil po l. 1806, analizira njegovo Ilirijo obžvljeno in sploh njegovo pesem ter ga stavi pravilno v prosvetljenstvo. Na isti način analizira njegovo generacijo: Kuralt, Grundtnerja, Andreasa, Drabonjaka in Volkmerja, pri katerih dožene istotako prosvetlensko miselnost, oziroma nadaljevanje nabrekle baročne ljudske besedne umetnosti, ki je vsej tej ljudsko-duhovniški poeziji bolj v osnovi, kot pa bi si mislili. V mlajšem rodu vidi nadaljevanje tega ljudskega in prosvetlenskoga dela v Staniču, Kratmanovem Matiji, Klančniku in ljudskih pesnikih, ki so trumoma peli po Rožu, »slovenskih Atenah«, dokler ni v Modrinjaku odkril pesnika, ki je prinesel že precej romantičnih novodobnih prvin v našo pesem — tako živ smisel za naravo in osebnostno erotiko, v verzih, ki jih navaja iz Prošnje in so resnično še danes sprejemljivi. Še bolj je nova duhovna smer in čustvenost zajela koroškega Jarnika, ki bi se ob spretnem mentorstvu utegnil razviti v pomembnejšega pesnika, kakor se je. V njem je prišla do veljave že romantična narodopisnost (bajke), pa tudi religiozno hrepenenje po nebeskih sferah. Prav tako sta Schneider s svojo izgubljenim dramo in Primic s svojimi nazori že blizu romantičnemu gledanju na svet in poezijo, dasi njihovi proizvodi niso pomembni, kakor tudi ne Zupanovi, Bilčevi itd. Tudi med najmlajšimi, ki so tedaj nastopali in so bili vrstniki Prešernovi, se razvija prav taka pesniška tradicija, med moralizatorstvom in novo čustve-

nostjo, predvsem nacionalno, za kar navaja Vesela, Ciglerja, Grabrijana, Ravnikarja, Barago, Dolinarja, Potočnika, Kremlja, Vodovnika, Kastela, Zemljo, pa tudi Slomška, ki nadaljuje ljudsko baročno duhovno pesem, toda v jeziku, ki ne pozna več trdot, ter Prešerna, ki je tedaj že napisal nekaj svojih pesmi (Lenoro, Povodni mož, Zvezdogledom). Še vsi ti pesniki so v kolestih starega klasicističnega izražanja, z neko milobno idilično sentimentalnostjo do kmeta, toda prosvetlensko anakronistično radostjo, idiličnim realizmom, ki bi ga jaz krstil s pristnim pesniškim *biedermeierstvom*, ki najbolj točno označuje tovrstno poezijo. Pravilno karakterizira tudi začetnega Prešerna ter ga postavi prav tako v klasicizem bolj kot v romantiko, dasi ima že veliko od novega duha. Toda njegova pesniška vzgoja, kakor tudi njegova duhovna usmerjenost ga je bolj vezala na klasično kot na romantiko, kamor je našel pot šele v svoji zreli dobi tridesetih let. In prav s to svojo klasicistično usmerjenostjo je tudi Prešeren v organski zvezi s to prehodno poezijo prvih desetletij XIX. stoletja. Toda, če je vsa ta pesem, ki jo je Legiša tako podobno in jasno razbral, samo drugotnega pomena za literarno zgodovino in le redkokdaj nudi nemoten estetski užitek, je Prešeren takoj v svojih prvencih pokazal svojo genialno pesniško oblikovitost ter se postavil takoj na sam vrh baladnega pesništva. Značilna in pravilna je ugotovitev, da je v osnovi teh pesnikov, zlasti ljudskih, še polno ostankov baročne duhovne pesmi, ki je postala tekom stoletij duhovna last našega ljudstva, ter tudi poudarek na str. 46, da se je romantika marsikje dotaknila baroka in osvežila zlasti njegovo religioznost. S tem je bila najdena zveza z dobo tako imenovane literarne suše, ki pa je nasprotno živela v ustnem izročilu. Legiša je trdno določil, da je naš čas med klasicizmom in romantiko bil odsev tiste evropske, zlasti pa nemške li-

terarne sredine, ki ni predstavljala najnaprednejše struje, temveč literarno povprečnost, ki se je tedaj že lahko smatrala za nazadnjaštvo in so bili naši pesniki z njo v direktnem stiku. Ker pa tudi ni dala iz sebe velikih osebnosti, je ostala tudi v slovenski literarni zgodovini nekako ob strani, dasi je pomemben ravno literarnozgodovinski kot doba, v kateri je zorel nov pesniški jezik ter so se rodile nove prvine, ki so se potem tako razcvetele v Prešerna. Tako to razdobje pomeni začetek slovenske pesmi ter njeno rast, ki je zanimiva. — Legišova zasluga je, da je to rast in vsebino teh pesmi, raztresenih večinoma po časopisih, tako lepo predstavil in tudi ocenil ter dvignil vendarle njene vrednote, ki so bile do sedaj zastrte in niso tako majhne, kot smo mislili, pa zopet ne tako velike, kakor bi hoteli tisti, ki so v njih videli že zmago romantike pri nas.

Razprava je v čast našemu seminarju in naši mladi slovenski znanosti ter predstavlja lep dodatek k elogovnemu raziskavanju slovenskega pesništva starejše dobe.

td.

Razstava mladih jugoslovanskih likovnih umetnikov v Pragi

»Klub slovenskih neodvisnih likovnih umetnikov« v Ljubljani pripravlja s hrvaškimi in srbskimi somišljeniki reprezentativno razstavo moderne jugoslovanske likovne umetnosti v Pragi. Kakor smo izvedeli, si je agilni Klub neodvisnih zagotovil paviljon Jednote výtvarných umelců, ki je med najuglednejšimi razstavnimi prostori v Pragi. Pred razstavo v Pragi pa priredi Klub neodvisnih svojo III. reprezentativno razstavo v Ljubljani.

Gospa Curiejeva ni marala denarja

V življenjepis velike iznajditelje Curiejeve (življenjepis je napisala njena hči Eva) naletiš mimo drugih svojsko značilnih potez te čudovite žene, spet in spet na njen odpor zoper gmotno izboljšanje svojega življenja. Še ko je bila prav mlada dekle, ko je bila ta, kasnejša slavna učenjakinja, še majhna, revna poljska dijakinja, je sicer sprejela Aleksandrovčev ustanovo, ki se je opomogla z njo toliko, da ni od lakote umrla. A prvi honorar, ki ga je prejela za svojo kasnejšo znanstveno razpravo, je nesla tajniku Aleksandrovčeve ustanove, kateri je seveda od začetka kar otrpnil, saj se kaj takega brez dvoma še ni pripetilo ne prej ne pozlej. Sprejela je bila stipendijo kot znak zaupanja, kot častni dolg. Bila je tako skrajno natančna v svoji vesti, da bi se bila sama sebi zastudila, če bi bila obdržala ta denar le za trenutek dalj, kot je bilo potrebno, saj je bila prepričana, da bo zdaj ta denar spet pomagal kakemu dekletu preko stradeža.

Takšna je ostala gospa Curiejeva vse življenje. Radij, ki je bil njena last in je bil vreden več ko milijon zlatih frankov, je podarila znanstvu in še celo vse patente zraven, ki bi bila mogla po njih postati milijonarica, kakor sta postala s svojimi iznajdbami milijonarja Edison in Marconi. Pa je živel v ubožtvu in je trpela zaradi neizmernih delavskih prilik. Takole poroča njena hči Eva o tem:

»Nekaj časa pred mojo promocijo in preden sem v Franciji in v inozemstvu razvijala industrijsko uporabljanje radija, sta Pierre in Marija Curie sklenila nekaj takega, česar nista dosti uvaževala, kar je imelo pa velik vpliv na njuno življenje. — Ko je Marija Curie izločila radij, je za to iznašla potek obdelovanja po tvornicah.

Ko so se razvedeli zdravilni učinki radija, so začeli povsod iskati rudnine, ki so vsebovale radij. V raznih državah so se bavili s proizvodnjem radija iz rudnin, zlasti pa v Belgiji in Ameriki. Vendar bi po raznih deželah proizvajale tvornice to važno kovino le, če bi inženirji poznali skrivnost pristnega radija.

O teh stvarih je neke nedelje popoldne govoril Pierre s svojo ženo v mali hišici na Kelermannovi Aveniji. Pismonoša je bil pravkar prinesel pismo iz Združenih držav. Pierre ga je pozorno prebral.

»Malo se morava o najinem radiju pomeniti,« je mirno spregovoril in nadaljeval: »Industrija se bo jako razvila, to je že zdaj vidno. Tu je pismo iz Buffala: ameriški tehniki bi radi v Ameriki ustanovili tvornico in me prosijo podrobnejših podatkov.«

»No — in?« je rekla Marija, ki je ta pogovor ni nič kaj zanimal.

»Zdaj se morava odločiti. Ali naj natančno popiševa vse najine izsledke z čistilno proceduro pred...«

Marija je brezbržno prikimala.

»Seveda.«

»Ali,« je nadaljeval Pierre, »se izkaževa kot lastnika, kot iznajditelja radija. V tem primeru bi pa morala dati pravice za proizvodnjo radija patentirati, preden bi opisala način pridobivanja.«

Marija je za hip pomislila. Nato je rekla:

»To je nemogoče. To bi ne bilo znanstveno ravnanje.«

Resni obraz Pierra se je razjasnil. Vendar, da bi si kdaj česa ne očitel, se ni strinjal kaj z njo, ampak ji je dejal:

»Prav imaš, vendar nočem, da bi se tole kar tako odločilo. Težko živiva in kakor je videti, se to življenje ne bo nič izboljšalo. Eno hčer imava, mogoče pa bo še več otrok. Nama in otrokom bi ta patent prinesel dosti denarja, kar bogastva. S tem

bi mogli udobno živeti in nič več bi se nama ne bilo treba tako pehati za kruhom.«

Nato se je zasmel in je omenil edino, čemur se je res težko odrekel:

»In mogla bi imeti lep laboratorij.«

Marija je gledala predse. Premišljevala je o možnostih dobička, če bi bila gmotno poplačana. A že je zavrgla to misel.

Niti ni skušala svojega moža prepričati: uganila je, da je le iz poštenosti govoril o patentu. Njene, popolnoma iz prepričanja izgovorjene besede, so izrazile občutek, ki sta bila oba prešinjena z njim, da sta neomajno vdana znanstvu in živita le zanj.

Cez čas je Pierre — kakor njen odmev — ponovil Marijine besede:

»Torej bom drevi odpisal ameriškim inženirjem in jim bom dal pojasniti, ki prosijo zanj.«

»Z mojim sporazumom — je Marija napisala dvajset let kasneje — »je Pierre Curie zavrgel misel, da bi imel od najine iznajdbe kaj gmojnega dobička. Nisva je dala patentirati in sva brez slehernega pridržka objavila vse ravnanje z radijem glede na proizvodnjo in pridobivanje. Mimo tega sva dajala vsakomur vsa pojasnila, ki so si jih želeli. To je jako velikega pomena za radijevo industrijo, ki se je mogla tako svobodno razvijati in sicer najprej v Franciji, nato pa v inozemstvu. Tako so se mogli okoristiti z njo učenjaki in zdravniki in pomagati človeštvu. Ta industrija še danes uporablja najina navodila skoraj nespremenjeno.«

In ko je bil Curie (star komaj 47 let) povožen, je njegova vdova — odklonila vsakršno pokojnino.

Ameriški letalec Howard Hughes, ki smo že poročali o njem, da s štirimi tovariši leti krog sveta in je doslej pobil že vse brzinske rekorde. Od leve: poročnik Tom Thurlow, Harry Conner, Howard Hughes, Richard Stoddart, Dale Power.

Slovesnosti v Reimsu

Tri dni trajajoče slovesnosti zaradi blagoslovitve v svetovni vojni skoraj porušene in zdaj prenovljene katedrale v Reimsu, so privabile na tisoče domačinov in tujcev. V nedeljo popoldne so posvetili katedralo. Ob devetih popoldne so zazvonili zvonovi ob slovesnem vstopu nadškofov, škofov in druge duhovščine in posvetnih dostojanstvenikov v cerkev. Oddelek pehotnega vojaštva je tvoril dvojni spalir in je počastil visoke osebnosti. Na čelu sprevoda so stopali v modre obleke oblečeni paži, nato je sledila zastava sv. Ivane Orleanske, darilo Angležev. Za helabardisti so stopali vitezi malteškega reda, nato prelati, škofje in kardinali. Kardinal in nadškof iz Reimsa, legala Svete Stolice, so spremljali papeški tajni komorniki. Katedralo so zasedli člani vlade, številne vojaške in politične osebnosti in pa diplomatski zastopniki.

Ob pol desetih se je pripeljal predsednik republike, Lebrun. Notranjščina cerkve ni bila nič okrašena. Po slovesni sv. maši je govoril reimski nadškof Suhard o »Franciji, znanilki svobode in studentu miru.«

Francija, je dejal med drugim, ne pozabi nikoli. Obtožujejo jo, da je brezskrbna. A taka sodba je površna. Spritno vseh narodnosti je uslužna, vendar pozna razlike in svojih prijateljev nikoli ne pozabi. Za to bo živa priča Pariz, ko bo sprejel angleško kraljevsko dvojico. Francija je v sebi prepričana, da je znanilka svobode in studentu miru. Ta svoboda pa pomeni, da je človeška osebnost prva, ki jo je treba spoštovati. To je smernica, ki jo je Francija v vseh dobah širila in zagovarjala, navzlic vsem različnim političnim režimom. Kardinal je omenil Karla Velikega, »ki ni toliko sanjal o cesarstvu za svojo osebo, marveč o složni Evropi, kjer bi ne bilo nobene vojne več in kjer bi Nemci, Italijani in Francozi živeli kot bratje in ljubili drug drugega.« Vzpostavitev reimske katedrale je dokaz trdne vere v to, da se francoski narod ne bo nikoli ugonobil, pa naj se zgodi karkoli.

Po slovesnosti se je ministrski predsednik odpravil v Villacoublay, kjer je bil pri velikih letalskih prireditvah. Spored je bil jako bogat. Posebno zanimanje so vzbujala angleška letala.

Konkordat med Španijo in Sveto Stolicco

S strani španskih nacionalistov prihajajo poročila, da je pravosodni minister Conde de Ridezno izjavil, da bo nova španska država sklenila konkordat s Sveto Stolicco. Po večini so odpravljene že vsi protikatališki zakoni iz dobe španske republike.

Število rojstev pri Indijancih se večja

Poseben odbor za proučevanje ljudskega gibanja je v Združenih ameriških državah dognal, da imajo Združene ameriške države zdaj 158.535.000 prebivalcev in da je zlasti pomembno povečano število rojstev pri Indijancih.

Kongres Pen-klubov proti plemenskemu sovraštvu

Kongres Pen-klubov, ki je zboroval v Pragi, je sprejel resolucijo, po kateri se sleherni član zaveže, da se ob vsaki priliki zavzame za preganjenca zaradi plemenske sovraštva. Predsedstvo je dobilo nalog, da se zavzame tudi za tiste člane Pen-klubov, ki so internirani v nemškem taborišču v Dachau. Zavrnili so pa predlog neke poljske književnice, ki je zahtevala, naj se poslej vzdržijo na sejah Pen-klubov razprav o političnih razmerah bodi te ali one države.

Pilotske šole tudi v Južni Afriki in Australiji

Kakor poroča »Daily Telegraph«, se bodo začeli tudi v Avstraliji in Južni Afriki šolati piloti po kanadskem vzorcu. Vladi obeh držav sta pripravljena, da podpirata angleško oboroževanje v zraku s tem, da seizdaja posebne pilotske šole.

NAROČAJTE KATOLISKO ČASOPISJE!

Iz garderobe filmske zvezde

Eden najvažnejših pogojev za uspeh v filmu je poleg talenta dobra maska. Maskiranje v filmu temelji na čisto drugih pogojih in barvnih zahtevah, kakor pa v gledališču. Barve morajo biti dosti močnejše in prilagode pogojem za fotografiranje. Maska mora biti ves čas filmanja — in to traja pogosto mesece in mesece — enaka, za kar je

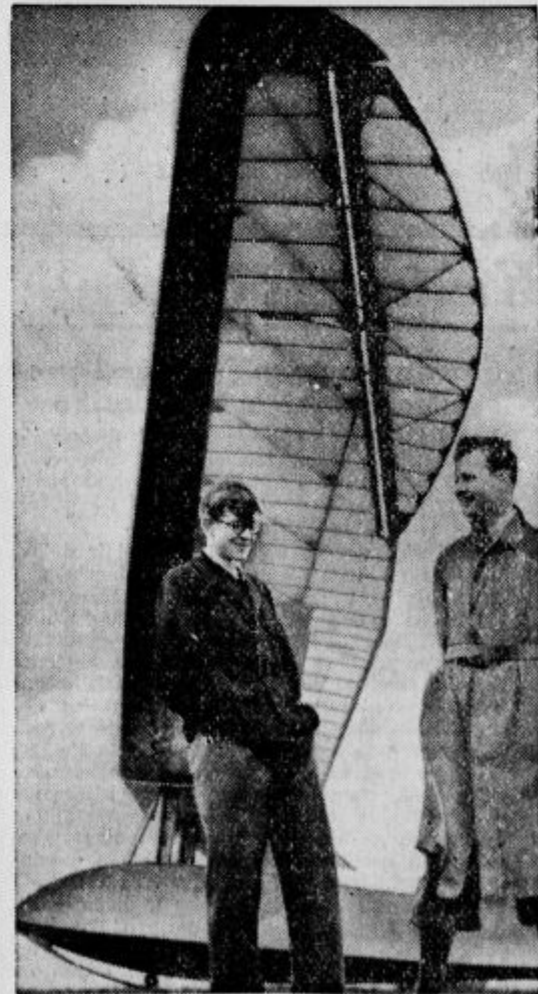

treba nele posebnih maskerskih mojstrov, marveč morajo tudi igralci in igralki sami paziti na masko in imeti dobro oko in okus. Med filmanjem ima vsak igralec in igralka v neposredni bližini svojo kabino s prenosno maskersko mizico, da lahko vsak trenutek kaj popravi. Na sliki vidimo igralko Bette Davisovo pred tako mizico, ko se pripravlja za naslednji prizor svojega novega filma »Demonska ženska«, čigar snov je vzeta iz zgodovinskega boja med severnimi in južnimi zvezdnimi državami v USA pred 80 leti, ko se je vnela zaradi odprave suženjstva krvava vojna.

Riba je ujela ribiča

Mladim fantom, ki hočejo postati časniki, njihovi učitelji navajajo radi tale šoleki zgled, kaj spada v list in kaj ne: Če pes ugrizne človeka, ni to nobeno važno poročilo. Če bi pa kak človek ugriznil psa, je to seveda velika novica. Tako bomo tudi mi rekli: Če ribič ujame ribo, ni to nič posebnega, razen za nerodnega ribiča, ki kaj takega le redkokdaj doživi. Če pa riba ujame ribiča, je to ne le novica, marveč velika senzacija. In se je res tako zgodilo!

Bilo je blizu angleškega mesteca Littlehampton. Angleži so znani strastni in dobri ribiči. Tak je bil tudi Henry Frants, ki je na trnek lovil ribe. Sedel je v čolnu in čakal, kdaj bo riba pograbila za njegovo vabo. Naenkrat je začutil, kako je nekaj na vso moč potegnilo in streslo palico s trnikom. Ribič je začel počasi vleči, da bi težki plen spravil do čolna in vanj. Poznalo se je, da je plen od sile težak. Frants je vlekel in vlekel ter se eklanjal čez čoln. Tisti hip pa je riba nenadno z vso silo potegnila in Frants je izgubil ravnotežje ter padel v vodo. Ko je padel v vodo, je še videl, kakor je pozneje sam pravil, »ogromno črno pošast. Nato pa je spustil palico in riba, ki je tako ujela ribiča, je odplavala. Frants pa so potem drugi ribiči morali loviti, da so ga srečno rešili v svoje čolne.

Angleška jadralna letalca Murray (na desni) in njegov spremljevalec Sproule, ki sta na mednarodnih jadralnoletalskih tekmah postavila nov svetovni rekord, ko sta ostala v zraku neprestano 22 ur 20 minut in 35 sekund.

»Le brez skrbi, prijateljčka, jaz sem kaznjeneec in sem le preoblečen v paznika.«

»V redu. Midva sva pa paznika, preoblečena v kaznjence.«

IVANHOOE

Št. 177.

Prava kraljeva prijateljca

Le Ivanhoe in Robin Hood se nista udeleževala splošnega veseljačenja. Robin Hood je Ivanhoeju medtem takole modroval: »Sicer nam je res v veliko čast, da moremo pogostiti svojega kralja, vendar se bojim, da gredo v izgubo dragoceni trenutki...«

»Tako mislim tudi jaz,« je odvrnil vitez. »Po leg tega je pa še močno nevarno šaliti se s kraljem, najsitudi je dobre volje. Če se z mladim levom igraš, lahko naenkrat začutiš na sebi njegove ostre šape.«

»Tudi jaz se tega bojim. Moji ljudje so preprosti kmetje in lovci, kralj pa je vroče krvi. Skušajva veseljačenje končati.«

»Ti poskusi! Če jaz začnem, bo še dalj ostel.«

»Ali naj takoj zaigram naklonjenost, ki sem si jo komaj pridobil? Vendar bi ne bil vreden kraljeve milosti, ko bi se ne potegnil za kraljevo dostojanstva in čast.« Tako rekoč je Robin začel izmed svojih voel, naj sesplazi v grmovje ter tamkaj zatrobi normanski bojni signal. Komaj so prvi divji glasovi zadoneli po gozdu, že je bilo vse na nogah.

Sport

Zakaj gojimo šport?

Današnja doba je doba tehnike in športa. Med vsemi novostmi, ki nam jih je prinesla doba, je šport še najbolj pametna pridobitev 20. stoletja. Velikansko je število onih, ki se bavijo s telesnimi vajami, samo škoda je, ker je odstotek športnikov kljub temu še zelo majhen. Športna mladina — mestna ali kmetijska — hiti na igrišča, hiti v vodo, se bavi s turistično in zimskim športom. Ven v naravo je geslo današnje mladine, na soncu in v vodi si krepi mladi fantje in mlade dekleta svoje zdravje in to jim vsi iz srca privoščimo, saj menda ne bo očeta ali matere med nami, ki bi imel svojega sina, svojo hčerko rajši bolno kakor zdravo.

Ali pa današnja mladina ve, zakaj goji šport, ali se današnji rod zaveda, kake koristi ima od telesnih vaj? Na to vprašanje bi dobili lahko razne odgovore. Eni se bavijo s športom zato, ker je to moderno, drugi zato, da tekmujejo in nastopajo pred občinstvom in da piše o njih časopisje, najmanj pa bo menda onih, ki gojijo šport zgolj zaradi svojega zdravja. Končno je res vseeno, zakaj kdo goji telesne vaje, ker v vsakem primeru koristi svojemu zdravju, če le ne stremi za pretiranim treningom. S pravim športom si pa športnik privzgoji še druge dobre lastnosti, ki bi morale diti vsakega mladega fanta, vsako mlado dekle; te lastnosti so vztrajnost, odločnost, vzdržnost. S pravim športom si poleg tega privzgojimo jekleno voljo, postanemo pogumni in do prisotnosti duha, ki jo pri današnji mladini tako pogrešamo, nam v veliki meri pripomore ravno šport. Le žal, da se vse preveč zanemarljavi pravi pomen športa in to zato, ker zasledujejo športni klubi vse druge cilje, samo tistega ne, za kar je šport prav za prav tukaj. Zato bi morala biti naloga vse mladine, da začne delovati na to, da se vse športno gibanje napoti v drugo smer. Namen športa niso rekorderji in rekorderstvo, namen športa tudi ni, da gleda na stotisoče ljudi dva bokarja ali 22 nogometnih igralcev. Za športni razmah so res rekordi in rekorderji največ na-

pravili, toda mi moramo gojiti šport na široko predvsem zaradi zdravja, ker le na ta način bomo koristili sebi in narodu. In iz širokih športnih vrst se bodo polagoma tudi rekorderji pojavili.

Odprto nam ostane še vprašanje, katere vrste športa naj gojimo? Navsezadnje je vseeno, na katero panogo se vržemo, samo da gojimo šport pametno. Toda metode, ki so se dandanes vpelele pri športnih klubih in še prav posebej v gotovih športnih panogah, nam pa kategorično narekujejo, da moramo biti pri izbiri športov zelo previdni. Razvade, ki so se razpasle med današnje športne mladine, so takega značaja, da se ne smemo prav nič čuditi onim staršem, ki ne pustijo svojih otrok na športna igrišča. To zlo moramo zatreti, dokler je še čas, in naloga nas vseh naj bo, da začnemo to rano takoj zdraviti. Obenem pa je treba napeljevati mladino na one športne panoge, ki so še ohranile svoj pravi značaj športa, na one panoge, ki napravijo mladino disciplinirano, pošteno, pogumno in ki jo vzgajajo, da ima voljo tudi do poklicnega dela. Kljub temu, da zahteva današnja mladina modernih športov, da stremi današnja doba po sprostitvi, je treba resnici na ljubo ugotoviti, da šport v obliki in po načinu, ki se mnogokje izvaja, ne vzgaja mladine, ampak jo navaja k nedisciplini, nepokornosti, sebičnosti, brezbriznosti, brez vsake volje in resnosti. Skupnost je današnji mladini zelo tuja. Najboljša v tem pogledu je še telovadba, ki zna združevati mladino, ki jo zna navajati na skupnost, sploh ima po večini take lastnosti, ki jih pri današnji mladini pogrešamo. Športni klubi, ki hočejo uvesti pri svojem članstvu red in disciplino, voljo do dela in poštenosti, morajo v jeseni v telovadnici, kjer bodo s primernimi vajami dosegli vse ono, kar pravi športnik potrebuje. Jasno, da se pri tem ne smemo posluževati zastaralih in okostenelih sistemov, katere so moderne organizacije že zdavnaj zavrgle, temveč sodobne gimnastike in sodobnih vaj na orodju. I. K.-er.

Gostovanje italijanskih železničarjev - nogometašev

V nedeljo ob 17.30 na igrišču Hermesa — ob 16 predtekma Hermes jun. : Mars jun.

Prav zanimiv nogometni program se nam obeta za nedeljo popoldne na igrišču Hermesa, ko nastopijo prvič v naši domovini simpatični železničarji iz Postojne, kot gostje v revanšnem srečanju z enajstorico naših Hermežanov. Hermes je morda pri nas edino moštvo, ki v času tako imenovane mrtve sezone ni počivalo, ampak se fantje prav pridno pripravljajo za prihodnje prvenstveno kampanjo, ki se bo skoraj pričela. — Šiškarji se tega zavedajo, kajti klub, ki stoji tik pred lepim jubilejem 20 letnice obstoja, zasluži poleg tega vse naše priznanje za svoje splošno koristno delo, kot eden vodilnih in najstarejših pionirjev na našem športnem polju.

Postojnčani spadajo med vodilne klube Julijske krajine, so zelo simpatični fantje ter gojijo tipični italijanski nogomet, ki je ravno sedaj priznan kot najboljši na svetu. Tekma bo ob vsakem vremenu ter vabimo naše občinstvo k obilnemu posetu, posebno še, ker je vstopnina prav zmerna.

Hermežani - motočiklisti. Sklenjem članski seznaka za petek, 16. t. m., pri »Sestletcih. Razgovor bo o nedeljskih dirkah na Jezerski vrh. Pridite polnoštevilno. Načelnik.

Hotel »Zlatorog« ob Bohinjskem jezeru je letos Slovensko planinsko društvo v Ljubljani popolnoma preuredilo. V prtilitja vabi prijazna kmečka sova, moderno urejena kuhinja nudi najboljša jedila, prvo in drugo nadstropje ima na razpolago sobe s tekočo mrzlo in toplo vodo za eno in dve osebi, tretje nadstropje ima 12 sob z dvema posteljama in kranjskim razgledom na jezero. Redni obrat se prične od 15. julija dalje ter bodo od tega dne dalje na razpolago vse sobe. Z železniške postaje Bistrica-Bohinjsko jezero vozi od vsakega vlaka avtobus do »Zlatoroga«. Kopališče je preurejeno, enako tudi čolnarna. Letoviščarji najdejo v tej postojanki najprimernejši odih za svoje počitnice.

Kranci

Tujskoprometni paviljon bo skoraj dograjen. Pred časom smo poročali, da se je tujsko prometno društvo odločilo za gradnjo tujsko prometnega paviljona. Gradnjo paviljona je odbor oddal stavbeniku g. Avgustu Nanutu, ki že gradi med obema poslopjema g. Gorjanca prav ličen paviljon, ki bo dograjen že do konca tega meseca. Prvi lokal ob cesti bo zasedel »Putnik«, zadnji lokal pa bo vzela v najem Zadržna gospodarska banka.

Zvesta reka

Neko noč so prebudili skrbnico udarci na vrata in okna, vendar pa drugačni ko Ryfkin. Nekdo te trkal brez nehanja tudi na okna tistega dela dvorca, ki ni bil nastanjen, in na vrtna vrata. Gospodična Salomeja je takoj vzbudila Ščepana, ki pa ni utegnil več odnesti bolnika preko dvorišča v hlev, ker dvorec je bil očividno ves obkoljen. Vzela sta torej rezeve v temi na roke, ga odnesla kar mogoče hitro v Dominikov salon in ga položila tam v prazno kad. Vse sta delala zelo naglo, kajti razbijanje po vratih je prihajalo že na višek. Ko sta odprla vrata, sta k sreči spoznala, da so to domači ljudje, vstaši. Bil je mali ostanek čete, ki je bil odrezan po strašnem miechowskem porazu od oddelka Kurowskega in je taval v nezanesljivih pohodih med ruskimi kolonami, ki sta jim poveljevala Černicki in Ostrowski; klatili so se po gozdih, goščah in dragah, noč in dan preganjani, in se namerili v mraku na Niezdole. Ker sta jih po vrsti zapustila dva voditelja, je ostala četica brez poveljnika. Bili so ljudje, sestradani, prezeblji, do kraja izmozgani od večne noje in duševno popolnoma striti. To niso bili niti strelci ali kosarji, niti »štatinašci«, sicer takih pogosti in navadni v tej vstaji, temveč ljudje skoraj brez vsakega orožja. Niso bili še dobro pod streho, že jih je večina pocepala na tla in pričeli so smrčati ko na povelje. Nekateri pa so se odpravili po dvorcu iskat jedi in vodke. Pregledali so jedilno shrambo, kuhinjo in sobe, pa niso ničesar našli. Pri preiskavi je morala biti navzoča tudi gospodična Salomeja. Preobrnilo so vse sodečke in zabojce, ko pa niso ničesar našli, so pričeli v svojem velikem obupu in

gladu groziti. Eden izmed njih je potegnil samokres izza pasa in naperil mladi domači ves divji in skoraj blazen cev na čelo.

Ravnodušno je vzdržala peklenski pogled in čakala, da sproži. Togotni nesrečnik ni odstranil samokresa in ni vedel, kaj bi počel. Z orožjem v roki, naperjenim gospodični med divne oči, je stal tam in vse bolj bledele.

»Zakaj ne streljate?« je vprašala.

»Ne vprašajte še drugič!«

»Potem pa streljajte ali pa iščite dalje, ker je škoda tritati čas.«

»Kje je kaša?«

»Kaše je malo, pa je zelo potrebno za nas, ki živimo tukaj, in za nekega ranjenca.«

»Pa kje je kaša?«

»Tako pogledamo. Najprej spravite samokres, ki ga obračate rajši proti sovražniku, pa ne proti ženski, ki si ne more pomagati.«

»Molčite! Kje je kaša?«

V pogovor se je vtaknil Ščepan, ki je stal precej za hrbtom gospodične Salomeje.

»Kaše je samo še malo — od tega ne boste vsi siti. Prinesem vam krompirja.«

»In kje je krompir?«

»Ga bo menda še kaka merica v rovu.«

»Koliko?«

»Rekel sem že, da ga je nekaj meric, morda bi se ga naboralo tudi še kaj več.«

»Je zmrznjen?«

»Ne čisto, ker je bil dobro pokrit.«

»In kje je?«

»Naj bo, kjer hoče. Sam ga prinesem. Če pojdete vsi tja, ga samo pohodite in stlačite. Vsega, kar ga je tam, ne boste pojedli.«

»Toliko ga bomo snedli, kolikor se nam ga bo ljubilo!«

»In kadar pridejo drugi, s čim jih bomo nasitili...«

»Naj se nažro ilovice!«

»In potem naj človeka zija kar naprej nabit samokres, kajne?«

Vsak posnetek uspeva s

tudi pri večjih napakah pri osvetljenju so dobri posnetki!

27°

Izredna draginja na Jesenicah

Jesenice, 14. julija.

Ze davno je jeseniška okolica preslaba, da bi zalagala trg industrijskega mesta z nad 10.000 prebivalci, posebno še, ker so v bližini svetovno znana letovišča, ki prav tako mnogo konsumirajo. Vsi tisti, ki prodajajo na jeseniški trg, pa imajo na razpolago tudi trge v teh letoviščih. Gotovo je, da letovišča v mnogem diktirajo cene tudi jeseniškemu delavskemu in nameštenskem trgu. Pri tem je jasno, da letoviščarji — gotovo bolj denarni ljudje — mnogo lažje dražje plačajo kot pa nakupovalci na jeseniškem trgu. Tako letovišča diktirajo cene tudi Jesenicam. Poznano pa je, da sta Split in Bled najdražja kraja v državi — tako tudi Jesenice.

Goveje meso se je podražilo v enem letu od 8 na 12 din za kg. Mleko od 2 na 2.50 din, maslo od 18 na 20 din. Cena moki raste in je prišla že od 2.50 na 4.75 din. Temu primerno se je podražil kruh. Pekci so sicer obdržali cene, toda zmanjšali so hlebce in žemlje. Enako drago je drugo

pecivo, ki so ga bili Jeseničani vajeni in so ga tudi zaslužili. Cena češenj nič ne pade, četudi je sedaj sezona. V začetku so bile na trgu vipavske, primorske in dolenske češnje, sedaj pa so tu naše in cena ne pade. Cena se vedno drži na 7 do 12 din. Podražila so se drva, podražila obutev. Na splošno se je vse podražilo za 20 do 30%.

Zaradi draginje so zelo prizadeti številni državni uradniki, ki jih je tu okrog 400, in posebno delavci na železnici, dalje sezonski delavci in pa velik del tovarniških delavcev, ki nimajo vrtov. Vsako povzihanje plač draginja sproti uniči. Poleg tega pa so draga tudi stanovanja. Za primer naj navedemo le to, da stanovanja tu niso prav nič cenejša kot v Ljubljani, le s to razliko, da niso niti tako udobna kot v Ljubljani.

Potreba prevredbe Jesenic v prvi draginjski razred je vedno večja — že zaradi 400 državnih uslužbencev. Pri tem naj se ne pozabi, da so Jesenice tu ob meji, kjer je treba poleg službe in dela vršiti velikokrat tudi reprezentanco. Vsak dom postavi na okno to, kar ima najlepšega, in tako bi morala tudi država gledati na to, da ob mejah posebno reprezentira. K temu bo veliko pripomogel prvi draginjski razred, kajti sedaj se zdijo Jesenice državnemu nameščencu zaradi izredne draginje kakor kazensko mesto. —č.

Gostovanje ljubljanske opere v Rogaški Slatini

Dne 16. in 17. t. m. bo gostovala opera z vsem našim ansamblom in zborom ter nekaterimi člani zagrebske in belgrajske opere v Rogaški Slatini, kjer bo uprizorila v Ton-kinu 16. t. m. Masseneto »Manon« s priljubljeno belgrajsko primadono go. Zlato Gjungenac-Gavella v naslovni vlogi. Zasedba glavnih vlog je sledeča: Des Grieux — Gostič, oče — Marjan Rus (oba člana zagrebske opere); Lescaut — Janko, Rosette — Španova, Pusette — Heybalova, Javotte — Škerjančeva, Guilotte — Jože Rus, Bretigny — Petrovič. Glasbeno vodstvo opere ima dirigent Anton Neffat.

Dne 17. t. m. bodo peli Donizettijeva opero »Lucia di Lammermoor« s koloraturko zagrebske opere gđe. Zv. Zupčevič v naslovni vlogi. Nadaljnja zasedba vlog: Asthon — Janko, Edgard — Gostič, Artur — Vičar (član zagrebske opere), Raimond — Petrovič, Alisa — Španova, Workman — Jože Rus. Pri obeh predstavah bo sodeloval ljubljanski operni orkester. Drugo opero bo dirigiral D. Zebre. Izvrstna zasedba obeh oper obeta zanimivi predstavi, ki bosta na kar naj-dostojnejši način predstavili mnogoštevilnemu mednarodnemu občinstvu umetniško raven našega opernega ansambla, iz katerega so izšli razen g. Vičarja vsi trije gosti iz Zagreba. Predprodaja vstopnic je pri Putniku. Cene od 35 din navzdol. Ugodne avtobusne in železniške zveze bodo omogočile tudi posetnikom iz okolice, da se bodo lahko udeležili predstav.

Stefan Zeromski:

15

»Molči, hudič stari!« se je zadril sestradani vstaš.

Prijel je starca za vrat in ga začel daviti. »Gospodična Salomeja mu je priskočila na pomoč. Z vsa silo je pahnila napadalca nazaj. In pogledal jo je s takim divjim pogledom, da se ni obetalo nič dobrega. Čutila je v očeh njegov brezumni srd.

Vsak hip bi bil lahko nastavl samokres in sprožil. In začela je obračati vse na šalo, da ga morda spravi v dobro voljo; hotela obrniti njegovo pozornost drugam, je pričela pripovedovati dogodbu o starem kuharju.

»Ali vidite,« je povzela, »da mu manjkajo sprednji zobje.«

»Ostale mu izbijem jaz!«

»Rajši poslušajte, kaj je bilo z onimi, ki mu manjkajo, ko pa da mu izluščite še teh par, ki jih ima.«

»A, kaj me brigajo njegove škrbine!«

»No, lepo, mar se tako govori z žensko!«

»Govori, govori... No, pa recite, če je kaj posebnega!«

»Toda saj nečete poslušati. Kako naj človek potem govori?«

»Saj pravim, toda vi nečete slišati, kako kruli lakota po meni na ves glas.«

»I, saj ni tako dolga povest, tudi lakota jo bo poslušala. Glejte, takele je bilo. Ko je bil ta naš staričina še mlad, je služil na našem dvorcu kot kuhinjski pomivalec. Ni se še dobro privadil, pa so ga že klicali k vojakom. Hudo mu je postalo za kuhinjo, lonci in omakami — pa vojaščine se je bal; pet in dvajset let pod puško, to niso mačje solze! — Prišel je župan iz vasi, da ga vzame s seboj na nabor.

Naš kuharček da je smuknil ven za vogal, pobral kamen na tleh in se česnil z njim po sprednjih zobeh, da sta mu padla iz ust; brez prednjih zob, kakor veste, pa ni mogel biti nihče vojak zaradi takratnih pušk. Župan ga zgrabi za vrat in ga hoče dati zvezati, Ščepan

se pa zareži na ves glas in mu pokaže krvavo luknjo spredaj v zobeh.«

»No, in kaj je potem?«

»Nič, samo tole sem vam hotela povedati s tem, da ni treba siliti človeka nikdar in nikamor! In še več takih je pogruntale.«

»Prosim, bodite tako dobri, in odložite te zgodbe za tedaj, ko bomo lupili tisti krompir.

Primum edere deinde philosophari. Če veste, kaj to pomeni?«

»Ne vem, ali najbrž se tiče jedi?«

»Da, da... Torej pojdimo! Kje je vreča?«

Pa so šli, našli s Ščepanovo pomočjo vrečo in se kmalu vrnili s krompirjem.

Napravili so ogenj in naložili v peč polen, ki so jih nacepili iz ostankov podrtga plota. Vsi so se spravili lupit krompir. In izkazalo se je tudi, da so imeli s seboj košček slanine, ki so jo dobili nekeje na potu. Ščepan je izginil v noč in prinesel iz svojega skladišča še približno pol lonca kaše. In z veliko kuharsko spretnostjo je začel kuhati kašo in krompir. Vmes pa je skočil tu pa tam na prosto ter gledal in prisluškoval, če morda ne bobni zemlja pod koraki sovražnika.

VI.

Rana v vstaševem stegnu se nikakor ni hotela celiti, vedno bolj nevarna je postajala. Nekoliko niže od mesta, kamor je zadela krogla, se je začel delati na stegnu velik tvor, ki je povzročal bolniku take bolečine, da je javkal cele ure. In niti opreznost zaradi varnosti dvorca, niti bojazen za življenje nista strelili njegovega nečloveškega ječanja. Gospodična Salomeja si ni upala niti glave priložiti na ležišče, kaj čele spati, in vse v strahu, da je ne zaloti iznenada vojaštvo. Četudi bi jo za vsak primer opozorila mala židinja na nevarnost, vendar ni kazalo prenašati kneza v hlev, ker je ječal tudi takrat, če so ga zakopali v seno,

Huda nesreča v kamnolomu

Celje, 14. julija.

V kamnolomu pri Lazniku v Stranica se je danes okoli 2 popoldne pripetila nesreča, ki bo najbrž zahtevala mlado življenje. Danes po obedu so mineri takoj pričeli z delom. Med njimi je bil 17-letni delavec Javornik Stefan iz Stranic. Od napornega dela in vročega sonca je bil zelo truden, zato ni čudno, da mu je kljub veliki previdnosti na skalah spodrsnilo, tako da je strmoglavil 20 m globoko. Delavci, ki so videli prizor, so bili kakor okameneli. Javornik je tresel z glavo na kamnitna tla in obležal nezavesten. V Stranica nimajo zdravnika, zato so poslali motokicista v Celje, da je obvestil o nesreči reševalno postajo, ki je takoj poslala pomoč. Tovariši so delavca močili z vodo in se jim je posrečilo, da so ga z umetnim dihanjem spravili k zavesti. Z rešilnim avtomobilom so ga prepeljali v celjsko bolnišnico. Nesrečni delavec ima petkrat prebito lobanjo in pretres možgan, razen tega pa še več drugih poškodb po telesu.

Radio**Drugi programi**

Petek, 15. julija: 12 Vsakemu nekaj (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.30 Akademski pev. kvintet — 14 Napovedi — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. nra: Karakter in čas (Koda Radovanović, Beđi) — 19.50 Deset minut za planince — 20 Muzovski — Rimski Korakovi: Perzijski ples iz op. Hovansčina (iond. inf. ork. - plošče) — 20.10 Ženska ura: Navodila za konserviranje sadja in zelenjave (ga. Simončič) — 20.30 Prenos promenadnega koncerta iz Rog. Slatine — 22 Napovedi, poročila — 22.30 Angleške plošče.

Sobota, 16. julija: 12 Na ploščah bomo zdaj igrali, a kaj, ne bomo vam izdali — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.30 Na ploščah bomo zdaj igrali, a kaj, ne bomo vam izdali — 14 Napovedi — 18 Prenos promenadnega koncerta iz Ljubljane (godba »Sloga«) — 18.40 Ob 20 letnici dobrovoljskega gibanja (g. I. Grčar) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. nra: Velikostne manifestacije v Zagrebu leta 1918 za zedinjeno Jugoslavijo (Kosta Domazetović, gbl.) — 19.50 Prezidijski spored — 20 O zunanji politiki (g. dr. Al. Kuhar) — 20.30 Prenos opere »Manon« iz Rog. Slatine. Sodeluje operni zbor in zborovski orkester. Dirigent Anton Neffat; v odmoru: poročila in napovedi — 23 Poročila o XX. mednarod. katol. esperantskem kongresu v Ljubljani.

Programi Radio Ljubljana

Petek, 15. julija: Belgrad: 21 Kone. Rad. ork. — 22.30 Recitacije — Zagreb: 20 Vok. konc. — 20.30 Koncert danskega vok. kvarteta, 21 Chopinove skladbe, 21.30 Koncert zbora, 22.20 Ples. gl. — Varšava: 19 Celistični konc. — 19.30 Zab. konc. iz Katovic 22 Glasba od Haydna do Ravela — Praga: 19.25 Kone. salonskega ork. — 20.30 Kone. za violino in orgle, 20.50 Dvorakove večerne pesmi, 21.05 Kone. češke filharmonije — Sofija: 19.50 Klav. konc. (g. Ikonomova), 19.45 Verdi: Traviata (opera), med dejanji poročila, 22 Simf. konc. — Budimpešta: 20.35 Plošče: 21.45 Kvartet, 23.10 Cig. ork. — Rim: 21 Pestra gl. — 21.30 Simf. konc. (prenos iz Maksencijeve bazilike v Rimu), 22.30 Cig. ork. — Rim: 21 A. Cuseina: Gospi v črnam, opereta, 23.15 Ples. gl. — Du. maj: 21.10 Simf. konc., 22.30 Ples. in zab. gl. — 24 Nočna gl. — Nürnberg: 19.15 Večerni konc. — Köln: 20.10 Zdraviliški koncert.

Sobota, 16. julija: Belgrad: 20 Nar. pesmi, 21 Rad. ork. — 22.15 Nar. napavi, 23 Lahka in ples. gl. — Zagreb: 20 Dueti, 20.30 Lahka gl., 21 Mandolinski konc., 21.30 Vok. konc., 22.20 Ples. gl. — Varšava: 18.30 Klavirski konc., 19 Arije in pesmi, 21.10 Nar. pesmi — Praga: 19.30 Zab. konc., 21 Brno, Sereada, 22.30 Jazz — Sofija: 19.30 Pevski konc. (D. Vlahova), 20 Klavirski konc. (Kalova), 21.45 Lahka in ples. gl. — Budimpešta: 18.55 Koncert vojaške godbe, 21.45 Jazz — 22.45 Kone. opernega ork. — Milan: 19.30 Cig. ork. — 21 Harlekinska svatba (komedija), 21.45 Kone. tria, 23.15 Ples. gl. — Dunaj: 19.30 Pesem, ples in opereta, 22.30 Zab. ork. — Hamburg: 19.30 Valčki, 22.30 Zab. in ples. gl. — Köln-Berlin: 22.30 Zab. in ples. glasba.

„Slovenčeva“ podružnica

Ljubljana, Tyrševa cesta

(palača Poštni dom)

**Globoko
znižane cene**

vsemu poletnemu blagu za moške in

damske obleke ter perilu pri trdki

F. I. Goričar

Ljubljana — Sv. Petra cesta št. 29 in 30

Na zalogi zelo velika izbira raznih ostankov

Mali oglasi**Službo dobe**

Šoferja

Izučenega tudi čevljarja, sprejme takoj za stalno službo Grlic & Komp. čevljarstvo, Novo mesto.

Krajevni zastopnik

za Ljubljano, se sprejme proti proviziji 20% za reklamne predmete. Maks S. Koen, Beograd, Zmaja od Nočaja 16. (b)

Službe iščejo

Absolvent zadržne šole sameki, vojašine prost, želi nameščenje v kakšni zadrugi ali manjšem podjetju. Zmožen tudi kavcije. - Drnovšek Rudolf, Potoška 16, Zagorje. (a)

**Prodamo
KOLESA**

najnovejši letošnji modeli v največji izbiri napredaj po neverjetno nizkih cenah

Nova trgovina

Ljubljana - Tyrševa cesta 36 (nasproti Gospodarske zveze)

TEL. 2 9 5 1

**DRVA
PREMOG
IV. SCHUMI**
DOLENSKA
CESTA**Original. francoska kolesa
AIGLON**

Najboljši material, prvovrstno izdelana, fino in trpežno lakirana ter pokromana. Najlažji tek.

Model: Tour de France
Viktor Bohinec, Ljubljana
Tyrševa c. 12 (dvorišče)**KUPUJTE PRI NAŠIH
INSERENTIH****Kupimo**

Manufakturo

Izgubljane vzorce, kupuje poceni za gotovino Pajo Brkjačič, Prezid.

Rdeče višnje in ribisel kupujem po najboljši ceni. Adalbert Gusel, Maribor, Aleksandrova c. 89

Denar

Vložno, knjižico

Hranilnice in posojilnice v št. Vidu nad Ljubljano ali dobroimete Zadržne zveze - kupim. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Gotovina« št. 10976. (d)

Posredstva

Parcela

skupno ali razparcelirana, v izmeri ca. 8000 m², napredaj. Lega ob novi državni in banovinski cesti. Pogoji ugodni. Električna, vodovod poleg. Polizve se: Vižmarje 100.

Redka prilika!

Proda se takoj velika podjetje - gostiteljski posel: restavracija, kavarna, bar. Milijonski promet, v centru Zagreba, najlepša točka. - Ugodni pogoji. Ponudbe pod »Prilika« na Publicitas, Zagreb. (p)

SOBE

ODDAJO:

Elegantna soba v centru separirana, s kopalnico, novo pohištvo, se takoj odda. Informacije: Resljeva cesta 4. (s)

**Nov
na zraku prevetren
puder za lice****BREZPLAČNO
10.000 SPECIALNIH
KASET**

Presenetljiva nova ideja v proizvodnji pudra za lice. Fabriciran po najnovejšem sistemu, je danes puder finejši in lažji, kakor je bil kdaj prej. Tako je fin, da se ne more niti opaziti na koži. Daje prekrasno gladko mat polt, in mladostno svežino ves dan, ki je tudi veter in dež ne moreta pokvariti. Zvečer pa da sijajen videz, ki ga tudi potenje od plesa v najsoparnjših prostorih niti ne dotakne. Na patentirani način je puder mešan s »peno smetane«. Zaradi tega se puder Tokalon obdrži na koži mnogo ur in tudi to je preprečeno, da bi puder absorbiral naravna olja kože. Ta puder obvaruje kožo, da ne postane suha in raskava ter preprečuje tvorbo gub. Polzkusite znameniti puder Tokalon s »peno smetane«. Opazujte, kako bo že v nekaj dneh povzročil presenetljivo zboljšanje Vaše polti.

Od deset žena jih devet uporablja na-
pčno barvo pudra, s tem dobijo trd, preveč

»olepšan« videz. Edini način, po katerem ugotovite pravo nijanso, je ta, da polzkusite eno barvo na eni, drugo pa na drugi strani lica. Če niste sigurni, katera barva odgovarja Vaši polti, Vam radi pošljemo brezplačno štiri zavojčke pudra Tokalon raznih barv. Ravno tako tudi dve tubici kreme Tokalon, hrane za kožo (za dan in za noč). Priložite Din 5. — v poštini znamkah za ovoj, poštino in druge stroške. Naslov: Hinko Mayer i drug, odlo 10-P, Zagreb, Praška ul. 6.

VAŽNO: Puder Tokalon se dobi povsod v originalnih škatlicah po Din 12, 20 in 30. Priporočamo, da je na vsaki škatlici ime Tokalon.

Vnajem

IŠČEJO:

Vilo

s najmanj 6 sobami — vzamem takoj v najem. Ponudbe s popisom in ceno v upravo »Slovenca« pod »Vila« št. 10950. (m)

Stanovanja

IŠČEJO:

Sedemsobno stanovanje s pritliklami, vzamem v najem. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Stanovanja« št. 10949. (c)

V naši podružnici na Miklošičevi cesti

lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Dome-ljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 jutraj do pol 1 pop. in od 2 do 6 pop.

Telefonska številka 30-30

Zahvala

Vsem, ki so nas v globoki žalosti ob nenadni izgubi predragega sina in brata, gospoda

Milana Kastelica

dijaka IV. razr. klasične gimnazije

toložili, nam kakorkoli izrazili sožalje, vsem, ki so zanj molili, mu poklonili toliko krasnih vencev in cvetja, izrekli najiskrenejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo g. dr. Fr. Novaku za ves trud pri iskanju ponesrečenega, dalje g. profesorju dr. I. Vrečarju za njegovo brezkrajno požrtvovalnost, g. dekanu V. Zabretu in drugi čč. duhovščini. Iskreno se zahvaljujemo g. ravnatelju dr. J. Lokarju in gg. profesorjem klasične gimnazije, Milanovim dragim tovarišem kongreganistom in sošolcem, dalje vsem iz sosesčine, z Mednega in Tacna in kočno vsem drugim, znanim in neznanim, ki so draga Milana spremili na njegovi zadnji poti. Vsem Bog plačaj!

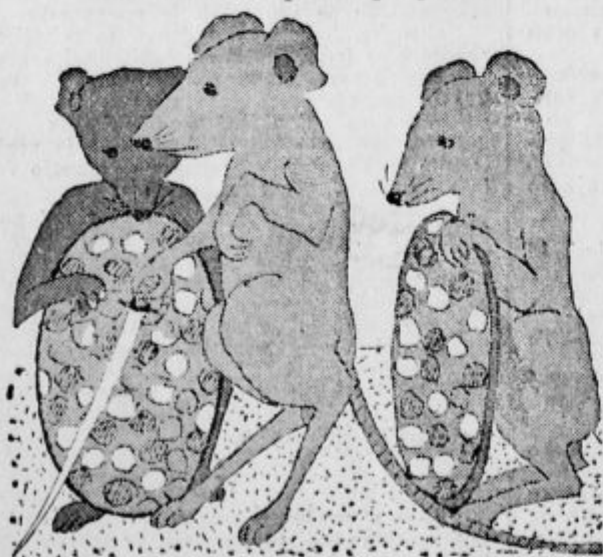
V Ljubljani, dne 14. julija 1938.

Zalujoč starši in sestra.

Konči Ahačič:

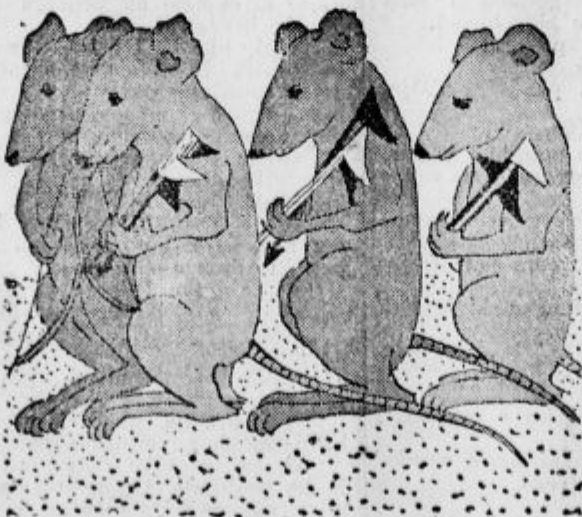
Trije tički

Tri miške so prišle po pesku,

čim so bili sedeži zasedeni, ob glasnem trobentanju trobentačev, ki so stali nekje nad Macinem hlevom in jih zato ni mogla videti. Miške hlepeta se je spremenilo v vriskanje in ploskanje, ki je veljalo pred vsem oni miški, ki je držala v rokah ostro sabljo. Ostali dve sta nosili po en velik kos salame in sta bili pri mišjem občinstvu manj ugledni.

Za njimi so prikorakali ločostrelci.

Premišljeno so pristopile te miške v peščen prostor, toplo pozdravljene od gledalcev. V rokah so nosile lok in več ostrih pšic, raz katerih so bingljale pisane zastavice. Spoštljivo so se zahvalile občinstvu za pozdrave in se nato postavile ob steno k prvim trem miškam.

Ajdovska jama pri Krškem

Uspešna izkopavanja pod vodstvom dr. Rajka Ložarja

V soboto je dr. Rajko Ložar končal svoja štiri dni trajajoča izkopavanja ne daleč od Krškega. Marljivi zbiratelj starin Oton Auman je poskrbel za obvestilo, pot traja približno eno uro počasne vožnje s kolesom proti Bianci, in kdo bi zamudil priliko za majhno vznemirjenje sredi teh soparnih dni, ki človeka napravijo topega, če se jim ne upira s skrajnim naporom? Takoj za Spodnjim in Srednjim leži še Zgornje Pijavsko, neznatna vasica na desnem savskem bregu, in nekako kilometer daleč od vasi ima cesta zidan mostiček, obokan kanal, ki vodi hudourniško vodo pod cesto. Par metrov nad višino mostička je Ajdovska jama, ki jo nosi hrib Višnjavec pod vasio Arto. Dva delavca sta odvažala še zadnje množine odkopane zemlje, dr. Ložar pa je odložil zapiske in rade volje pojasnjeval uspeh izkopavanja:

Pogled na jamo ob pričetku del.

Ajdovska jama je vodna jama, ki jo ob hudih nalivih in močnem deževju zaliva voda, pritakajoča iz notranjosti. Tako dandanes ne kaže, da bi bila ugodna za daljše bivanje. Vendar zdaj odkrito ognjišče dovolj jasno izpričuje, da se je človek takrat dalj časa zadrževal v jami, in zato lahko tudi sklepamo, da so vladale nekaj ugodnejše razmere, mogoče bolj suha klima. Ognjišče leži danes prav blizu vhoda, toda ta položaj je pač bil nekaj globlje v jami, ker je kamniti material opazno zelo podvržen trošenju, pa je del stene, ki je tvorila prvotni daljši vhod, že porušen.

Ognjišče so našli zakopano in zakrilo z maso razrušenega materiala, ki ga je bilo treba odnesti, da so se pokazali prvi indicii, prve sledi, ki so kazale na zgrajeno obliko ognjišča. Kopali so naprej in kmalu našli na prve umetne oblike. Tako so odkrili glavno ognjišče, ki je obrnjeno proti severovzhodni steni jame. Celota je zgrajena tako, da je poleg večjega ognjišča dobro opazno še manjše ognjišče, mogoče da je bilo še katero, pa primanjkuje kamena za točno ugotovitev. Zanimiva je oblika, ki predstavlja pravilen štirikot z dolžino 4,75 m in širino 2 m.

Celotno ognjišče v jami.

Material je v glavnem znesen na živo skalo, k vnožju glavnega ognjišča pa je položena skala, ki predstavlja stopnico. Na ognjišču samem so našli 10—15 cm pepela, zlasti gosta pa je bila plast na robovih, kamor je človek odrival pepel. Črepije posod so iz lepe, črne glin, nekatere tudi iz mešane glin z rdečimi in črnimi glinastimi plastmi. Razen ožgane glin so našli vretenca, koščene preluknjane jagode, brončen obroček (uhani?), kosti goveda in zraven človeške kosti. Na podlagi najdb sklepa dr. Ložar, da je ognjišče zgrajeno okoli 6. stoletja pred Kr.

Razrušeno stanje poteka od tod, ker se strop neprestano ruši in padajo z njega kamnitne plošče. Zato je posoda in manjše kamenje strto. Drugi razdiralni element je voda, ki jo je zelo zavirala oblika jame. Voda je odnašala ilovico, izpod kamena je izpirala prst ter s tem zrahljala podlago, da so se plošče nagnile.

Na podlagi oblik, ki so vidne na jamski strani ognjišča, izreka dr. Ložar mišljenje, da predstavlja ta del nekakšen zapeček. Široka kamnita plošča je imela vlogo mize, na kateri so stale posode, ker so pod nagnjeno ploščo najdene črepije. Poleg ognjišča se nahaja smetišče.

Kopanje se je vršilo na stroške muzeja in k delu je bil pritegnjen tudi g. Oton Auman. Ob tej priliki je dobila zelo veliko verjetnost domneva g. Aumana, ki dobro pozna lokalne terenske razmere, da namreč iz te jame poteka meč, ki so ga leta 1931. našli v Savi.

V tej okolici je več gomil, pa je takšen dokument starega človeškega bivališča brez dvoma pomemben za prazgodovino kraja. Zato je v interesu ljudstva, da se ohranijo take stvari nepoškodovane in da se jih ne loti kdo v zablodi, da bo mogoče izkopati zaklad (šace), ker zaklada pač ni.

Ljudska fantazija je spletla razne zgodbe o Ajdovskih deklicah, ki so prebivale v tej in podobnih jamah. Tako pripoveduje ena teh še danes živih zgodb, da je šla tod Ajdovska deklica plenice prst na Savo. Stopila je z enega savskega

brega na drugi breg in je milo zastokala: Joi, kaj je to za ena luža, da niti plenice ne morem oprati! — Druga zgodba govori o slepi Ajdovski ženi, ki je prišla na Pijavsko k posestniku Puntarju in prosila miloščine, obenem pa je rekla: Rada bi vedela, če je sedanjí rod še tako čvrst in velik, kakor je bil ta čas, ko sem bila mlada. Ker ne vidim, daj mi prst, da bom spoznala, kakšna je razlika med sedanjim in prejšnjim rodom. Puntar pa, ki je vedel, kako močna je Ajdovka, je stekel k brani in snel železen zob ter ga položil Ajdovski v roko. Ajdovka je s prsti mečkala zob in ga zdrobila ter je rekla: Ta rod je še čvrst in močan, tak pa le ni več, kot je bil nekdanj.

Več takih pripovedk ima zapisanih g. Auman, ki je med starimi ljudmi našel tudi živ spomin na roparje, ki so se nekaj vgnedili v tej Ajdovski jami in jih je ljudstvo imenovalo »špiharje«, ker so napadali z noži. Za enega teh špiharjev vedo tudi, da je imel v Pijavškem svojo domačijo. Tod mimo je namreč vodila že prastara prometna zveza med Savinjsko dolino, oziroma Zidanim mostom in Krškim poljem, isto smer je obržala rimska cesta, in vse do zgraditve železnice leta 1860. se je ves prevoz blaga in ljudi vršil deloma po Savi, deloma oziroma predvsem pa po cesti na desnem savskem bregu. O zadnjem špiharju pravi ljudska govorica, da je bil zaprt v Novem mestu, kjer je sojetniku zapal, kam je zakopal zaklad. Ko je prišel iz zapora, kasneje od sojetnika zaklada ni več našel. Nabožno znamenje, vdolbeno v kvadratni kamen, ki še danes leži ob cesti med Pijavškim in Krškim, pa je tisto znamenje, pod katerim je ležal zakopani zaklad.

25 letnica prve slovenske mature

V mesecu juliju se leto za letom praznujejo razne obletnice mature: bivši sošolci se zopet shajajo, da si v družbi svojih še živih profesorjev obnovljajo spomine na bolj ali manj davna šolska leta.

Med temi obletnicami mature je prav gotovo ena najpomembnejših 25 letnica za slovenski narod zgodovinsko važne prve slovenske mature, ki se je vršila v juliju 1913. leta na škofijski gimnaziji v Št. Vidu nad Ljubljano.

Ni bila lahka borba za prvo, popolnoma slovensko gimnazijo v bivši Avstriji. Slovenskemu narodu jo je priboril in ustanovil veliki slovenski vladika, nadškof dr. Jeglič, ki je neustrašeno šel preko vseh zaprek in na takrat najvišjem mestu, pri cesarju Francu Jožetu I. vztrajno in odločno zahteval ter izposloval dovoljenje, da se slovenskim dijakom omogoči celoten srednješkolski pouk v slovenskem jeziku. Uspeh je in s tem izvršil za slovenski in jugoslovanski narod prepotrebno odlično nacionalno delo v dobi, ko so bile še vse druge srednje šole v slovenskih krajih popolnoma ali vsaj v višjih razredih nemške. S tem je škofijska gimnazija utrla pot slovenskemu srednješolstvu. Zasluga nadškofa dr. A. B. Jegliča in prvih profesorjev, pa tudi učencev te gimnazije je, da so dokazali možnost popolne slovenske srednje šole. Za slovensko gimnazijo je bilo potrebno mnogo slovenskih učnih knjig, ki jih do tedaj ni bilo. Našli so se odlični slovenski strokovnjaki (ravn. dr. Tominšek, ravn. dr. Reissner i. dr.), ki so jih napisali, nadškof dr. Jeglič pa je kljub velikim težavam preskrbel denarne vire za nakis in izdajo knjig. Brez slovenskih učnih knjig bi bilo po prevaru l. 1918. silno oteženo ponarodenje drugih, prej skoraj popolnoma nemških srednješkolskih zavodov v Sloveniji.

Prva matura na škofijski gimnaziji v Št. Vidu nad Ljubljano v l. 1913. je bila obenem tudi prva slovenska matura sploh. Pismeni izpiti (iz slovenščine, nemščine, latinščine in grščine) so se vršili od 9. do 12. junija, ustni izpiti od 5. do 9. julija 1913. Predsedoval je znani pokojni slovenski pisatelj dr. Franc Detela. Abiturientov je bilo 30. Vsi so izdelali in sicer 15 z odliko, 15 pa soglasno. Prejeli so zrelostna izpričevala, prvič v zgodovini slovenskega naroda v slovenskem jeziku.

Medtem ko je prej dajala avstrijska vlada škofijski gimnaziji pravico javnosti samo za tekoče šolsko leto, je kmalu po odlični dohodu prvi maturi izšel ministrski odlok, s katerim se podeljuje prvi popolni slovenski gimnaziji za stalno pravica javnosti, kakor tudi pravica zrelostnih izpitov in izdajanja državno veljavnih zrelostnih izpričeval.

Po maturi so pred razhodom imeli prvi abiturienti poslovilni večer, ki se ga je udeležil tudi ustanovitelj zavoda, nadškof dr. Jeglič.

Po 25 letih so se letos, 6. julija zvečer, zbrali tedanji abiturienti v zavodu sv. Stanislava k proslavi srebrnega jubileja, odkar so delali maturo. Proslave so se udeležili: člani tedanega profesorskega zbora: msgr. in ravnatelj emeritus Anton Koritnik, sedanjí ravnatelj dr. Anton Breznik, tedanji razrednik prof. dr. Ivan Knific, prof. Franc Pengov, ekonom g. Alojzij Markež in bivši prefekt, sedanjí podravnatelj semenišča g. Karel Gross. Od bivših 30 abiturientov je še živih 27, od katerih se je udeležilo proslave 20, in sicer: dr. A. Dolinar, profesor v Ljubljani; Alojzij Dužnik, trgovec in posestnik v Hrenovici pri Postojni; Peter Flajnik, župnik v Št. Rupertu na Doljenskem; Vinko Gostiša, župnik na Jezerskem; Anton Hostnik, župnik v Kovorju;

dr. Valentin Meršol, primarij v Ljubljani; Alojzij Peček, župnik v Kranju; dr. Makso Peterlin, notar v Dol. Lendavi; Janez Pintar, katehet v Ljubljani; Janez Pivek, katehet v Ljubljani; Valentin Pogarčar, banski uradnik v Ljubljani; dr. Ciril Potočnik, vseuč. profesor v Ljubljani; dr. Blaž Svetelj, profesor trg. akademije v Ljubljani; Franjo Suštar, kaplan v Zetlah; Filip Terčelj, profesor v Ljubljani; France Urbanec, kaplan v Cerklji; Janez Vilhar, župnik v Senožečah na Primorskem; Vinko Zor, ravnatelj Prosvetne zveze v Ljubljani; Alojzij Zupanc, župnik v Smihelu pri Žužemberku; Jože Žužek, katehet v Kranju.

Sedem tovarišev je bilo zadržanih ter se proslave ni moglo udeležiti. To so: Jože Barle, magistratni ravnatelj v Mariboru; dr. Ivan Dornik, profesor v Mariboru; Ivan Gruden, bančni prokurist v Zagrebu; Karel Naglič, industrialec v Smarci; Edmund Schrems, carinski uradnik v Belgradu; Andrej Stare, župnik v Fari pri Kostelu; Franc Valjavec, šolski upravitelj v Smartnem pri Kranju.

6. julija zvečer je bila v zavodu slavnostna večerja. Kot zastopnik škofijske gimnazije in z vodo je zbrane s toplimi besedami pozdravil sedanjí ravnatelj dr. A. Breznik. Posebno je poudarjal zgodovinsko važnost prve slovenske mature in pa veselje zavodskih gospodov nad dejstvom, da njihovi učenci dosegajo v življenju tako lepe uspehe.

Za njegovo prisrčno dobrodoščilo se mu je zahvalil v imenu bivših abiturientov primarij dr. V. Meršol. Med nagovorom dr. Meršola so vsi navdušeno pritrdjevali. Navdušenje je postalo še večje, ko je povzel besedo bivši razrednik, matematik in topopisec g. dr. Knific. Zahvalil se je za pozdravne besede in izraženo priznanje, nato pa s svoje strani poudaril ponos nad dosedanjim življenjskim uspehom zavodskih prvinev.

Sledila je pozno v noč prijetna zabava v obujanju spominov na prelepe pretekline dni v zavodu.

V četrtek, 7. julija, je bila zjutraj v zavodski kapeli za umrle gg. profesorje in sošolce sv. maša, ki jo je daroval profesor dr. Knific. Po sv. maši je prof. Pengov razkazal bivšim gojencem razne nove pridobitve in preureditve zavoda v zadnjih letih. Nato pa so napravili udeleženci proslave izlet z avtobusom na Jezersko, kjer so v lepoti narave in pod gostoljubno streho sošolca župnika Gostiše v prijetnem razpoloženju preživeli nekaj nepozabnih uric. Po vrnitvi zvečer v zavod sv. Stanislava so se udeleženci razšli vsak v svoj kraj z zadovoljstvom v srcu nad lepo proslavo 25 letnice in z obljubo, da se bodo sešli zopet, ako Bog da, ob 30 letnici.

Tabor pri Dev. Mariji v Polju

V nedeljo, 17. julija, bo pod pokroviteljstvom g. ministra dr. M. Kreka prosvetni tabor pri Dev. Mariji v Polju.

Po prihodu vlaka iz Ljubljane ob 8.10 bo sprejem gostov na postaji, nato sprevod na taborišče, kjer bo sv. maša z ljudskim petjem. Sv. mašo in cerkveni govor bo imel pred. gospod kanonik M. Rihar.

Po sv. maši bo tabor. Popoldne ob 2 bodo v cerkvi litanije, ob 3 se prične telovadba, pri kateri sodelujejo fantovski odseki in dekliški krožki bližnje in daljne okolice. Po telovadbi bo prosta zabava.

Zahvala čsl. Orla „Slovenca“

Spoštovani gospod glavni urednik!

Ker nisem imel v bratski Ljubljani prilike, da bi se od Vas osebno poslovil, se hočem zdaj po vrnitvi v domovino oprostiti vsaj s tem pismom.

Blagovolite sprejeti najprisernejši pozdrav vsega češkoslovskega orlovstva ter njihovo toplo zahvalo za dragoceno pozornost, katero je Vaš časopis ves čas nepozabnih ljubljanskih dni slave in zmage vedno izkazoval naši delegaciji.

Neizmerno cenim to redko ljubeznost, ki je neprecenljivo vrednosti za oba bratska naroda. Vemo, da ima tudi ta levji delež pri ljubezni slovenskega naroda, ki jo je izkazoval češkoslovskega orlovstvu in vsemu češkoslovskega narodu. Te ljubezni slovenskega katoliškega junakega naroda češkoslovskega orlovstvo ne bo nikdar pozabilo.

Prosim Vas obenem, spoštovani gosp. glavni urednik, da bi svojo prijaznost češkoslovskega Orlu ohranili tudi za naprej in v svojem listu podpirali vse, kar bi moglo še tesneje združevati bratskega češkoslovskega Orla s slovensko katoliško mladino v korist propagande telesne vzgoje. Češkoslovske Orel se neizmerno veseli, da bo slovenska katoliška mladina med prvimi, ki jo bo navdušeno pozdravila v Pragi l. 1939.

Proseč Vas, da bi v svojem časopisu blagovolili tolažiti vsemu katoliškemu slovenskemu narodu prisrčen pozdrav češkoslovskega Orla ter njegovo najtoplejšo zahvalo za nepričakovane in tako navdušene izraze ljubezni, se Vam še enkrat zahvaljujem in ostajam

z globokim spoštovanjem vdaní

Fr. Letner,

poslavedeči namestnik predsednika.

Brno, 11. julija 1938.

Ameriške žene si ogledujejo Slobenijo

Ameriške slovenske žene, ki so nedavno prišle na obisk v domovino, so napravile »pod vodstvom obeh Zakrajškov« (g. organizatorja Leona in župnika Kazimirja) sedemdesetni izlet po slovenski zemlji in bodo pri tej priložnosti videle vse krasote naše zemlje. Med njimi jih je nekaj, ki so se v Ameriki rodile in so prvič videle deželo svojih staršev. Z izleta so »Slovenca« poslale sledeči pozdravni brzojav:

»Školja Loka, Kranj, Brezje, Bled, Bohinj, Vintgar, Kranjska gora, Jesenice. Izletnice so vznemirjene nad lepoto slovenske dežele, zlasti one, ki so v Ameriki rojene. Danes gremo naprej čez Trzico, Kamnik v Logarsko dolino. Pozdravljeni.«

† Dr. Viktor Škrabar

V Ptujju je v torek zvečer umrl g. Viktor Škrabar, notar v Ormožu. Ralni se je rodil pred 61 leti v Ptujju kot sin prerano umrlega zdravnika dr. Viktorja Škrabara. Po dovršeni gimnaziji je študiral pravo v Gradcu. Toda to je bil samo študij za kruh, erce in glavo pa je posvetil povsem svoji srčni ljubini — arheologiji. Zanimanje za zgodovino je podedoval po

svojem starem očetu Alojziju Škrabaru, učitelju v Slici, ki je objavil leta 1844. v Carniohi članek »Der Exaudimarkt zu Sittich in Unterkraint. Veebina članka kaže več kakor diletanško znanje zgodovine in daje slutiti zmožnosti, ki so jih rojenice položile v zibko sedaj umrlemu vnuku.

V Ptujju je visokošollec Škrabar verno nasledoval rimsko izkopavanja, ki so jih vodili Rajšle, Ferk in Jenny. Pri teh izkopavanjih je Škrabar aktivno sodeloval in je pomagal tudi pok. Ferku pri izkopavanjih na Hajdini. Od leta 1903. je začel Škrabar samostojno sistematično odkrivati stari Ptuj in objavjal svoje izsledke v strokovnih revijah s tako preciznostjo in znanjem, da je postal pozoren nanj znanstveni svet.

Pri izkopavanjih je imel Škrabar srečno roko. Razen številnih najdb manjšega pomena naj omenimo samo tako zvani III. mitrej (1913), rimski most (1912) in zlasti staroslovske grobove na gradu (1908). Škrabrjeva zasluga je, da so se vse najdbe sistematično zbirale v ptujskem muzeju, da so se postavile nad dva mitreja na kraju samem zaščitne stavbe in da je dobil ptujski muzej svoje prostore v dominikanskem samostanu.

Vedra šaljivost in neugnana življenjska sila sta odlikovala rajnega. Njegovo pero ni počivalo nikoli. Poleg poklicnega dela je vsak dan še našel urico, ki jo je posvetil svojemu srčnemu nagnjenju: zgodovini. Sedaj počiva v rodni zemlji, kateri je posvetil vse svoje življenje in odkrival njeno prejšnjo zgodovino.

Naj mu sveti večna luč! Žalujočim naše globo-

ko eožalje!

C 14 Povsod preizkušena, vedno zanesljiva!

Guma tudi za najtežjo uporabo.
Mogoča največja sigurnost proti spolzkosti vsled globokega profila.
Zmanjšana toplota v gumi vsled vdelane zaščite proti gretju.

Continental

Zastopstva v Dravski banovini: A. GOREC, d. z o. z., Ljubljana - Ing. FERD. FRIEDAU, Maribor - ŠTEFAN HASELBACH, Celje

Drobne novice

Koledar

Petek, 15. julija: Henrik I. kralj; Vladimir, kralj.
Sobota, 16. julija: Devica Marija Karmelska.

Novi grobovi

† V Ljubljani je mirno v Gospodu zaspala ga. Ivana Zupančič roj. Breskvar, soproga višjege kontrolorja drž. žel. v pokopju. Pogreb bo danes ob pol 3 popoldne. Naj ji sveti večna luč! Zalujočim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Iz banovinske službe. Za obrtno učiteljico VIII. položajne skupine so napredovali Seljak Jojepina na čipkarski šoli v Fari pri Kočevju, Urh Jelka na državnem osrednjem zavodu za ženski domači obrt v Ljubljani in Izlazar Marija na državnem osrednjem zavodu za ženski domači obrt v Ljubljani. V IX. položajno skupino je napredoval banovinski kmetijski uradnik Filipič Franc pri okrajnem načelniku v Novem mestu. Za banovinskega uradniškega pripravnika v IX. položajni skupini pri okrajnem načelniku v Črnomlju je postavljen Žužek Pius. Za sestro pomočnico v IX. položajni skupini je napredovala Kleinschrodt-Cretnik Veronika v zdravstvenem domu v Celju. Banovinski računski inšpektor Stancer Ludvik je premeščen od kraljevske banke uprave v Ljubljani k upravi banovinske podkovske šole v Ljubljani.

— Iz policijske službe. Za podnadzornika policijskih agentov v VIII. skupini so napredovali Nanut Franc in Pavlič Karel pri upravi policije v Ljubljani ter Oreš Franc pri predstojništvu mestne policije v Mariboru. Za policijske stražnike II. razreda so napredovali Raztresen Jožef, Sivka Mihael, Kuralt Matej in Hosta Anton, vsi pri upravi policije v Ljubljani ter Plevnik Leopold in Črešnik Anton pri predstojništvu mestne policije v Mariboru. Upokojena sta bila pri upravi policije v Ljubljani upravno-pisarniški uradnik Jelenc Maks in policijski nadstražnik Kos Franc.

— Ispit so opravili za čin rezervnega sanitelnega podporočnika kaplari dijaki dr. Milan Klužec, dr. Zarko Kravič, dr. Jurij Kajtner, dr. Milan Mitrovič, dr. Mirko Bril, dr. Valtar Krušič, dr. Stanislav Lajevce, dr. Pavel Borbaš in dr. Janko Lolin; za čin rez. vet. podporočnika kaplari dijaka Jurij Klarič in Jožef Kodela za čin strokovnega podporočnika mornariške narednika Oskar Jekić in Bogdan Mandić; za nižjega voj. kapelnika IV. razr. višji godbenik II. razr. Josip Kuletin in nižji godbenik I. razr. Matija Nemet; za čin zrakoplovnega podporočnika narednika Josip Sabotić in Augustin Kováč in za nižjega sanitelnega pomočnika IV. razr. narednik Ivan Špoljar, Teodor Crnobrnja in Anton Sterniša.

— Telefonski promet. Z ročenjem poštnega ministrstva je uvrščeno v telefonskem prometu mesto Ptuj z Romunijo. Pristojbine za trminutni pogovor je 6.90 zl. fr.

— Mamutov most je gotov. V Nevljah v Kamniku so te dni končali s poslednjimi deli pri gradbi novega mosta čez Nevljico. Znano je, da so pri kopanju temeljev našli na kosti slavnega mamuta, zato pravijo Kamničani temu mostu »mamutov most«. Da bodo pa tudi poznejši obiskovalci Kamnika vedeli, kje je bil izkopan mamut, bo na betonskem oporniku na levem bregu Nevljice vklesana slavná predpotačna zverina in letnica 1938. Tako bo mamutov najdišče trajno ovekovečeno. Okolica je zdaj vzorno regulirana, stara struga zasuta, ob bregovih, ki so obloženi z zeleno travnato rušo, pa so posajene v treh vrstah jelše. Vpravl nad nekdanjim mamutovim grobom pa je izpeljana nova cesta, ki bo vezala Nevlje s Kamnikom in Mekinjami. Kamničanom je zdaj pot proti Nevljam in »mamutovemu mostu« prav prijeten sprehod.

— Pri zaprtju, mošnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravnega »Franc-Josefa« grenčice.

— 12 V zakramentu vse sladkosti, za mešani zbor z orgli, zložil Stanko Premrl, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena 20 din. Ti napisi so bili kmalu po vojni izdani kot »Tantum ergo« z latinskimi besedilom in so bili že nekaj let razprodani. Ker se nekateri obredi že vršijo v domačem jeziku, tako tudi blagoslov po rimskem obredu, zato je Jugoslovanska knjigarna izdala teh 12 napisev s slovenskim tekstom. Napisi so popolnoma neizpremenjeni. Vsi se odlikujejo po izredni koncepciji, kakor da so izklesani iz žlahtnega kamna in uliti iz drage rude, da ne veš, kateri številki bi dal prednost. Še posebno veličastne in močnejše številke so 7, 9, 10 in 12. Večina napisev je prirejena tako, da se glasovi vrstijo: sedaj poje sopran, potem alt in sopran, bas, močnejši unisono zbor, pa zadnji v lepi štiriglasni harmoniji ves zbor itd., kar skladbo posebno poudarja in učinkuje poveliča. To zbirko toplo priporočamo vsem zborom, ker je izbira precej bogata.

KINO KODELJEVO Tel. 41-64

Danes in jutri ob 1/2 9. uri dva prekrasna pevska vefilma:

Koncert na dvoru Martha Eggerth
Intermezzo Johannes Förster

— Od dnevnega dela se boste odpočili, ko se udeležite 8 dnevnega potovanja od 24. do 31. t. m. v Dolomite, München, Berchtesgaden, Königsee, Grossglockner. Prijavite se v izletniški pisarni M. Okorn, Ljubljana, hotel Slon, telefon 28-45.

Žigosana

Predstave ob 19.15 in 21.15 uri

KINO UNION Tel. 22-21

Dekliški tabor na Brezjah

Ali naj res grem na Brezje?

Seveda, doživela boš veličasten tabor slovenskih deklet, kakršnega v zgodovini našega naroda še ni bilo. Tisoči in tisoči bodo 24. julija tja prišli, da manifestirajo za svoja načela in napravijo načrt za bodoče delo. Moraš priti tudi ti, da boš deležna našega veselja in če prideš, ti gotovo ne bo žal.

Ali si se že prijavila?

Ce ne, stori to čimprej. Pošla nam je že druga naklada knjižice in ker prav te dni organiziramo posebne vlake, pohiti, da bomo s teboj še računale in da dobiš prostor v vlaku.

Ali naj prinesem hrano s seboj?

Najbolje bi pač bilo, kajti tisočem in tisočem ne bo mogoče v gostilnah naenkrat postreči. Kaj malega seveda tudi na Brezjah lahko dobiš.

Ali naj pridejo tudi meščanska dekleta?

Prav posebej in prav lepo so povabljeni. Saj je tabor tudi zanje prirejen in potreben je, da se ga udeležijo, kajti delo v mestih zahteva izučenih in vnetih delavk.

Imaš še knjižico in snak?

Brez znaka nobena ne bo pripuščena na taborni prostor, zato si ga čimprej preskrbite.

Kaj pa kolesarice?

Pred dohodi na Brezje bodo shrambe za kolesa. Nobena ne bo smela s kolesom na taborni prostor, marveč ga bo oddala v skrbno varstvo, kjer ga bo mogla vsak čas dobiti.

Pripravljajni odbor.

Pot popije, ga naredi neškodljivega in ubije njegov duh edino Gregoričev, »Borosan«. Zahtevajte brezplačen vzorec v Drogeriji Gregorič, Ljubljana, Prešernova 5.

— Sodne počitnice. Na okrajnem, okrožnem in apelacijskem sodišču v Ljubljani je nastopila od 1. julija do 15. avgusta oficijelna doba sodnih počitnic. Okrajno sodišče posluje v civilnih zadevah le v nujnih primerih, tako v pravnih glede motenja posesti in meja, kazenske teko naprej, na okrožnem sodišču civilni senati rešujejo najnujnejše stvari, kazenski senat posluje redno. Na apelaciji deluje samo kazenski senat.

— Odsoljenje kadrovskega roka naših državljanov, ki živijo v Nemčiji. Vsi, ki so odšli v Nemčijo, preden je bila k Nemčiji priključena Avstrija, morajo zadostiti svoji vojaški obveznosti po zakonitih odredbah za države, ki niso v naši neposredni sosesčini. Tisti pa, ki odidejo sedaj v Nemčijo, morajo odsoliti svoj kadrovski rok po zakonitih odredbah, predvidenih za države, ki so v naši neposredni sosesčini.

— Dve novi koračnici. Tajnik češkoslovaškega poslanstva v Beogradu g. Vladislav Indra je uglasbil koračnico »Naprej junake in jo je posvetil 21. češkoslovaškemu pešpolku. Višji voj. godbenik I. razr. Platon Kovalj, godbenik I. godbe, 2. pešpolka je pa akomponiral koračnico »Zeleznega polka« in jo posvetil 2. pešpolku »Kneza Mihajla«. Ministrstvo vojske in mornarice je dovolilo, da igrajo vojaške godbe tu navedene koračnice.

Ljubljana

Francoski državni praznik

Ljubljana, 14. julija.

Danes praznujejo Francozi, ki žive v Ljubljani, svoj narodni praznik. Ob tej priliki so se oddolžili tudi spominu velikega Napoleona in pesnika Ilirije oživljene Valentina Vodnika. Ob 9.30 popoldne je bila pred spomenikom Ilirije na Napoleonovem trgu mala slovesnost, katere so se udeležili poleg francoskih zastopnikov tudi ljubljanski župan g. dr. Juro Adlešič, načelnik trg. oddelka banske uprave g. dr. Rataj kot zastopnik g. bana in namestnik divizionarja g. generala Dodič. Francoski konzul g. Remerand je položil na spomenik krasen lorjever venec, nato pa pozval vse navzoče, naj z dveminutnim molkom počaste spomin neznanega vojaka, katerega kosti so vzdane v steber. — Takoj nato so se vsi odličniki odpeljali na Vodnikov trg, kjer je g. konzul položil na Vodnikov spomenik zelo lep šop iz palmovih vej in belih vrtnic. Tudi Vodnikov spomin so vsi navzoči počastili s kratkim molkom.

Karmel na Selu

V soboto, 16. julija, na praznik Karmelske Matere boje bo v Karmeličanski cerkvi na Selu pri Ljubljani: ob 5.15 ur. sv. maša, ob 6. slovesna sv. maša, ob 7.15 ur. sv. maša, ob 8. konventna sv. maša, nato več tihih sv. maš. Ob 6.30 popoldne pridiga in pete litanije z blagoslovom. — V petek, 15. julija, bo od 16.30 do 18.30 izpostavljeno Najsvetejše. Med tem časom bo prilika za sv. spoved. — Na karmelski praznik se v karmeličanski cerkvi dobi popolni odpustek kakor na porcijunkulo. Pod navadnimi pogoji.

1 Sv. maša zadušnica (peta črna maša) za Milana Kastelica se bo darovala v torek, dne 19. julija ob pol 7 v cerkvi sv. Frančiška v Spodnji Šiški.

1 Razstava načrtov za novo meščansko šolo na Viču. Kakor smo že poročali, je te dni prisodilo razsodišče nagrade v natečaju za načrte novega poslopja viške meščanske šole, ki ga je razpisala mestna občina ljubljanska. Sedaj so pa vsi ti načrti razstavljeni v II. nadstropju mestnega poglavarstva pred vhodom na galerijo. Meščani so vabljivi, da si zanimivo razstavo ogledajo do ponedeljka.

1 Kako zanimiv je turizem, boste lahko videli v nedeljo, 17. julija ob 20 na prostem pred rojstno hišo prvega slovenskega pesnika Valentina Vodnika pri Kamnitih mizi v Zg. Šiški, kjer bo uprizorilo Narodno prosvetno društvo »Vodnik« vesele igrice »Veletrist«. Režija je v »protnih rokah g. E. Freilha, člana Nar. gledališča. Pri uprizoritvi sodeluje nad 20 oseb. Ljubitelji veselih in zabavnih iger, ne zamudite prilike dveh uric smeha, poleg tega pa se spomnite, da pripomorete k odkupu Vodnikove rojstne hiše. Predprodaja vstopnic v društveni dvorani v soboto od 19—21 ter v nedeljo od 10—12. Vsi prav vljudno vabljeni.

1 Zgradba nove stanovanjske hiše. Gradbena družba »Slograd« gradi na voglu Ilirske in Fügnerjeve ulice stanovanjsko hišo (s fronto na obe strani), ki je dozdana že do višine I. nadstropja. Hiša bo do zime pod streho.

1 V podaljšani Kotnikovi ulici je nova trinaestoparna Volkova stanovanjska hiša ometana in uporabna.

Premiera velikega kriminalnega filma
Senzacija od prvega dejanja do zadnjega
GEORGE MURPHY in RITA JOHNSON

Vampir Londona

KINO MATICA

Telefon 21-24

Ob 16., 19.15 in 21.15 uri

1 Posestna sprememba. Prostovoljna gasilska četa Brdo-Ljubljana je postala lastnica 789 m² obsegajočega sveta, ki je bil doslej last posestnika Karla Selana na Brdu. Na tem mestu je bil že poprej zgrajen gasilski dom. Svet so gasilci odkupili od lastnika za 19.725 din. Prenos lastninske pravice na gasileško četo je bil te dni izvršen v zemljiški knjigi.

Lekarne

Nočno službo olmajo lekarne: dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6; mr. Hočevar, Celovška cesta 62, in mr. Gartus, Moste.

Maribor

m Duhovne vaje za duhovnike. V Mariboru bodo za leto 1938 skupne duhovne vaje za duhovnike v dneh od 8. do 12. avgusta v Dijaškem semenišču, Korosčeva 12. Vodil jih bo o. Jakob Pate, superior Družbe Jezusove v Ljubljani. Gg. duhovniki se vabijo, da čimprej pošljejo svoje priprave k duhovnim vajam po pristojnih dekanijah uradih na ordinariatu. Za duhovnike, ki so leta 1935 opravili zadnje duhovne vaje, so letošnje duhovne vaje obvezne. Začetek pobožnosti je v ponedeljek, 8. avgusta ob 18.

m Izletniki in turisti, ki odhajajo ob nedeljah s prvimi vlaki na ture iz Maribora, se opozarjajo na ugodno priliko, ki jo imajo, da se morejo udeležiti sv. maše v frančiškanski cerkvi še pred odhodom prvih vlakov ob četrta na pet jutraj.

m Smrtna kosa. V Stražunski ulici 15 na Pobrežju je umrla 58 letna delavka Marija Safarič. — V bolnišnici je umrl 65 letni posestnik Franc Pušnik. Naj počivata v miru!

m Tovariški sestanek ob državni mej. Ob približno 36 letnicah mature so napravili maturanti mariborske klasične gimnazije iz leta 1901 obljubo, da se bodo sestajali vsako leto za obletnico mature. Tako so se sestali tudi letos ter so pohiteli na severno mejo, v lepo Svečino, kjer so si ogledali banovinsko gospodinjstvo in vzorne gospodarske naprave na posestvu, nato pa so šli na znameniti Špičnik, kjer so se ustavili pri najznejšem našem državljanu, vrlom Slovencu g. Dreisbiergerju, ki je moral ob prevratu napeti vse sile, da ga je razmejitevna komisija pustila v Jugoslaviji.

m Sempetrski cerkev gorik se je nenadoma razneslo v sredo popoldne po Mariboru. Govorico so potrjevali še pobreski požarniki, ki so s svojo motorko naglo hiteli proti St. Petru. K ereči pa ni gorela cerkev, temveč samo velik kup mokre slame in dračja, ki so ga zažgali otroci na hribčku za cerkvijo. Iz gorečega kupa se je dvigal visok steber dima, ki je prekril tudi streho cerkve ter je bilo od daleč videti, da se dviga dim s cerkvene strehe. To sliko so videli tudi s Pobrežja, pa so hiteli na pomoč, ki pa k ereči ni bila potrebna.

m 25 letnice mature so slavili abiturienti mariborske klasične gimnazije letnika 1913. Bil je to do takrat najmočnejši letnik maturantov, saj jih je bilo vsega skupaj 60. Od teh se je udeležilo proslave 25 letnic 23. Navzoči so bili tudi trije nekdanji profesorji: dr. Tominec, dr. Dolar in Franc Otto.

m V nedeljo samo prijateljske tekme. V nedeljo bodo v Mariboru samo prijateljske nogometne tekme. Ob pol 16 se srečata mladini Rapida in celjskih Atletikov, ob pol 17 nastopijo nogometni sodniki proti Rapidovim »old boys«. Ob pol 18 se spoprime prvi moštvi Rapida in Atletikov iz Celja.

m Popravek. Na našo včerajšnjo osmrtnico gospe Anastazije Majcenove nas naproša njen sin g. Jože Majcen, industrialec v Draču, za popravek nepravilne oznabe »veleindustrialec, Belgrad«, nadalje popravljamo v osmrtnici označeni imeni, ki se morata glasiti Friderik Zinauer in Marija Viher.

m Novo glavno vodovodno cev polagajo od Gosposke čez Glavni trg in državni most do Kralja Petra trga. Dela so precej otežkočena, ker se zaradi prometa vršijo lahko samo ponoči. Glavna vodovodna cev je bila do sedaj izpeljana čez most po sredini cestišča, novo pa bodo položili v poseben kanal pod hodnik za pešce. Na ta način ne bo treba v bodoče pri morebitnih popravilih razkopavati ceste na mostu, temveč bodo odprli samo kanal.

m Nov Pintaričev pajdaš za zapahi. Ujetega razbojnika Melhiorja Pintariča sumijo, da je ropal in kradel tudi po Kranjskem. Domneva bo najbrž upravičena, ker so prišli v bližini Sevnice nekega 24 letnega brezposelnega klateža Julija Sulerja iz Pilštana. Suler je dejal, da dobro pozna Pintariča ter da je bil v njegovi družbi na Kranjskem. Sulerja so pripeljali včeraj v Maribor ter ga izročili v zapore preiskovalnega sodišča.

m Pri revežih je gorelo. V najbednejšem mariborskem predmestju, v Dobrovi pri Tezmem, kjer stanujejo največji reveži v barakah in hiškah, ki so si jih zbili iz starih desk, je bil v sredo popoldne požar. Zgorela je stanovanjska baraka Jožeta Kališnika. Pobreski gasilci so preprečili, da ogenj ni zajel še sosednjih zgradb. — Lastnik barake ima 8000 din škode.

Celje

c Sveta maša za planince bo v nedeljo 24. julija ob 10. popoldne na Kocbekovem domu na Korosčici. Sveto mašo bo opravil duhovnik alpince g. Alojzij Sunčič. Turiste vabimo k udeležbi.

c Na prosvetni tabor v Sv. Petru pod Sv. gorami bo vozil v nedeljo ob pol 6 zjutraj posebni avtobus. Nekaj mest je še praznih. Prijave se sprejemajo v prosvetni pisarni v Cankarjevi ulici.

KINO UNION:

Danes film v češkem jeziku
»PATER VOJTEH«

c Ali res ni mogoče odpraviti onesnaženja Savinje? Ponovno slišimo pritožbe od strani kopalcev, zlasti perle, da Savinja zadnje čase zopet valja precejšnje količine črne blata in pen, zaradi česar se oblinstvo, posebno kopalci in perice zgražajo, kako to, da se kljub obljubam še do sedaj ni odpravilo onesnaženje Savinje. Posebno prizadeto so perice, ki zadnje dni sploh niso mogle ob jutranjih urah prati perila. Ker vemo, da je krbanska uprava že zdavnaj izdala uredbu o prepovedi o onesnaževanju voda, zato nujno prošimo merodajne, da čimprej ukreduje, da se brez izjeme prepove nadaljnje onesnaževanje Savinje.

c Izlet v Slovenske gorice. 15. avgusta bo vozil avtobus iz Celja na izlet v Slovenske gorice. Izletniki se bodo peljali v Ptujsko goro skozi Ptuj in obiskali rojstni dom dr. Antona Korosča v Sv. Jurju ob Ščavnici. Obiskali bodo božjo pot pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah, nato se bodo odpeljali v Maribor in nazaj v Celje. Prijave spre-

jema p. Ladislav v kapucinskem samostanu. — Cena vožnji 52 din.

c Opozarjamo na razglas mestnega poglavarstva, ki razpisuje nabavo pnevmatik in gumijastih cevi za škropljeni avtomobil. Ponudbe je vložiti v vložilce mestnega poglavarstva do 14. t. m. do 10 dopoldne.

c Avtomobilska nesreča. Blizu Laškega je padla v torek iz avtomobila žena kočarja Štaut Alojzija. Pri padcu si je zlomila levo roko v ramenu in dobila hude notranje poškodbe. Nezvestno so pripeljali v celjsko bolnišnico.

c Izredni občini zbor Savinjske podružnice Slovenskega planinskega društva bo drevi ob 8 v mali dvorani Narodnega doma v Celju. Dnevni red: Ponudba za nakup nove stavbe planinskega doma pri Celjski koči.

Tabor na Brdu pri Lukovici

Dne 17. julija bo na Brdu velik prosvetni tabor pod pokroviteljstvom g. min. dr. M. Kreka in blagoslovitev društvenega prapora.

Ob pol 9 sprejem gostov v Lukovici. Nato spredov na Brdo. Ob 10 blagoslovitev prapora in sv. maša. Med sv. mašo ljudsko petje. Po sv. maši slavnostno zborovanje. Ob 2 litanije v cerkvi. Ob 3 bo javen telovadni nastop fantovskih odsekov, dekliških krožkov, mladev, mladenc in naraščaja. Po telovadbi prosta zabava. Pri celodnevni prireditvi bo sodelovala godba z Rakovnika.

St. Vid nad Ljubljano

Tukajšnja prostovoljna gasilska četa proslavi letos svoje polstoletno delovanje pod pokroviteljstvom bana dravske banovine g. dr. M. Natlačen a sledečim sporedom: V soboto, dne 18. julija ob 21 bo podoknica častima članoma, ustanovitelju g. Ant. Belcu in tov. Fr. Berniku. V nedeljo, dne 17. julija ob 8.30 zbirališče tov. gasilek čet pred gasilskim domom v St. Vidu. Ob 9.10 sprejem pokrovitelja bana g. dr. M. Natlačen, ob 9.30 sveta maša v župni cerkvi. Po sveti maši zborovanje pred cerkvijo, med katerim odlikuje starešina gasilek zajednice dravske banovine tov. dr. Anton Kodre zasluženčane tuk. gasilek čete. Po zborovanju slavnostni obhod po St. Vidu in častni mi-mohod. Popoldne ob 15 pa bo na vrtu za gasilskim domom pri Padovskih veliki vrtna veselica z javno tombolo, ki vsebuje lepe in bogate dobrote. Tablit-ee za tombolo so v predprodaji pri bližnjih četa. Pri vsej prireditvi sodeluje godba iz Svetja pod vodstvom g. kapelnika Fr. Dolinarja. Prireditve bi se preložila le v primeru ekrajno slabega vremena. Prijatelji gasilstva vljudno vabljeni.

Velika tihotapska afera

V Mariboru je zopet velika tihotapska afera na vidiku. Oblasti so namreč že dolgo časa opazovale nekatere ljudi, ki so poprej živeli v skromnih razmerah, namah pa so imeli veliko denarja ter avtomobil, nekateri imajo celo že lastne hiše, seveda prepisane na otroke. Daljša opazovanja so privedla oblasti do udara, ki ga je izvršil letički oddelček štaba orožniške čete v Mariboru. Napravili so preiskavo v hiši F. G. v Studencih, v stanovanju železničarja K. in našli v dveh nahrbtnikih 24 kg saharina. Pri F. G. so zaplenili motocikel, kolo in samokres. G. tajni vsako krivdo. Obremenjuje ga motocikel, ki je last znanega tihotapca Zorica iz Rač. Sledile so še številne druge hlane preiskave, ki bodo opravile na dan še velike zanimivosti. S to afero so kompromitirane nekatere znane mariborske osebnosti. Podrobnosti se v interesu preiskave držijo zaenkrat v tajnosti.

3000 din nagrade za roparja Kodra

Vsa Pintaričeva razbojniška topla je že za zapahi, samo eden najbolj nevarnih članov in njen vodja Jožef Koder se še uspešno skriva. Vsa zasledovanja in preiskave, ki jih orožništvo vrši, so bile do sedaj zaman. Sedaj pa je razpisana na Kodra nagrada v znesku 3000 din. Nagrado je razpisala banovina ter jo dobi takoj izplačano vsak, kdor pripomore, da bo Koder izsleden in prijet. Jožef Koder se zadnje čase predstavlja kot Mihael Hohnik iz Vrhol pri Konjicah ter se legitimira z vojaško legitimacijo, ki jo je Hohniku ukradel Pintarič. Jožef Koder je 29 let star, 174 cm visok, vitkega stasa, kostanjevih, nazaj počesanih las, obrvi in oči temno-kostanjeve barve, spredaj redkih zob, visokega čela, zagorele temne polti, energičnega in inteligentnega nastopa. Rojen je v Hinhaj pri Žužemberku, pristojen pa v Maribor.

Razburljivo samomor

Ljubljana, 14. julija.
Danes okoli tri četrti na tri popoldne se je pripetil na Bleiweisovi cesti nasproti muzejskega poslopja samomor, kakršnega ljubljanska kronika ne pomni. Ob navedenem času se je pojavil na cesti mlad dijak, ki je očitno prežal na kakšen avto. Mimo je privozil težki tovorni avto tovarne »Opeka« z Viča. Mlad študent se je z vso naglico vrgel pod kolesa avtomobila, ki so šla čezenj. Sofer je seveda takoj ustavil avtomobil in ljudje so potegnili nezavestnega in okrvavljenega študenta izpod tovornega avtomobila. Kolesa so zdrobila študentu sprednji del glave ter mu povzročila tudi druge poškodbe. S policije so poklicali reševalni avto, ki je študenta naglo prepeljal v bolnišnico. Tam so umirajočega študenta prenesli na operacijsko mizo, kjer pa je že v naslednjih minutah izdihnil.

Oblasti so ugotovile, da je bil to akademik agronom Mate Radonič, ki je stanoval v Zagrebu v Sutlarski ulici 9, doma pa je iz Pleternice pri Počigi. Star je bil 27 let. Zapustil ni nobenega pisma in tako je zaenkrat nepojasnjeno, zakaj je na tako strašno način izvršil samomor. Kakor je ugotovljeno, je Radonič prišel snoči iz Zagreba v Ljubljano in v Ljubljani ni najel nobenega stanovanja, kar kaže, da je očitno prišel v Ljubljano samo zato, da si tu vzame življenje.

Zagorie

V ponedeljek so pričeli graditi vodovod na Podstrano. S tem je dobilo zopet 30 delavcev delo, a kar je še večjega pomena, dobro pitno vodo bo dobil kraj, ki je bil doslej na vodi kaj siromašen. Zasluga pri tem gre predvsem občini, ki je za delo dala iniciativno ter tudi znatna denarna sredstva, a prav tako banovini, ki bo gradnjo tudi znatno gmotno podprla. Vsa napeljava bo veljala okrog 100.000 din.